

**TURU-
UURINGUTE
AS**

www.turu-uuringute.eu

September 2019

Avalik arvamus Euroopa Liidu struktuuritoetustest ning Euroopa Majanduspiirkonna ja Norra toetustest

Uuringu tellija: Riigi Tugiteenuste Keskus

RIIGI TUGITEENUSTE
KESKUS

Iceland
Liechtenstein
Norway grants

Euroopa Liit
Euroopa struktuuri-
ja investeerimisfondid

Eesti
tuleviku heaks

Norway
grants

Sisukord

Uuringu taust.....	3
Uuringu metoodika.....	4
1. Valim ja küsitlustöö	4
2. Andmetöötlus	5
3. Teostajad	6
Kokkuvõte	7
Summary	9
Valimi profiil	11
Tulemused	12
1. Teadlikkus toetustest.....	12
1.1. Teadlikkus Euroopa Liidu struktuuritoetustest ehk eurotoetustest	12
1.2. Teadlikkus Euroopa Liidu poolt kaasrahastatud piirkondlikest projektidest	14
1.3. Teadlikkus Euroopa Majanduspiirkonna ja Norra toetustest	16
1.4. Kokkupuude toetustega	18
2. Teadlikkus toetusi saavatest valdkondadest.....	20
2.1. Teadlikkus Euroopa Liidu struktuuritoetusi saavatest valdkondadest	20
2.2. Teadlikkus Euroopa Majanduspiirkonna ja Norra toetusi saavatest valdkondadest	24
3. Teadlikkus toetusi vahendavatest asutustest ja toetusfondidest	26
3.1. Teadlikkus eurotoetusi vahendavatest asutustest.....	26
3.2. Teadlikkus Euroopa Liidu toetusfondidest.....	28
4. Teabekanalid.....	30
4.1. Infovajadused eurotoetuste osas.....	30
4.2. Teabekanalid eurotoetuste kohta info saamisel	34
4.2.1. Kasutatud teabekanalid.....	34
4.2.2. Eelistatud teabekanalid	36
4.3. Struktuurifondide veebileht	39
4.4. Facebooki lehekülg Eurotoetus	42
4.5. Infovajadused ja eelistatud teabekanalid Euroopa Majanduspiirkonna ja Norra toetuste osas	42
5. Hinnangud eurotoetuste jagamisele ja mõjule Eestis.....	45
5.1. Eurotoetuste mõju Eestis	45
5.1.1. Mõju Eesti arengule üldiselt.....	45
5.1.2. Mõju Eesti majanduse arengule	48
5.1.3. Regionaalsete projektide mõju	50
5.2. Eurotoetuste planeerimine ja jagamine Eestis	52
5.3. Eurotoetuste suunamine õigetes valdkondadesse	55
6. Logode tuntus	58
6.1. Euroopa Liidu struktuurifondide logod	58
6.2. Euroopa Majanduspiirkonna ja Norra toetuste logod	60

Lisa 1. Eestikeelne küsitlusankeet

Uuringu taust

Küsitlusuuringuid, mis kaardistavad elanikkonna teadlikkust Euroopa Liidu struktuuritoetustest ning Euroopa Majanduspiirkonna ja Norra toetustest, on Eestis läbi viidud alates 2005. aastast. Siiski pole enne 2014. aastat läbi viidud uuringud käesolevaga otseselt võrreldavad, kuna toona kasutatud ankeedid ning küsitlusmetoodikad olid tänasest oluliselt erinevad. Käesolevas raportis on ajaliste võrdluste tegemisel kasutatud viimase nelja aasta (2016–2019), kesksete indikaatorite puhul ka viimase viie aasta (2015–2019) küsitluste tulemusi.¹

Eurotoetuste-alase teadlikkuse teemaliste uuringute läbiviimist koordineerib Riigi Tugiteenuste Keskus. 2019. aastal viis andmekogumise läbi Turu-uuringute AS, küsitledes perioodil 10.–18. september 1013 elanikku vanuses 18–74 a. Andmekogumine viidi läbi *ad hoc* veebiküsitlusena. Veebiküsitluse teel koguti andmed ka kahes varasemas uuringus (2017 ja 2018), varasematel aastatel on andmed kogutud silmast silma Omnibuss-küsitlustega.

Küsitluse tulemusena selgus:

- Elanike teadlikkus Euroopa Liidu struktuuritoetustest ning Euroopa Majanduspiirkonna ja Norra toetustest, sh isiklik kokkupuude toetustega;
- Teadlikkus toetusi saavatest valdkondadest;
- Milliseid teabekanaleid toetuste kohta info saamisel kasutatakse ja eelistatakse;
- Hinnangud toetuste jagamisele ja nende mõjule Eestis;
- Logode tuntus.

Küsitlusuuringu raport koosneb uuringu taustast, põhitulemustest ja kokkuvõttest nii teksti kui joonistena. Lisas on toodud eestikeelne küsitlusankeet.

---

¹ Varasemate uuringute raportid on leitavad siit:

<https://www.struktuurifondid.ee/et/taotlemine/avaliku-arvamuse-uuringud-2005-2015>

Uuringu meetodika

1. Valim ja küsitlustöö

Küsitlusuuringu üldkogumi moodustasid 18–74-aastased Eesti elanikud (ESA andmeil 01.01.2019 seisuga 943 975 inimest)². Valim moodustati proportsionaalsena vastajate soo, vanuserühma, elukoha (maakond ja asulatüüp) ning rahvuse lõikes. Valimi planeeritud suurus oli 1000 inimest ning tegelik vastajate arv 1013. Üldkogumi proportsioone järgiva 1000 vastajaga valimi korral jääb maksimaalne valimivea suurus 95%-lisel usaldusnivool 3,1% piiresse (väiksemate gruppide, nt naised-mehed vaatlemisel võib viga olla suurem, vt tabel 2).

Andmekogumine viidi läbi veebiküsitlusena. ESA andmetel moodustavad internetikasutajad Eesti 16–74-aastastest elanikest 90,2%³, seega on küsitluse tulemused laiendatavad ligi 90%-le Eesti 18–74-aastastest elanikest.

Küsitlustöö läbiviimisel kasutati Turu-uuringute AS-i veebipaneeli. Küsitlustöö jooksul järgiti n-õ pehmeid kvote, et tagada valimi proportsionaalsus vastajate soo, vanuserühmade, rahvuse, piirkondade ja asulatüüpide lõikes.

Küsitlus toimus standardiseeritud ankeedi abil, mis sisaldas peamiselt suletud küsimusi. Küsitlusankeedi koostamisel võeti aluseks 2018. aasta samalaadse uuringu⁴ ankeet. Küsitlusankeet on esitatud raportis lisas 1.

---

² Statistikaameti veebiandmebaas, tabelid RV0212: Rahvastik aasta alguses ja aastakeskmise rahvaarv soo ja vanuse järgi. Andmeid vaadatud seisuga 26.09.2019.

³ Statistikaameti veebiandmebaas, tabel IT32: 16-74-aastased arvuti- ja internetikasutajad, 2019. Andmeid vaadatud seisuga 26.09.2019.

⁴ Turu-uuringute AS ja Riigi Tugiteenuste Keskus (2018). Avalik arvamus Euroopa Liidu struktuuritoetustest ning Euroopa Majanduspiirkonna ja Norra toetustest. URL: https://www.struktuurifondid.ee/sites/default/files/2018_el_ja_norra_toetuste_uuring_0.pdf

2. Andmetöötlus

Pärast küsitluse lõppemist võrreldi valimi jagunemist soo, vanuse, rahvuse ning elukoha (regioon ja asulatüüp) lõikes üldkogumi jaotusega ning kaaluti andmed teoreetilise mudeliga vastavaks. Kaalumisel võeti aluseks ESA rahvastikustatistika seisuga 01.01.2018. Kaalumise läbi korrigeeriti eelkõige valimi soolist jagunemist. Kaalumata ning kaalutud valimi profiilide võrdlus on esitatud tabelis 2. Kaalutud valimi profiil on esitatud ka joonisel 1.

Tabel 1. Kaalumata ning kaalutud valimi ning üldkogumi profiilide võrdlus

	Kaalumata valim	Kaalutud valim	Üldkogum (18–74-aastane elanikkond, ESA rahvastikustatistika seisuga 01.01.2018)
SUGU			
Mees	39,7%	48,4%	48,4%
Naine	60,3%	51,6%	51,6%
VANUSERÜHM			
18-24 a.	8,4%	9,6%	9,6%
25-34 a.	19,2%	20,3%	20,3%
35-44 a.	21,2%	19,9%	19,3%
45-54 a.	20,0%	18,6%	18,4%
55-64 a.	18,9%	17,7%	18,5%
65-74 a.	12,3%	13,9%	14,0%
RAHVUS			
Eesti	68,7%	67,3%	67,3%
Muu	31,3%	32,7%	32,7%
REGIOON			
Põhja-Eesti	40,7%	43,7%	44,8%
Kirde-Eesti	11,2%	10,6%	10,6%
Lääne-Eesti	11,5%	11,3%	11,3%
Kesk-Eesti	14,1%	11,6%	9,4%
Lõuna-Eesti	22,5%	22,8%	23,9%
ASULATÜÜP			
Tallinn	30,0%	33,2%	33,2%
Muu linnaline asula	37,8%	35,1%	35,1%
Maa-asula	32,2%	31,7%	31,7%

* Regionaalne jaotus põhineb NUTS III klassifikatsioonil.

Tabel 2. Valimivea piirid 95%-lisel usaldusnivool

Valimi suurus	Vastuse proportsioon											
	50%	45%	40%	35%	30%	25%	20%	15%	10%	5%	3%	2%
10	30,99%	30,83%	30,36%	29,56%	28,40%	26,84%	24,79%	22,13%	18,59%	13,51%	10,57%	8,68%
20	21,91%	21,80%	21,47%	20,90%	20,08%	18,98%	17,53%	15,65%	13,15%	9,55%	7,48%	6,14%
30	17,89%	17,80%	17,53%	17,07%	16,40%	15,49%	14,31%	12,78%	10,74%	7,80%	6,10%	5,01%
40	15,49%	15,42%	15,18%	14,78%	14,20%	13,42%	12,40%	11,07%	9,30%	6,75%	5,29%	4,34%
50	13,86%	13,79%	13,58%	13,22%	12,70%	12,00%	11,09%	9,90%	8,32%	6,04%	4,73%	3,88%
60	12,65%	12,59%	12,40%	12,07%	11,60%	10,96%	10,12%	9,03%	7,59%	5,51%	4,32%	3,54%
70	11,71%	11,65%	11,48%	11,17%	10,74%	10,14%	9,37%	8,36%	7,03%	5,11%	4,00%	3,28%
80	10,96%	10,90%	10,73%	10,45%	10,04%	9,49%	8,77%	7,82%	6,57%	4,78%	3,74%	3,07%
90	10,33%	10,28%	10,12%	9,85%	9,47%	8,95%	8,26%	7,38%	6,20%	4,50%	3,52%	2,89%
100	9,80%	9,75%	9,60%	9,35%	8,98%	8,49%	7,84%	7,00%	5,88%	4,27%	3,34%	2,74%
110	9,34%	9,30%	9,15%	8,91%	8,56%	8,09%	7,47%	6,67%	5,61%	4,07%	3,19%	2,62%
120	8,95%	8,90%	8,76%	8,53%	8,20%	7,75%	7,16%	6,39%	5,37%	3,90%	3,05%	2,50%
130	8,59%	8,55%	8,42%	8,20%	7,88%	7,44%	6,88%	6,14%	5,16%	3,75%	2,93%	2,41%
150	8,00%	7,96%	7,84%	7,63%	7,33%	6,93%	6,40%	5,71%	4,80%	3,49%	2,73%	2,24%
200	6,93%	6,89%	6,79%	6,61%	6,35%	6,00%	5,54%	4,95%	4,16%	3,02%	2,36%	1,94%
300	5,66%	5,63%	5,54%	5,40%	5,18%	4,90%	4,53%	4,04%	3,39%	2,47%	1,93%	1,58%
500	4,38%	4,36%	4,29%	4,18%	4,02%	3,79%	3,51%	3,13%	2,63%	1,91%	1,49%	1,23%
800	3,46%	3,45%	3,39%	3,30%	3,17%	3,00%	2,77%	2,47%	2,08%	1,51%	1,18%	0,97%
1 000	3,10%	3,08%	3,04%	2,95%	2,84%	2,68%	2,48%	2,21%	1,86%	1,35%	1,06%	0,87%

Uuringutulemuste tötluseks kasutati andmetötluspaketti SPSS for Windows 25.0.

3. Teostajad

Uuringu erinevates etappides olid vastutavad:

Riigi Tugiteenuste Keskus

- Kontaktisik

Brit Kerbo

Turu-uuringute AS

- Projekti juhtimine, analüüs:
- Programmeerimine:
- Andmetöötlus:
- Valim/küsitlustöö haldamine:
- Avatud vastuste kodeerimine ja raporti toimetamine:
- Kokkuvõtte tõlkimine:

Vaike Vainu
Irina Strapatšuk
Marina Karpištšenko
Tõnis Ormisson

Hella Kaldaru
Kaja Södor

Kokkuvõte

- 2019. aasta septembris viis Turu-uuringute AS Riigi Tugiteenuste Keskuse tellimusel läbi üle-eestilise avaliku arvamuse uuringu, selgitamaks elanike teadlikkust Euroopa Liidu struktuuritoetustest ning Euroopa Majanduspiirkonna ja Norra toetustest. Uuringus küsitleti 1013 Eesti elanikku vanuses 18–74. Ajaliste võrdluste tegemisel on kasutatud aastatel 2015–2018 läbi viidud samalaadsete uuringute tulemusi.
- Uuringu andmetel on Euroopa Liidu struktuuritoetustest kuulnud 76% Eesti elanikest, mida on nelja protsendipunkti võrra vähem kui 2018. aastal. Ka teadlikkus eurotoetustega rahastatud piirkondlikest projektidest on võrreldes 2018. aastaga vähenenud, langedes 45%-lt 40%-ni. Samas on pisut kasvanud eurotoetustega kokkupuuteid omavate elanike osakaal, tõustes võrreldes 2018. aastaga 24%-lt 28%-ni.⁵
- Euroopa Majanduspiirkonna ja Norra toetustest kuulnud elanike osakaal pole võrreldes 2018. aastaga muutunud, püsites jätkuvalt 14% juures. Antud toetusliigiga on kokkupuuteid olnud 6%-l elanikest ning see näitaja pole võrreldes 2018. aastaga muutunud.
- Eurotoetusi saavate valdkondadena meenuvad inimestele spontaanselt jätkuvalt kõige sagedamini põllumajandus/kalandus/metsandus, maanteed/raudteed/transport/sadamad ning haridus/teadus. Ühtegi toetatavat valdkonda ei oska spontaanselt nimetada 14% antud toetusliigist teadlikest inimestest. Euroopa Majanduspiirkonna ja Norra toetuse puhul on teadlikkus toetusi saavatest valdkondadest madalam – 41% antud toetusliigist kuulnud inimestest ei oska neid toetusi ühegi konkreetse valdkonnaga seostada, ülejäänud nimetasid toetatavate valdkondadena kõige sagedamini haridust/teadust ning sotsiaalvaldkonda/tööhõivet.
- Eurotoetusi vahendavate asutustena teatakse spontaanselt kõige sagedamini PRIA-t (mainis 28% eurotoetustest kuulnud inimestest) ja EAS-i (23%). Etteantud nimekirja baasil tunti toetust vahendavate asutustena lisaks EAS-ile (65%) sageli ära ka KIK (53%), Kredex (52%) ja Innove (48%).
- Spontaanne teadlikkus Euroopa Liidu toetusfondidest, millest on võimalik toetusi taotleda, on jätkuvalt suhteliselt madal – 68% eurotoetustest kuulnud inimestest ei oska spontaanselt ühtegi fondi nimetada. Tuntumad toetusfondid on Euroopa Regionaalarengu Fond (teab 77% eurotoetustest teadlikest inimestest, sealjuures 8% spontaanselt) ning Euroopa Sotsiaalfond (teab 55% eurotoetustest teadlikest inimestest, sealjuures 7% spontaanselt).

---

⁵ Enamasti seisnevad need kokkupuuted osalemises toetustest rahastatud projektides või koolitustel/seminaridel.

- Eurotoetuste kohta sooviks rohkem teavet saada 65% ning Euroopa Majanduspiirkonna ja Norra toetuste kohta 56% elanikest. Võrreldes 2018. aastaga on pisut kasvanud nende elanike osakaal, kes on eurotoetuste-alasest teabest kindlasti huvitatud, tõustes 24%-lt 28%-ni. Eurotoetuste-alast teavet on saadud eelkõige traditsioonilistest meediakanalitest: televisioonist (60% eurotoetustest kuulnud inimestest), üleriigilistest ajalehtedest (41%) või raadiost (40%). Sotsiaalmeediast on antud teemal teavet saanud 23% eurotoetustest kuulnutest, sealjuures enamasti on selleks sotsiaalmeediakanaliks olnud Facebook. Eurotoetuste Facebooki-leheküljest on teadlik 3% ja struktuurifondide kodulehest 9% elanikest, sealjuures külastanud on struktuurifondide kodulehekülge 5% elanikest. Mitte-eestlaste poolt kasutatud teabekanalite valik on väiksem kui eestlastel, mis viitab nende väiksematele võimalustele antud teemal infot saada.
- Nii eurotoetuste kui Euroopa Majanduspiirkonna ja Norra toetuste puhul eelistatakse teavet saada eelkõige traditsioonilistest meediakanalitest (kuigi TV eelistamine on ajas vähenenud) ning sotsiaalmeediast.
- 87% eurotoetustest kuulnud elanikest peab eurotoetuste mõju Eesti arengule positiivseks, 3% arvates mõju puudub ning 2% peab mõju negatiivseks. Arvamused eurotoetuste mõjust Eesti majanduse arengule ning piirkondlike projektide mõjule on laias laastus sarnased. Viimase viie aasta vältel on eurotoetuste ulatuslikku positiivsesse mõjusse uskuvate inimeste osakaal kasvanud (v.a piirkondlike projektide puhul).
- Hinnangud eurotoetuste planeerimise ja jagamise läbipaistvusele ja selgusele Eestis on viie aastaga muutunud negatiivsemaks. 2019. aastal hindas seda protsessi läbipaistvaks ja selgeks 30% ning läbipaistmatuks 49% eurotoetustest kuulnud elanikest. Negatiivseid hinnanguid põhjendatakse kõige sagedamini info vähesuse, korruptsiooni ning raha jagamise süsteemi ebaselgusega. Selles osas, kas toetusi suunatakse õigetes valdkondadesse, on elanike arvamused positiivsemad ning võrreldes 2018. aastaga ka paranenud – 63% arvates saavad toetusi õiged valdkonnad ning 14% arvates mitte. Toetamist vajavate valdkondade seas nimetati kõige sagedamini sotsiaal- ja tervishoiuvaldkonda.
- Euroopa Liidu struktuurifondide logod tundis ära 96% ning Euroopa Majanduspiirkonna ja Norra toetuste logod 5% elanikest. Võrreldes 2018. aastaga on EL struktuurifondide logode tuntus pisut kasvanud, kuid Euroopa Majanduspiirkonna ja Norra toetuste logode tuntus püsinud muutumatuna. Enamik inimestest, kes logod ära tundsid, on kursis ka nende kasutuseesmärkidega.

Summary

- In September 2019, the research company Turu-uuringute AS carried out public opinion survey to examine public awareness of European structural funds and support grants of European Economic Area and Norway. The public opinion survey was carried out at the request of the State Shared Service Centre. In total, 1013 Estonian residents aged 18–74 were interviewed in the survey. The results of similar studies conducted between 2015 and 2018 have been used for making time comparisons.
- According to the survey, 76% of Estonia's residents have heard about European Union structural funds, which is four percentage points less than in 2018. Awareness of regional projects funded by euro subsidies has also decreased compared to 2018, falling from 45% to 40%. At the same time, the proportion of people who had some experience with euro subsidies has increased slightly, from 24% to 28% compared to 2018.⁶
- The share of people who have heard of EEA and Norwegian grants has not changed compared to 2018, remaining at 14%. 6% of the population has been in contact with this type of support and this figure has not changed compared to 2018.
- As to the areas for EU grants, spontaneously most frequently mentioned spheres are continually agriculture / fisheries/ forestry, roads / railways / transport / ports and education / science. None of the funded areas can be spontaneously named by 14% of the respondents who are aware of certain type of support grants. The awareness of the areas receiving subsidy from support grants of European Economic Area and Norway, is lower - 41% of those who have heard of this kind of support, cannot relate these subsidies to any specific area; the remaining part of these respondents named education / science and social sphere / employment as the most supported areas.
- As to the intermediary institutions for EU grants ARIB (PRIA in Estonian) (28% of people who have heard of EU grants) and Enterprise Estonia (Ettevõtluse Arendamise Sihtasutus in Estonian) (23%) are spontaneously mentioned most often. On the basis of the pre-given list the following subsidizing agencies, in addition to Enterprise Estonia (65%), KIK (53%), Kredex (52%) and Innove (48%) are more often identified ones.
- Spontaneous awareness of European Union support funds, which can be used for subsidies, is continually relatively low - 68% of people who have heard about EU grants cannot spontaneously mention any fund. The most well-known funds are the European Regional Fund (total awareness - 77% of people who are aware of EU grants; spontaneous awareness 8% of people who are aware of EU grants)

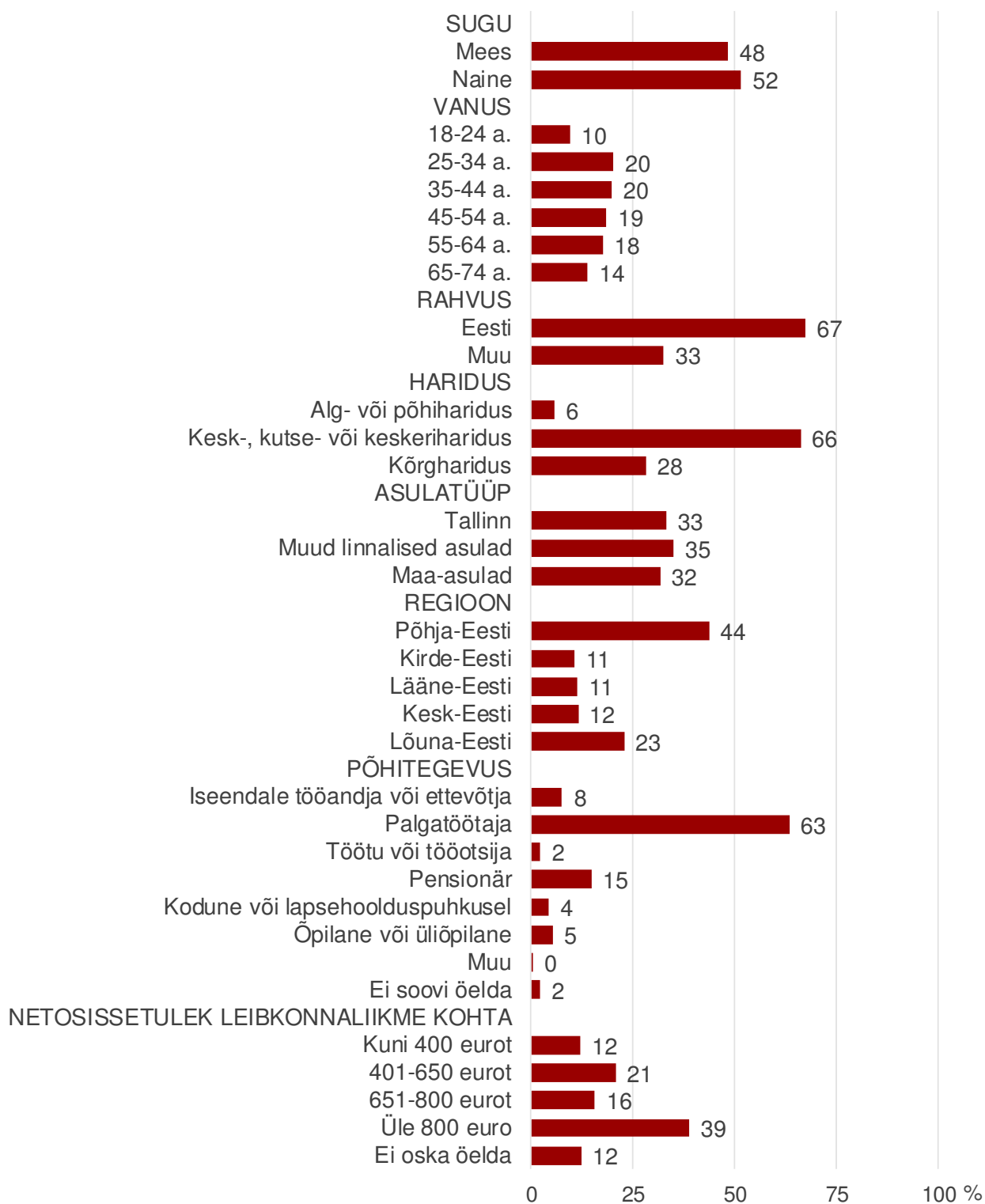
⁶ In most cases, these experiences mean participating in grant-funded projects or training / seminars.

and the European Social Fund (total awareness - 55% of people who are aware of EU grants; spontaneous awareness 7% of people who are aware of EU grants).

- 65% of the population would like to get more information about EU grants, 56% of the population would like to get more information about support grants of European Economic Area and Norway. Compared to 2018, the share of people with a clear interest in information on euro subsidies has risen slightly, from 24% to 28%. Information about EU grants has primarily been obtained from traditional mass media: from Television (60% of people who have heard of any EU grants), from national newspapers (41%), or over the radio (40%). 23% of those who have heard about the euro subsidies have received information on the subject from social media, in most cases from Facebook. 3% of the population is aware of the Euro subsidy Facebook page and 9% of the Structural Funds website; 5% of the residents have visited the Structural Funds website. The amount of information channels used by non-Estonians is smaller than that of Estonians, which refers to their lower opportunities for information on the subject.
- The information about EU funds and support grants of European Economic Area and Norway is preferred to receive via traditional mass media (although TV preference has diminished over time), and social media.
- 87% of the respondents who have heard of euro subsidies, consider the impact of EU grants on the development of Estonia positive, 3% are of the opinion that there is no impact at all, 2% find the impact negative. Estimates to the impact of EU grants on the development of Estonia's economy and to the impact of regional projects are broadly similar. Except in the case of regional projects, the proportion of people who believe in the large positive impact of euro subsidies has increased over the last five years.
- Estimates to the transparency and clarity of the planning and distribution of EU subsidies in Estonia have become more negative in last five years. In 2019, this process was assessed as transparent and clear by 30%, and opaque by 49% of the population. Negative assessments were most often based on the lack of clarity of the information, on corruption and illegibility in money sharing system. In terms of whether subsidies are diverted to the right sectors, the opinions of the population are more positive compared to 2018 – 63% think that the right areas receive grants, and 14% do not. Among the areas requiring support, social sphere and health care were mentioned most frequently.
- The logos of the European Union Structural Funds were recognized by 96% of the respondents and the logos of the support grants of European Economic Area and Norway by 5% of the population. Compared to 2018, the awareness of EU Structural Funds logo has slightly increased, but the awareness of the logos of the EEA and Norway support grants has remained unchanged. The majority of people who recognize the logos are also familiar with the aims of their use.

Valimi profiil

Joonis 1. Valimi profiil (%), kaalutud andmed, n=1013

Tulemused

1. Teadlikkus toetustest

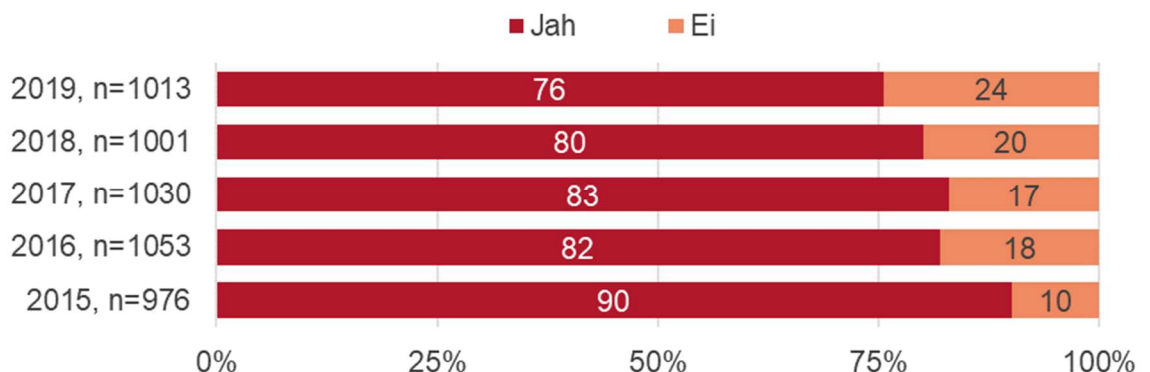
Esimeses peatükis antakse ülevaade Eesti elanike teadlikkusest Euroopa Liidu struktuuritoetustest (ehk eurotoetustest) ning Norra ja Euroopa Majanduspiirkonna toetustest, sh sellest, millistest toetustest ning toetust saavatest valdkondadest on elanikud kuulnud ning milline on nende kokkupuude nimetatud toetustega. Euroopa Liidu struktuuritoetuste puhul kaardistati ka teadlikkust toetusi vahendavatest asutustest ning toetusfondidest.

1.1. Teadlikkus Euroopa Liidu struktuuritoetustest ehk eurotoetustest

Alustuseks paluti vastajail öelda, kas nad teavad või on vähemalt midagi kuulnud Euroopa Liidu struktuuritoetustest ehk eurotoetustest.

Teadlikkus eurotoetustest on viimase viie aasta võrdluses vähenenud – kui 2015. aastal oli eurotoetustest kuulnud 90% elanikest, siis 2019. aastal on antud näitaja langenud 76%-ni (veapiir 95%-lisel usaldusnivool 3%). Võrreldes 2018. aastaga on eurotoetustest teadlike elanike osakaal vähenenud nelja protsendipunkti võrra (Joonis 2).

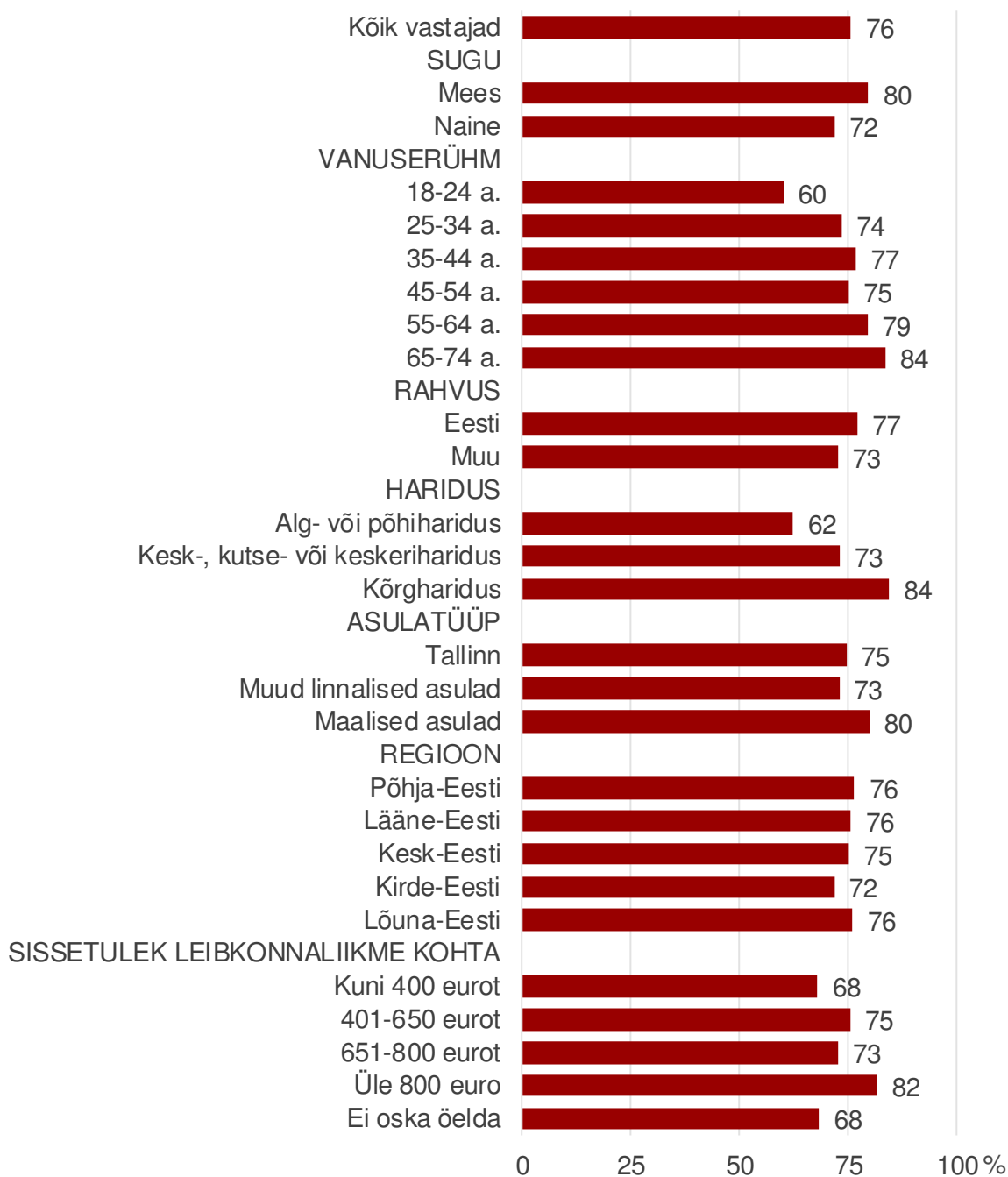
Joonis 2. Kas Te teate või olete vähemalt midagi kuulnud Euroopa Liidu struktuuritoetustest ehk eurotoetustest? (% , n=kõik vastajad)

Eurotoetustest kuulnute osakaal on keskmisest väiksem 18–24-aastaste või alg- või põhiharidusega inimeste seas. Keskmisest kõrgem on teadlikkus eurotoetustest jätkuvalt kõrghariduse ja/või üle 800-eurose netosissetulekuga (leibkonnaliikme kohta) inimeste

seas. Võrreldes naistega on eurotoetustest kuulnute osakaal pisut kõrgem meeste seas (Joonis 3).

Joonis 3. Kas Te teate või olete vähemalt midagi kuulnud Euroopa Liidu struktuuritoetustest ehk eurotoetustest? (vastuse „jah“ andnute %, n=kõik vastajad (1013))

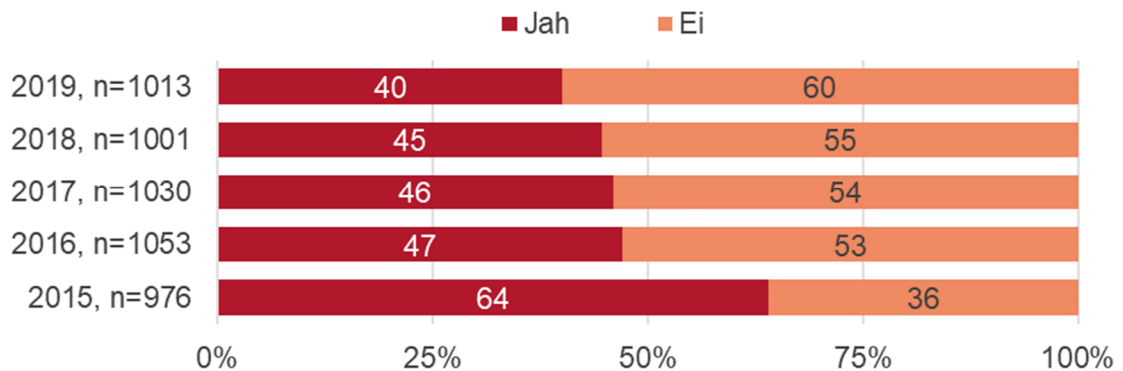

1.2. Teadlikkus Euroopa Liidu poolt kaasrahastatud piirkondlikest projektidest

Lisaks üldisele teadlikkusele eurotoetustest uuriti vastajailt ka piirkondlike projektide kohta, küsides: „Euroopa Liit annab linnadele ja regioonidele rahalist toetust. Kas Te olete kuulnud mõnest Euroopa Liidu poolt kaasrahastatud projektist, et arendada seda piirkonda, kus Teie elate?“

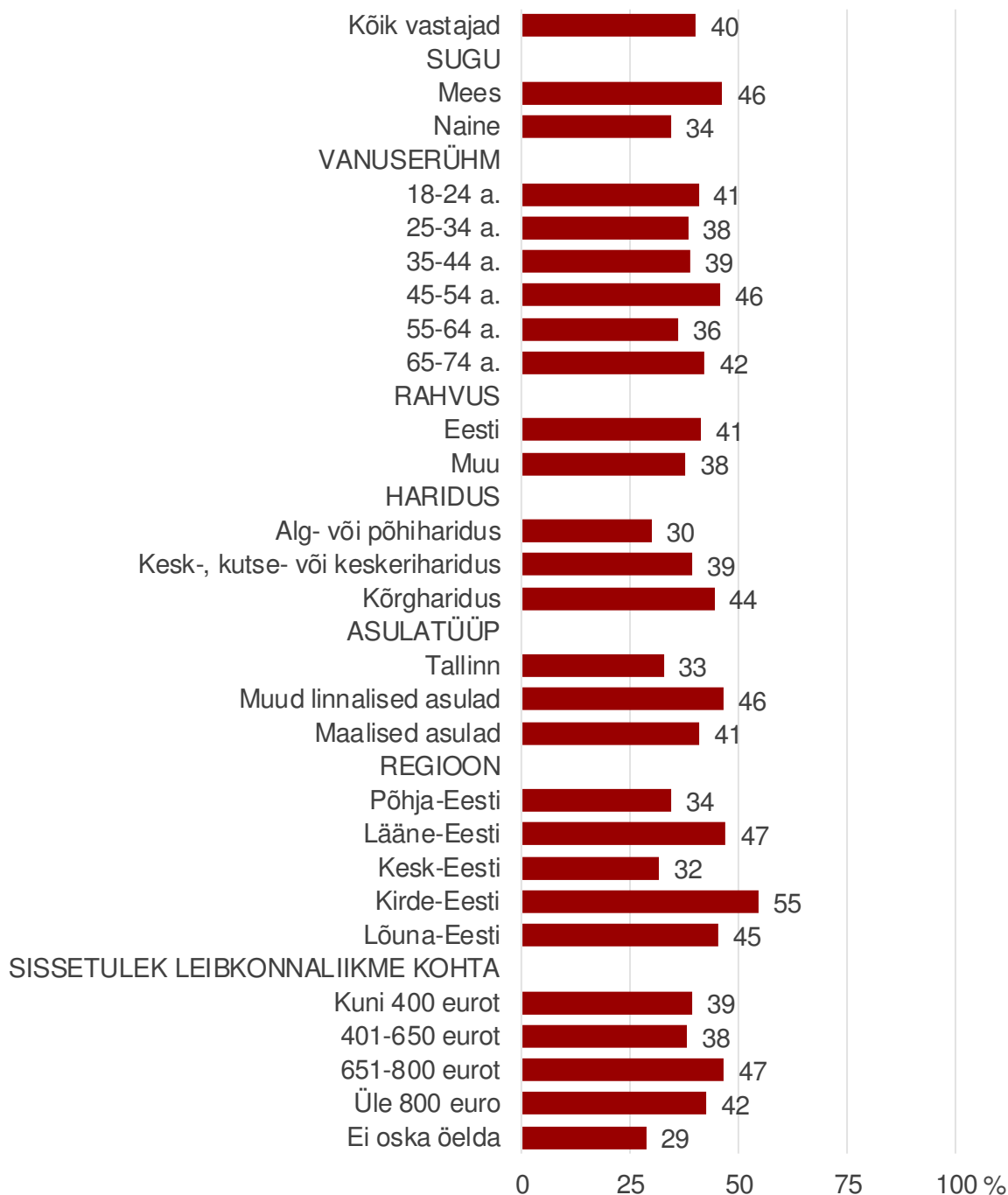
Sarnaselt üldise teadlikkusega eurotoetustest on ka teadlikkus EL-i poolt kaasrahastatud piirkondlikest projektidest vähenenud – kui 2015. aastal oli mõnest sellisest projektist teadlik 64% elanikest, siis 2019. aastaks on see näitaja langenud 40%-ni ([Joonis 4](#)).

Joonis 4. Kas Te olete kuulnud mõnest Euroopa Liidu poolt kaasrahastatud projektist, et arendada seda piirkonda, kus Teie elate? (% , n=kõik vastajad)

Taustrühmade erinevused teadlikkuses EL-i poolt kaasrahastatud piirkondlikest projektidest sarnanevad erinevustega teadlikkuses eurotoetustest. Alg- või põhiharidusega inimeste teadlikkus EL-i poolt kaasrahastatud piirkondlikest projektidest on madalam kui kõrgharidusega inimestel. Keskmisest kõrgema teadlikkusega eristuvad meesterahvad ning soolised erinevused teadlikkuses piirkondlikest projektidest on pisut suuremadki kui teadlikkuses eurotoetustest. Sarnaselt 2018. aastaga on teadlikkus EL-i poolt kaasrahastatud piirkondlikest projektidest keskmisest kõrgem Kirde-Eestis. Keskmisest madalam on antud näitaja Tallinnas ([Joonis 5](#)). Keskmisest kõrgem on teadlikkus EL-i poolt kaasrahastatud piirkondlikest projektidest ka õpilaste/üliõpilaste seas.

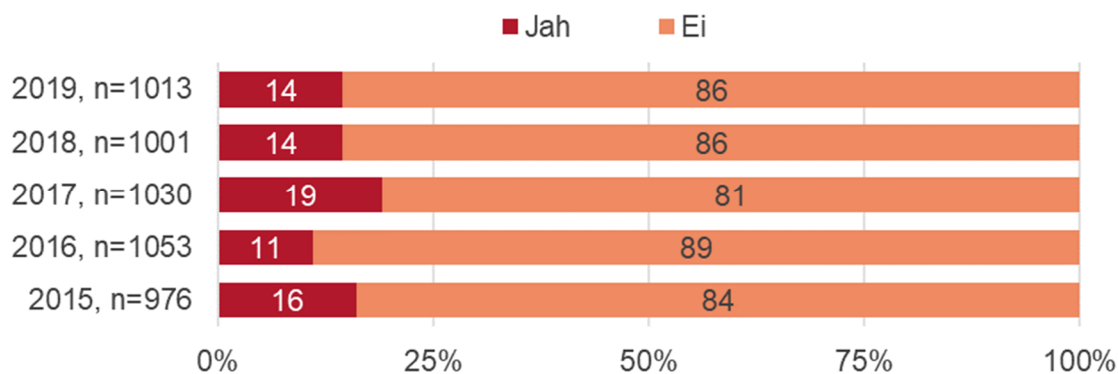
Joonis 5. Kas Te olete kuulnud mõnest Euroopa Liidu poolt kaasrahastatud projektist, et arendada seda piirkonda, kus Teie elate? (vastuse „jah“ andnute %, n=kõik vastajad (1013))

1.3. Teadlikkus Euroopa Majanduspiirkonna ja Norra toetustest

Teadlikkus Euroopa Majanduspiirkonna ja Norra toetustest on oluliselt madalam kui teadlikkus eurotoetustest, sh toetustest piirkondlikele projektidele. Euroopa Majanduspiirkonna ja Norra toetustest on kuulnud 14% elanikest. Samal tasemel oli teadlikkus nimetatud toetustest ka 2018. aastal. Varasematel aastatel pole teadlikkus Euroopa Majanduspiirkonna või Norra toetustest selgesuunaliselt muutunud, kõikudes 11–19% piires (Joonis 6).

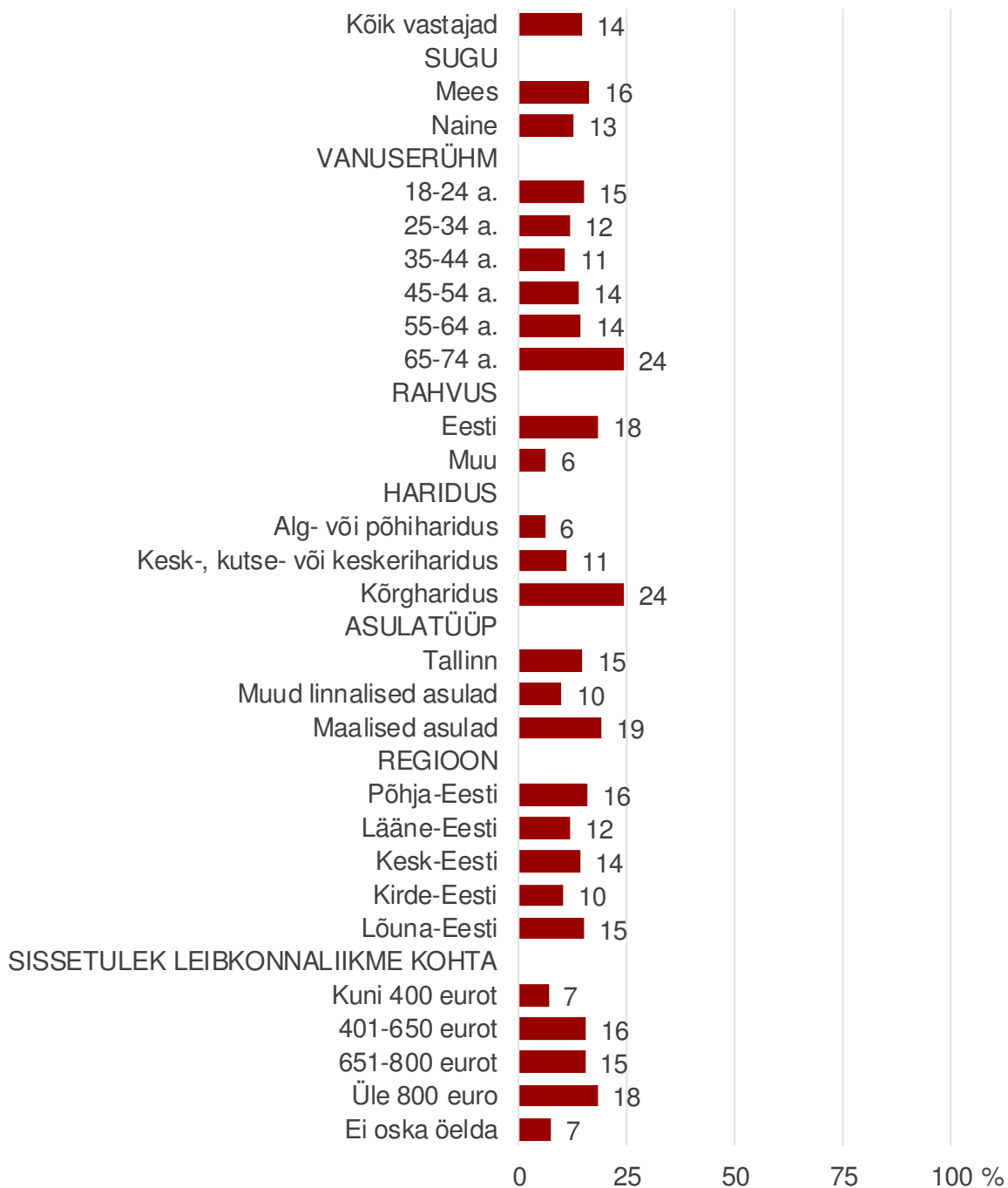
Joonis 6. Kas Te olete midagi kuulnud Euroopa Majanduspiirkonna ja Norra toetustest? (% , n=kõik vastajad)

Ka Euroopa Majanduspiirkonna ja Norra toetuste puhul on teadlikkuse tase erinev sõltuvalt vastaja haridusest ja sissetulekust - ilma kõrghariduseta või kuni 400-eurose sissetulekuga inimeste seas on teadlikkus nimetatud toetustest keskmisest madalam. Teadlikkus Euroopa Majanduspiirkonna ja Norra toetustest on seotud ka vastaja rahvuse (eestlased on sagedamini teadlikud kui mitte-eestlased), vanuse (65–74-aastased on sagedamini teadlikud kui ülejäänud vanuserühmad) ning elukohaga (maaliste asulate elanikud on sagedamini teadlikud kui linnaliste asulate elanikud) (Joonis 7).

Joonis 7. Kas Te olete midagi kuulnud Euroopa Majanduspiirkonna ja Norra toetustest? (% , n=kõik vastajad (1013))

1.4. Kokkupuude toetustega

Euroopa Liidu struktuuritoetustega on (tunnetatud) kokkupuuteid olnud 28%-l ning Euroopa Majanduspiirkonna ja Norra toetustega 6%-l elanikest (Joonised 8 ja 9).

EL struktuuritoetuste puhul seisnevad elanike kokkupuuted enamasti osalemises toetustest rahastatud projektides (12%) või koolitustel/seminaridel (12%). Pisut vähem on neid, kes on ise toetusi taotlenud/ osalenud taotluse kirjutamisel (8%) või osalenud toetusi tutvustaval koolitusel/seminaril (7%). Euroopa Majanduspiirkonna ja Norra toetuste puhul on kokkupuuteid olnud sedavõrd vähestel, et sarnaseid võrdlusi teha ei saa.

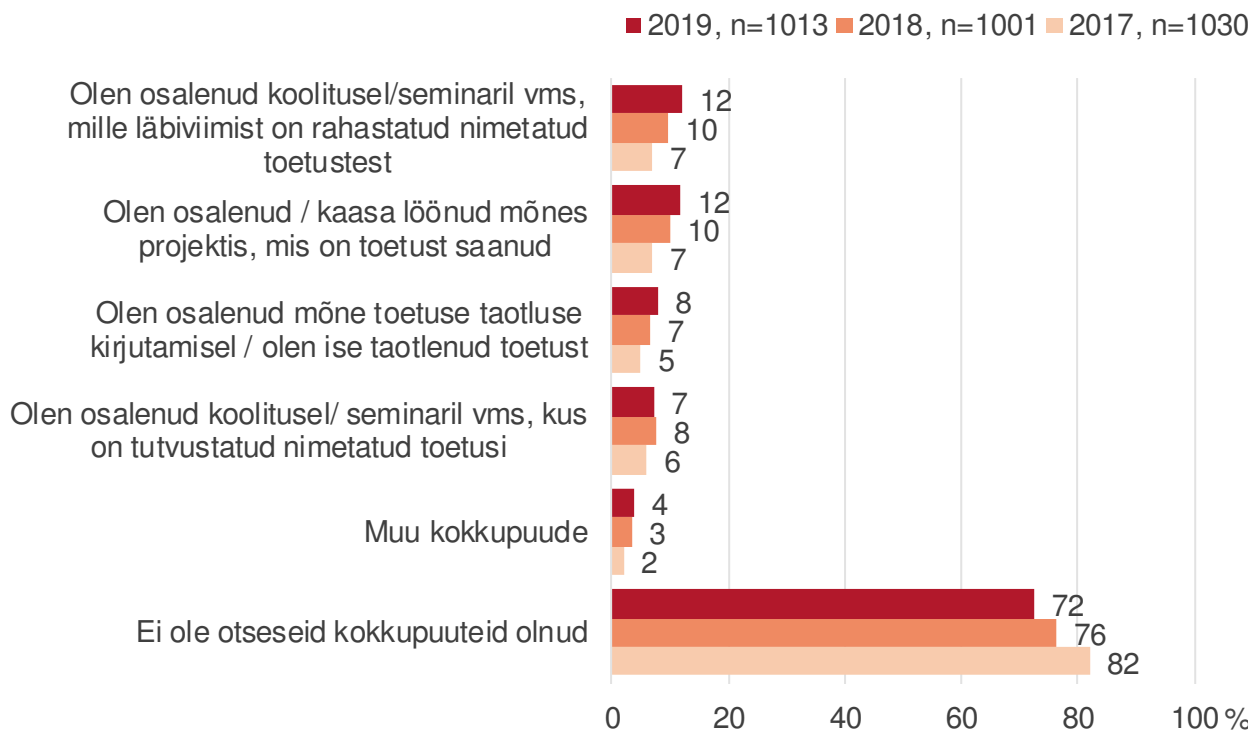
Võrreldes 2017. aastaga on eurotoetustega kokkupuuteid omavate inimeste osakaal suurenenud 10 protsendipunkti võrra. Euroopa Majanduspiirkonna ja Norra toetustega kokkupuuteid omavate inimeste osakaal selgesuunaliselt muutunud ei ole.

Kõrgharidusega inimestel on EL struktuuritoetustega erinevaid kokkupuuteid olnud keskmisest sagedamini (kokkupuuteid omab 44%). Eestlastest on eurotoetustega kokku puutunud 30% ja mitte-eestlastest 22%, sealjuures on eestlaste seas mitte-eestlastega võrreldes sagedasem osalemine nii eurotoetustest rahastust saanud projektides ja koolitustel/seminaridel kui ka eurotoetusi tutvustavatel koolitustel/seminaridel.

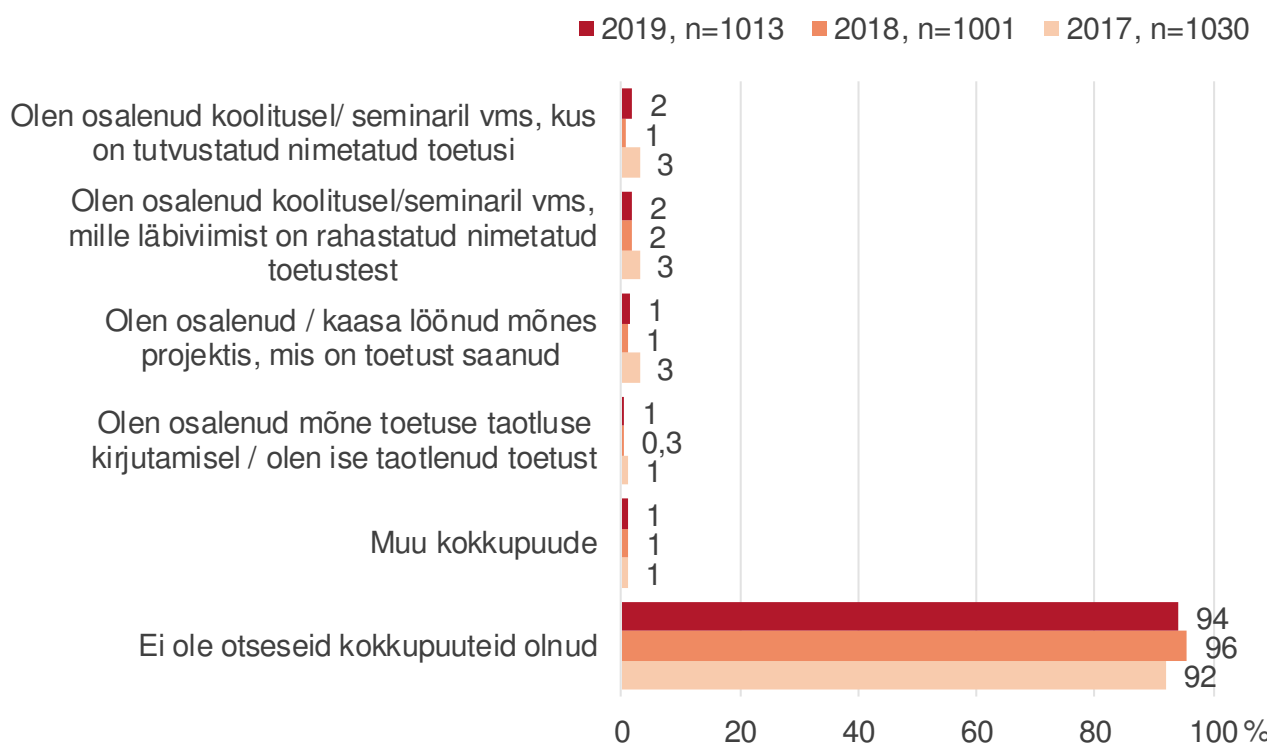
Kokkupuuteid eurotoetustega omavad keskmisest sagedamini ka ettevõtjad/FIE-d (kokkupuudet omab 46%, sealjuures keskmisest enam on ettevõtjate/FIE-de seas nii toetuste taotlejaid kui ka toetusi tutvustavatel koolitustel/seminaridel osalenuid) ning õpilased/üliõpilased (kokkupuuteid omab 49%, sealjuures keskmisest enam on õppurite seas neid, kes on mõnes toetust saanud projektis kaasa löönud). Regioonide võrdluses on eurotoetustega kokkupuuteid omavaid inimeste osakaal kõrgeim Lõuna-Eestis (35%).

Ka kokkupuudetes Euroopa Majanduspiirkonna ja Norra toetustega ilmneseid vastaja rahvusest, haridusest või ametialasest staatusest lähtuvad erinevused – keskmisest sagedamini on antud toetusliigiga kokkupuuteid olnud kõrgharidusega (11%) või eesti rahvusest inimestel (8%) ning ettevõtjatel/FIE-del (15%).

Joonis 8. Milline on olnud Teie kokkupuude Euroopa Liidu struktuuritoetustega?
Mitu vastust (% , n=kõik vastajad)

Joonis 9. Milline on olnud Teie kokkupuude Euroopa Majanduspiirkonna ja Norra toetustega? (% , n=kõik vastajad)

2. Teadlikkus toetusi saavatest valdkondadest

Euroopa Liidu struktuuritoetustest ja/või Euroopa Majanduspiirkonna ja Norra toetustest kuulnud vastajatel paluti spontaanselt nimetada valdkondi, mis vastavat liiki toetusi saavad. Euroopa Liidu struktuuritoetuste puhul kaardistati teadlikkust ka täpsemalt – vastajale esitati valdkondade loetelu ning paluti tal märkida need, mis talle teadaolevalt eurotoetusi saavad.

2.1. Teadlikkus Euroopa Liidu struktuuritoetusi saavatest valdkondadest

Sarnaselt varasemaga nimetasid Euroopa Liidu struktuuritoetustest kuulnud inimesed eurotoetusi saavate valdkondadena spontaanselt kõige sagedamini põllumajandust, kalandust või metsandust (40%), (maan)teid, raudteid, transporti või sadamaid (30%) ning haridust/teadust (28%) (Joonis 10).

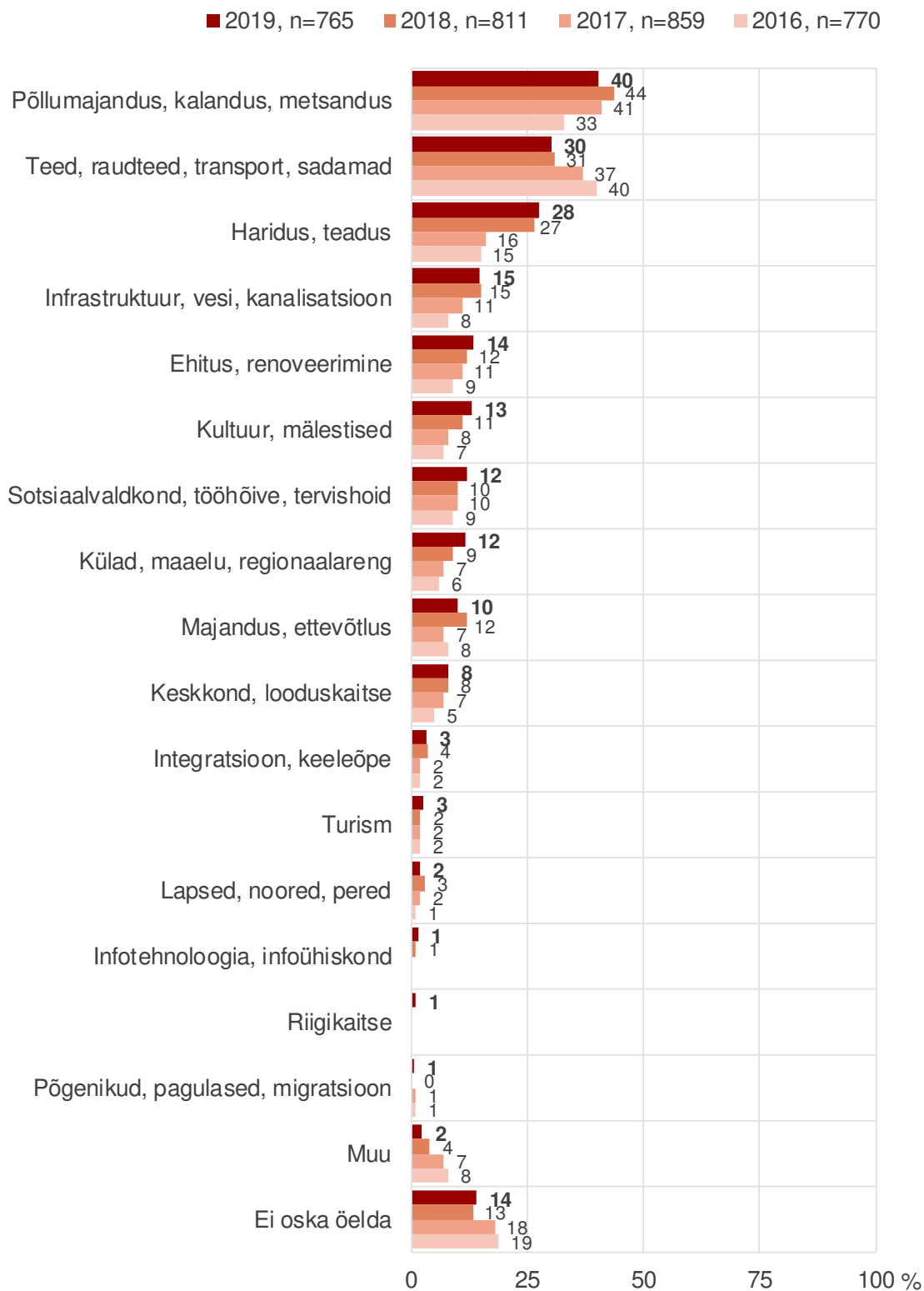
Võrreldes 2018. aastaga olulisi muutusi erinevate valdkondade mainimise sageduses toimunud ei ole. Võrreldes aastatega 2016-2017 on vähenenud teede/transporti/sadamate spontaanne mainimine, sagenenud aga järgnevate valdkondade mainimine: haridus/teadus, infrastruktuur/vesi/kanalisatsioon, ehitus/renoveerimine, kultuur/mälestised ning külad/maaelu/regionaalareng. Võrreldes aastatega 2016-2017 on vähenenud ka nende vastajate osakaal, kes eurotoetusi spontaanselt ühegi valdkonnaga seostada ei oska (aastatel 2016-2017 oli neid 18–19%, aastatel 2018-2019 aga 13–14%). Jätkuvalt ei oska eurotoetusi spontaanselt ühegi konkreetse valdkonnaga seostada keskmisest sagedamini mitte-eestlased.

Peale seda, kui vastaja oli nimetanud eurotoetusi saavaid valdkondi spontaanselt, paluti tal etteantud nimekirjast märkida valdkonnad, mis talle teadaolevalt eurotoetusi saavad.

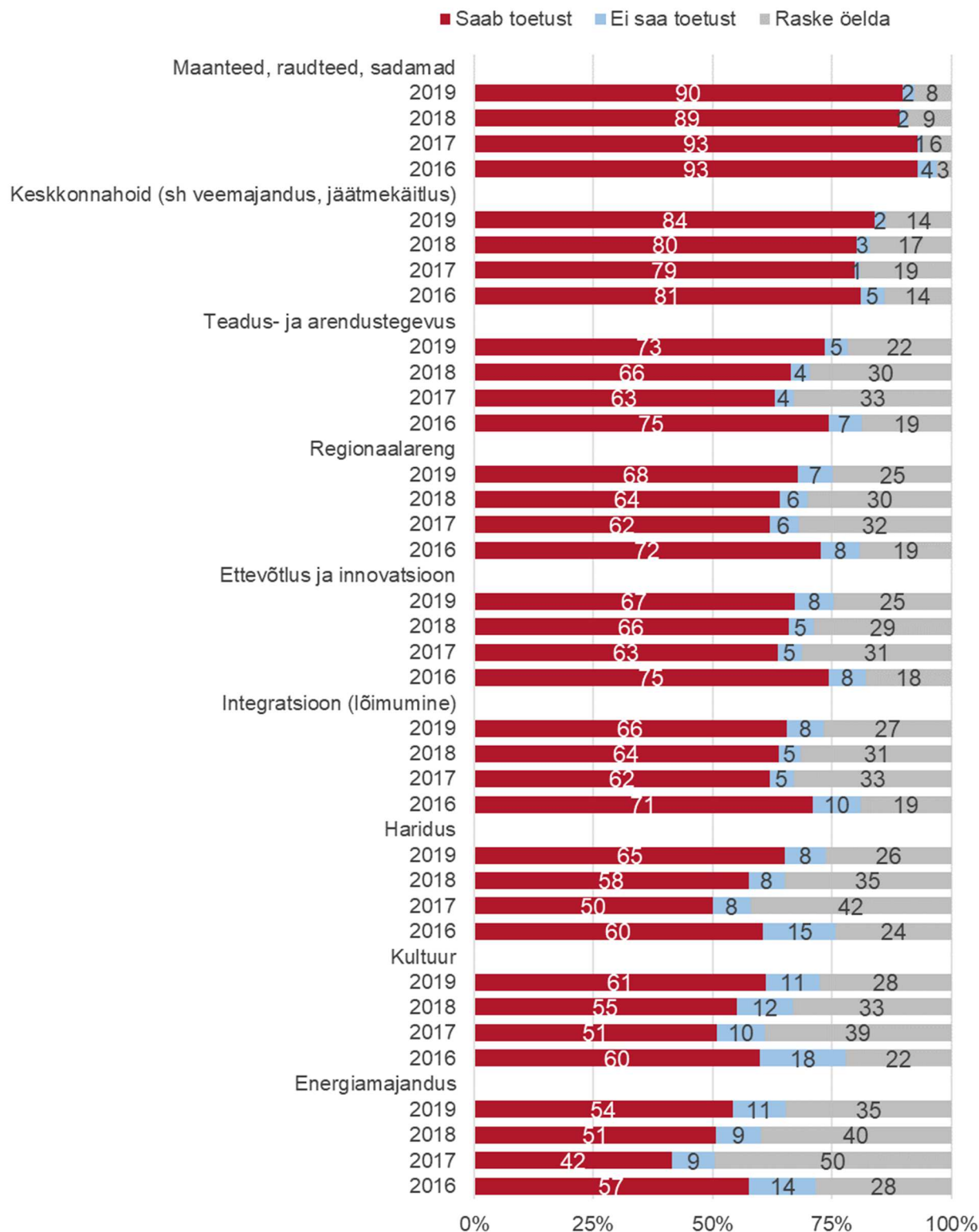
Etteantud nimekirjast märkisid vastajad eurotoetusi saava valdkonnana kõige sagedamini maanteid/raudteid/sadamaid (märkis 90%) ning keskkonnahoidu (84%) (joonised 11 ja 12).

Võrreldes 2018. aastaga seostatakse eurotoetuste saamisega pisut harvemini sisejulgeolekut, sagedamini aga mitmeid muid valdkondi (nt keskkonnahoidu, teadus- ja arendustegevust, haridust, kultuuri, sporti, regionaalarengut, ühistransporti ja turismi). Võrreldes perioodiga 2016–2018 on keskkonnahoiu ja hariduse valdkondade märkijate osakaal 2019. aastal rekordiliselt kõrgel tasemel, sisejulgeoleku märkijate osakaal aga viimase nelja aasta madalaimal tasemel.

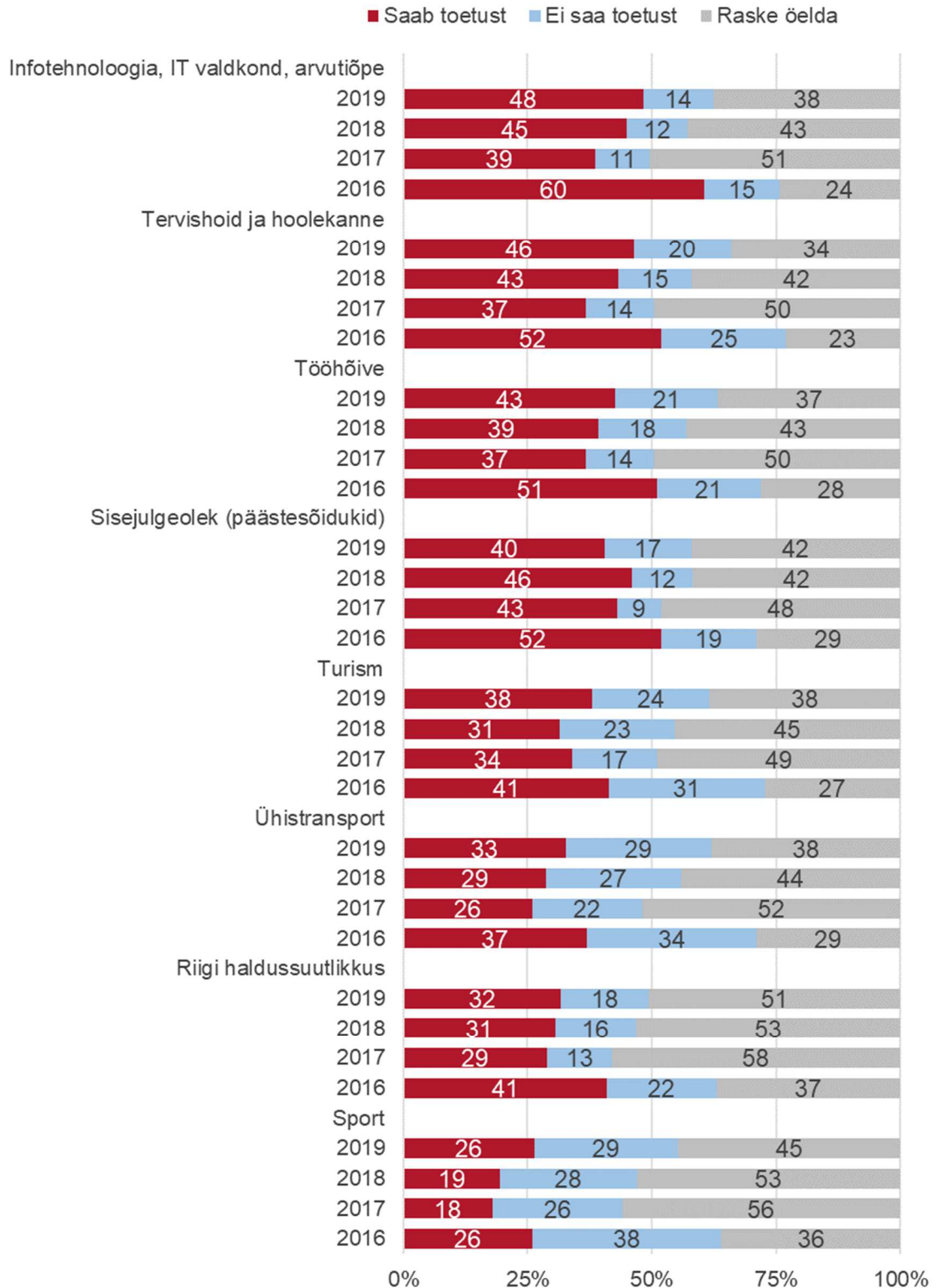
Joonis 10. Palun nimetage valdkondi, mis Teile teadaolevalt eurotoetusi saavad.
Spontaansed vastused, mitu vastust (%), n=vastajad, kes teavad või on vähemalt midagi kuulnud ELi struktuuritoetustest ehk eurotoetustest)

Joonis 11. Millised järgnevatest valdkondadest Teile teadaolevalt eurotoetusi saavad? (1) (% , n=vastajad, kes teavad või on vähemalt midagi kuulnud Euroopa Liidu struktuuritoetustest ehk eurotoetustest, 2019: 765 vastajat, 2018: 811 vastajat, 2017: 859 vastajat, 2016: 770 vastajat)

Joonis 12. Millised järgnevatest valdkondadest Teile teadaolevalt eurotoetusi saavad? (2) (% , n=vastajad, kes teavad või on vähemalt midagi kuulnud Euroopa Liidu struktuuritoetustest ehk eurotoetustest, 2019: 765 vastajat, 2018: 811 vastajat, 2017: 859 vastajat, 2016: 770 vastajat)

2.2. Teadlikkus Euroopa Majanduspiirkonna ja Norra toetusi saavatest valdkondadest

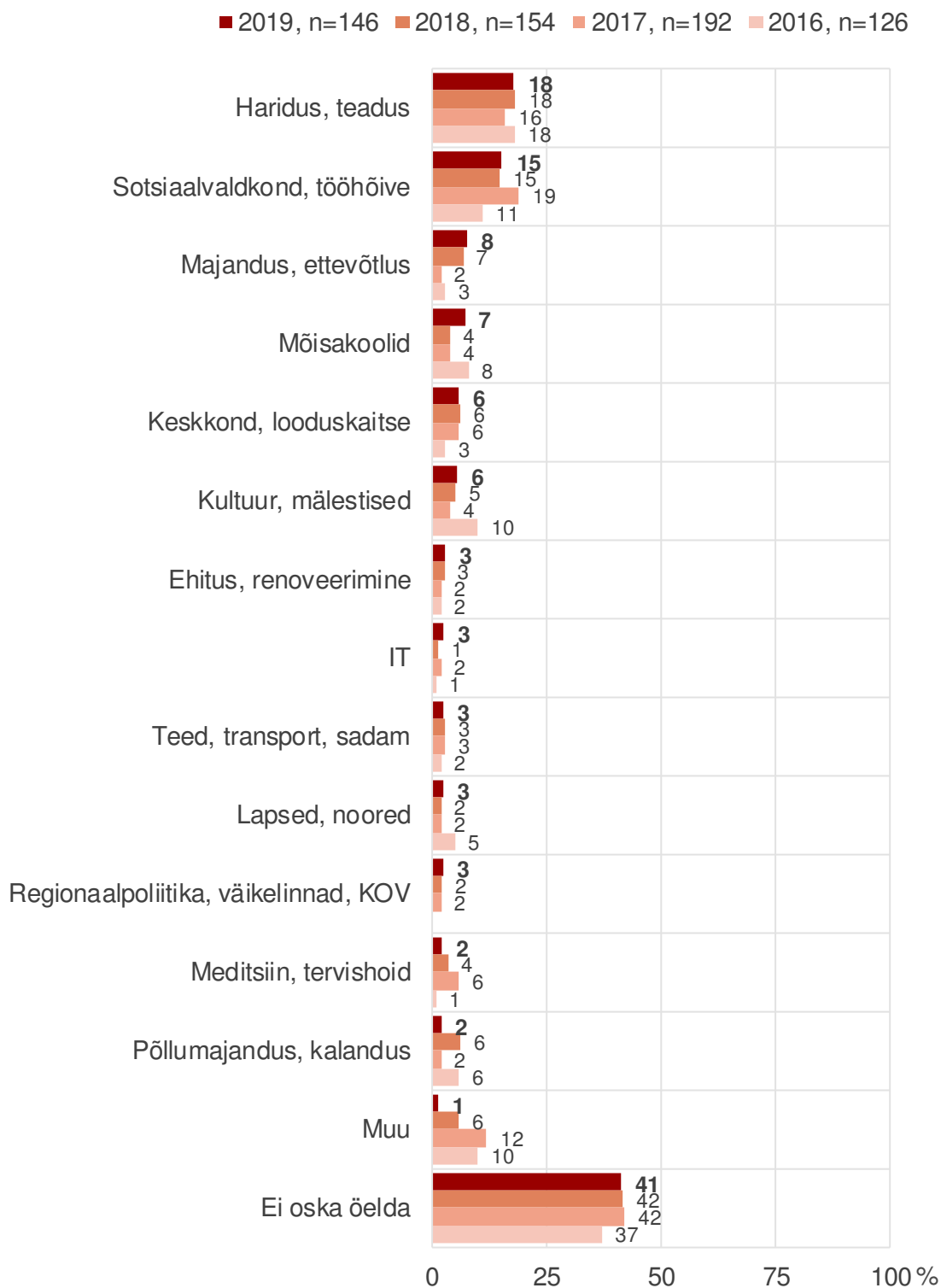
Ka neil vastajail, kes olid kuulnud Euroopa Majanduspiirkonna ja Norra toetusest, paluti spontaanselt nimetada valdkondi, mis nimetatud toetusi saavad.

Selliste valdkondadena nimetati sarnaselt eelmiste aastatega kõige sagedamini haridust ja teadust (18%) ning sotsiaalvaldkonda ja tööhõivet (15%). Järgnesid majandus/ettevõtlus (8%), mõisakoolid (7%), keskkond/looduskaitse (6%) ning kultuur/mälestised (6%). Ülejäänud valdkondade nimetamise sagedus jäi 3% piirimaile või madalamaks (iga valdkonna puhul eraldivõetuna). Võrreldes 2018. aastaga pole muutusi enamiku valdkondade mainimise sageduses toimunud. Ainsaks erandiks on põllumajanduse/kalanduse valdkond, mille spontaanne mainimissagedus on vähenenud 4 protsendipunkti võrra (Joonis 13).

Ühtegi valdkonda ei osanud Euroopa Majanduspiirkonna ja Norra toetuste saamisega seostada 41% antud toetusliigist kuulnud inimestest. Varasemal kolmel aastal on see näitaja olnud sarnasel tasemel.

Joonis 13. Palun nimetage valdkondi, mis Euroopa Majanduspiirkonna ja Norra toetusi saavad. Spontaansed vastused, mitu vastust (%; n= vastajad, kes on kuulnud Euroopa Majanduspiirkonna ja Norra toetustest)

3. Teadlikkus toetusi vahendavatest asutustest ja toetusfondidest

Euroopa Liidu struktuuritoetuste osas uuriti eurotoetustest kuulnud vastajatelt ka teadlikkust toetust vahendavatest asutustest ning toetusfondidest. Mõlema teema puhul kaardistati teadlikkust esmalt spontaanse küsimusega (kus vastusevariante ette ei antud) ning seejärel etteantud nimekirja abil.

3.1. Teadlikkus eurotoetusi vahendavatest asutustest

Esmalt paluti vastajal nimetada eurotoetusi vahendavaid asutusi spontaanselt, seejärel esitati vastamise hõlbustamiseks asutuste loetelu koos vastavate asutuste logodega. Tulemused on toodud joonistel 14 ja 15.

Spontaanselt nimetati eurotoetusi vahendavate asutustena jätkuvalt kõige sagedamini Põllumajanduse Registrite ja Informatsiooni Ametit (ehk PRIA-t) (28%) ning Ettevõtluse Arendamise Sihtasutust (ehk EAS-i) (23%). Ülejäänud organisatsioonide, nt ministeeriumite, KOV-de, muude riigiasutuste ning sihtasutuste mainimissagedus oli oluliselt madalam (iga asutuse osas eraldivõetuna).

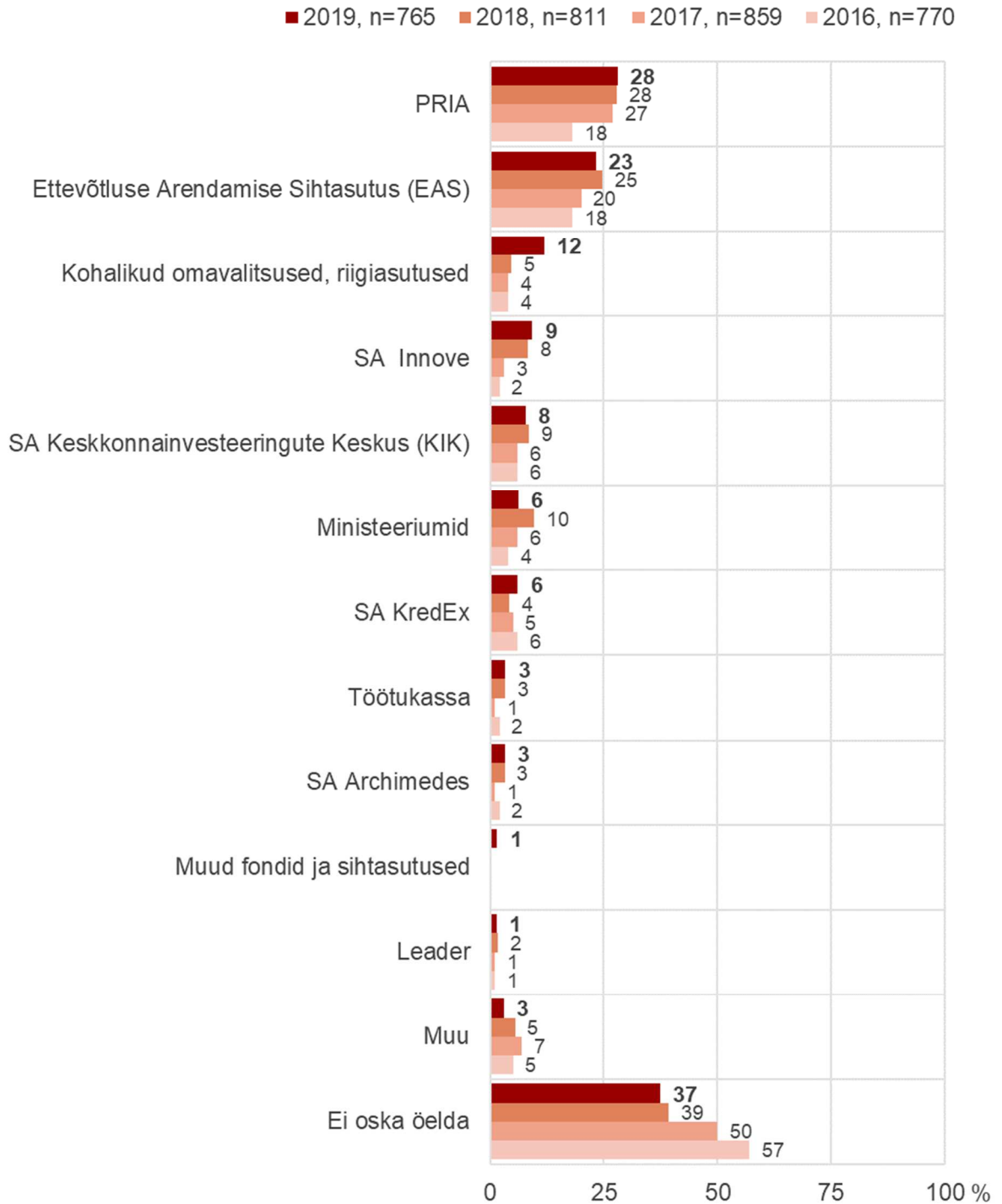
Teadlikkus eurotoetusi vahendavatest asutustest on aastatel 2018-2019 olnud kõrgem kui eelneval kahel aastal: aastatel 2016-2017 ei osanud ligi pooled küsitletutest spontaanselt nimetada ühtegi asutust, mis eurotoetuste vahendamisega tegeleb. Sellele järgnevatel aastatel on vähenenud nende osakaal, kes ühtegi toetust vahendavat asutust spontaanselt nimetada ei osanud, saagenenud aga SA Innove ja kohalike omavalitsuste/riigiasutuste mainimine toetus vahendavate asutustena.

Spontaanse küsimuse järel esitati vastajaile nimekiri toetusi vahendavatest asutustest (koos asutuste logodega). Etteantud nimekirjast seostati eurotoetuste vahendamisega kõige sagedamini EAS-i (65%). Ligi pooled küsitletutest seostasid eurotoetuste vahendamisega ka Keskkonnainvesteeringute Keskust (ehk KIK-i) (53%), SA Kredexit (52%) või SA Innovet (48%), ligi kolmandik ka SA Archimedest (36%). Võrreldes 2018. aastaga olulisi muutusi aidatud teadlikkuses eurotoetusi vahendavatest asutustest toimunud pole, kuid võrreldes aastatega 2016-2017 on kasvanud elanike teadlikkus sellest, et eurotoetusi vahendab Innove. Samas on võrreldes aastatega 2016-2017 kasvanud ka nende vastajate osakaal, kes etteantud nimekirjast ühtegi asutust eurotoetuste vahendamisega seostada ei oska.

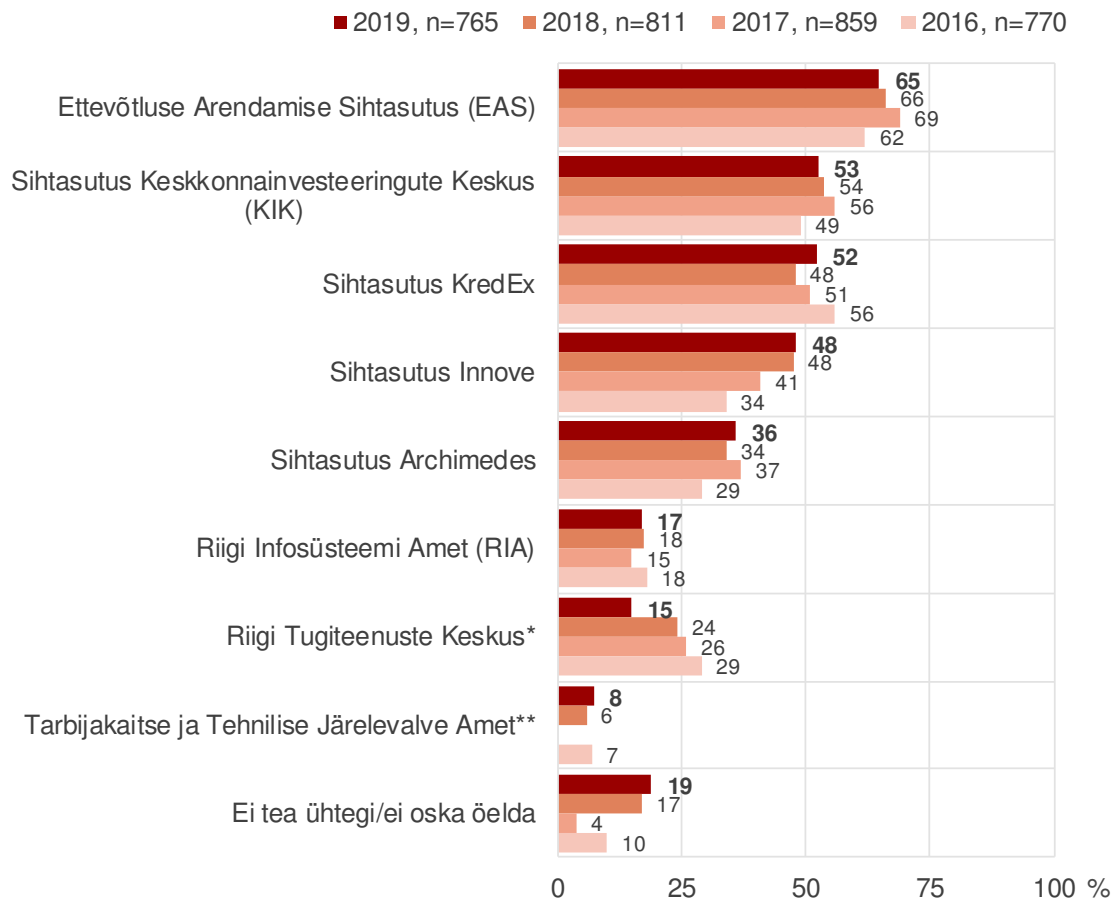
Mitte-eestlased on eurotoetusi vahendavatest asutustest vähem teadlikud kui eestlased, mida näitas nii spontaanne kui etteantud nimekirjaga küsimus. Keskmisest kõrgem on teadlikkus toetusi vahendavatest asutustest kõrgharidusega inimeste ning ettevõtjate/FIE-de seas. Maa-asulate elanike seas on teadlikkus toetusi vahendavatest asutustest kõrgem

kui linnaliste asulate elanike seas. Regioonide võrdluses paistavad keskmisest kõrgema teadlikkusega silma Lääne-, Kesk- ja Lõuna-Eesti elanikud.

Joonis 14. Palun nimetage asutusi Eestis, mis vahendavad või mille kaudu saab taotleda eurotoetusi. Spontaansed vastused, mitu vastust (% , n=vastajad, kes teavad või on vähemalt midagi kuulnud Euroopa Liidu struktuuritoetustest ehk eurotoetustest)

Joonis 15. Millised järgmistest asutustest vahendavad eurotoetusi või kelle kaudu saab eurotoetusi taotleda? Mitu vastust (%; n=vastajad, kes teavad või on vähemalt midagi kuulnud Euroopa Liidu struktuuri-toetustest ehk eurotoetustest)

* Varasemates uuringutes: Rahandusministeerium

** Varasemates uuringutes: Tehnilise Järelevalve Amet

3.2. Teadlikkus Euroopa Liidu toetusfondidest

Spontaanne teadlikkus Euroopa Liidu toetusfondidest, millest on võimalik toetusi taotleda, on jätkuvalt suhteliselt madal – 68% vastajaist, kes on eurotoetustest kuulnud, ei osanud spontaanselt ühtegi toetusfondi nimetada. Veelgi madalam oli teadlikkus aastatel 2016-2017, mil ühtegi fondi ei osanud spontaanselt nimetada enam kui 80% eurotoetustest teadlikest vastajatest ([Joonis 16](#)).

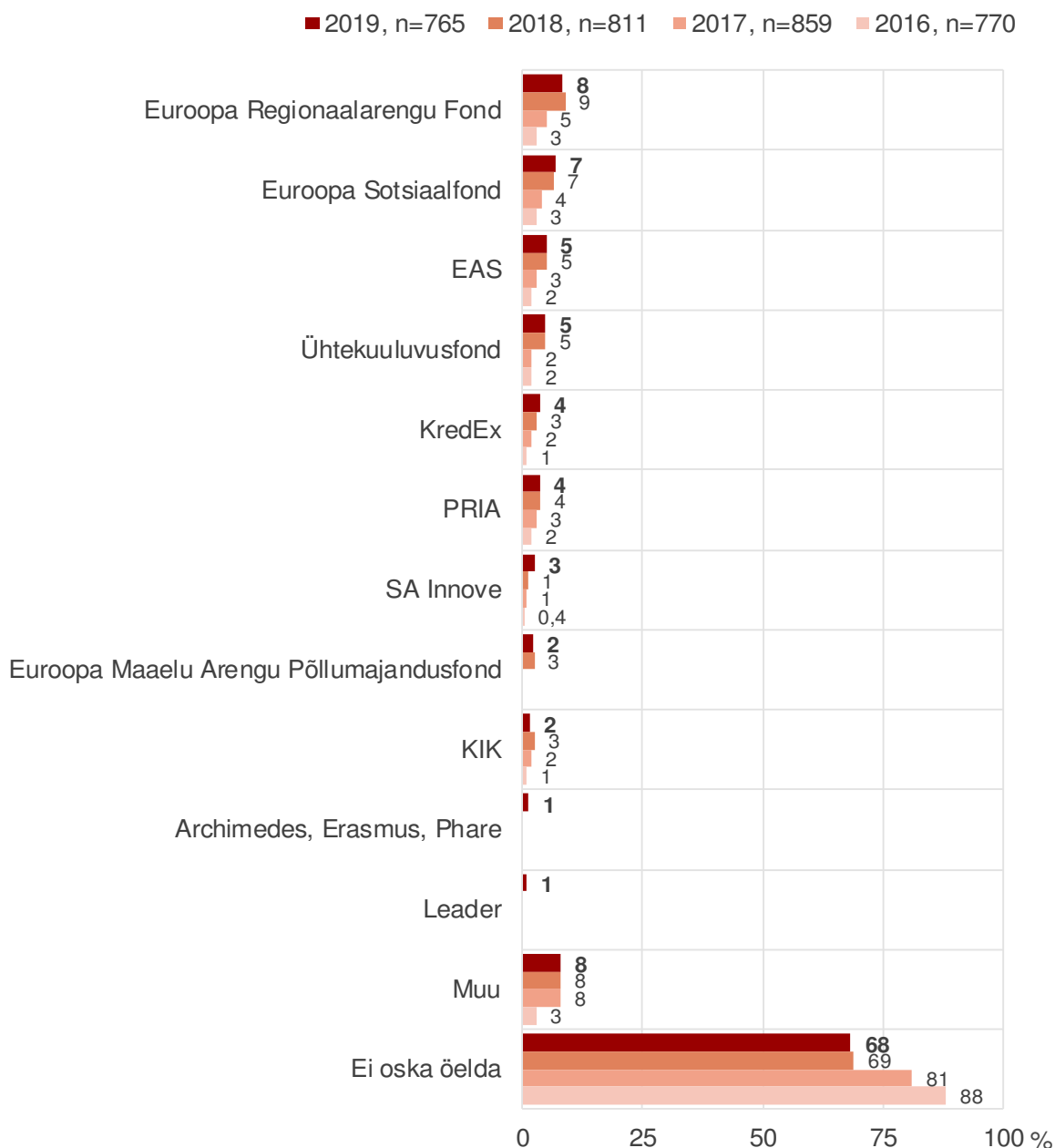
Spontaanne teadlikkus Euroopa Regionaalarengu Fondist (8%) ning Euroopa Sotsiaalfondist (7%) on pisut kõrgem kui spontaanne teadlikkus Ühtekuuluvusfondist (5%). Aastatel 2016-2017 oli spontaanne teadlikkus nimetatud fondidest pisut madalam.

Etteantud nimekirjast tuli vastajaile kõige sagedamini tuttav ette Euroopa Regionaalarengu Fond, millest on kuulnud 77% eurotoetustest kuulnud vastajaist.

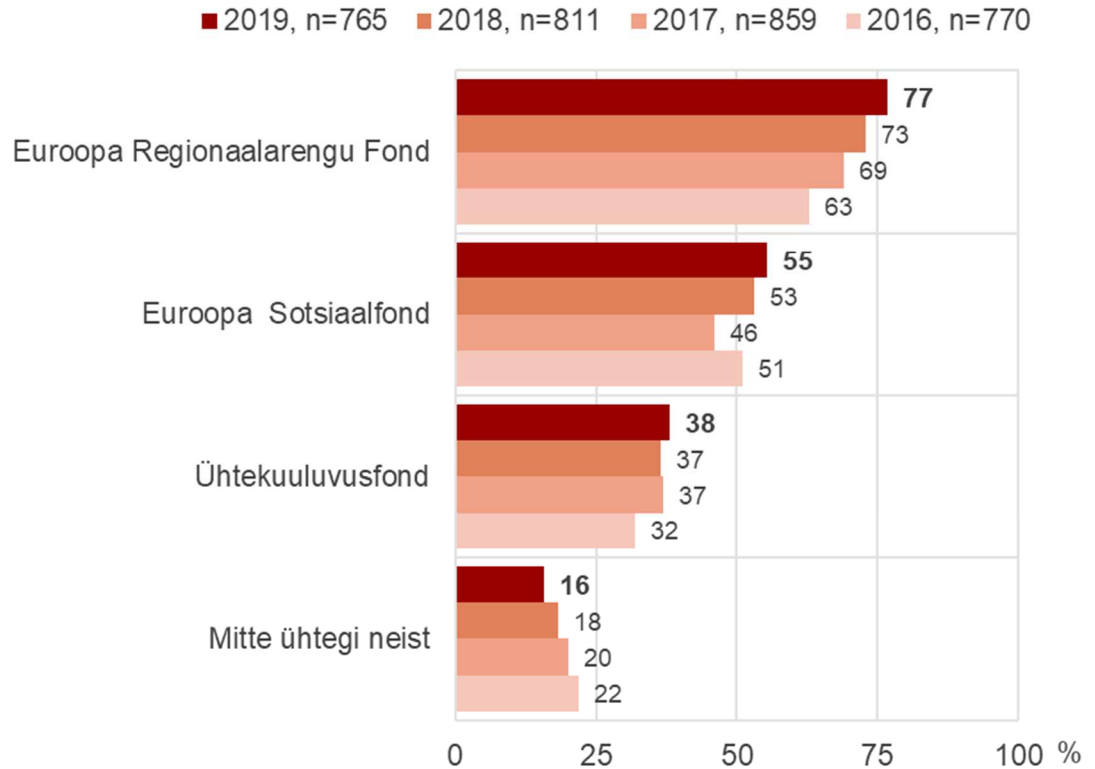
Euroopa Sotsiaalfondist on teadlik 55% ning Ühtekuuluvusfondist 38% küsitletutest. Eurotoetustest teadlikest vastajatest 16% pole kuulnud ühestki neist kolmest fondist. Nelja aasta võrdluses on aidatud teadlikkus EL toetusfondidest kasvanud (Joonis 17).

Ka toetusfondide osas on nii spontaanne kui aidatud teadlikkus keskmisest madalam mitte-eestlaste seas. Keskmisest kõrgem on spontaanne teadlikkus EL toetusfondidest kõrgharidusega inimeste seas. Nime järgi tundsid EL fonde keskmisest harvemini ära 45–54-aastased vastajad.

Joonis 16. Palun nimetage Euroopa Liidu toetusfonde, kust on võimalik toetusi taotleda. Spontaansed vastused, mitu vastust (%), n=vastajad, kes teavad või on vähemalt midagi kuulnud Euroopa Liidu struktuuritoetustest ehk eurotoetustest)

Joonis 17. Milliseid järgmistest Euroopa Liidu fondidest Te teate või millistest olete kuulnud? Mitu vastust (% , n=vastajad, kes teavad või on vähemalt midagi kuulnud Euroopa Liidu struktuuritoetustest ehk eurotoetustest)

4. Teabekanalid

Teabekanalite teema raames esitati esmalt vastajaile küsimus, kas nad sooviksid omada eurotoetuste või Euroopa Majanduspiirkonna ja Norra toetuste kohta rohkem infot. Eurotoetuste puhul paluti infost huvitatud vastajatel täpsustada, milliste eurotoetustega seotud temade või valdkondade kohta nad senisest rohkem infot sooviksid. Seejärel kaardistati, millistest teabekanalitest on vastajad eurotoetuste kohta infot saanud (vastasid vaid eurotoetustest kuulnud vastajad) ning millised on eelistatud teabekanalid toetuste kohta info saamisel (vastasid kõik, küsiti nii eurotoetuste kui Euroopa Majanduspiirkonna ja Norra toetuste kohta).

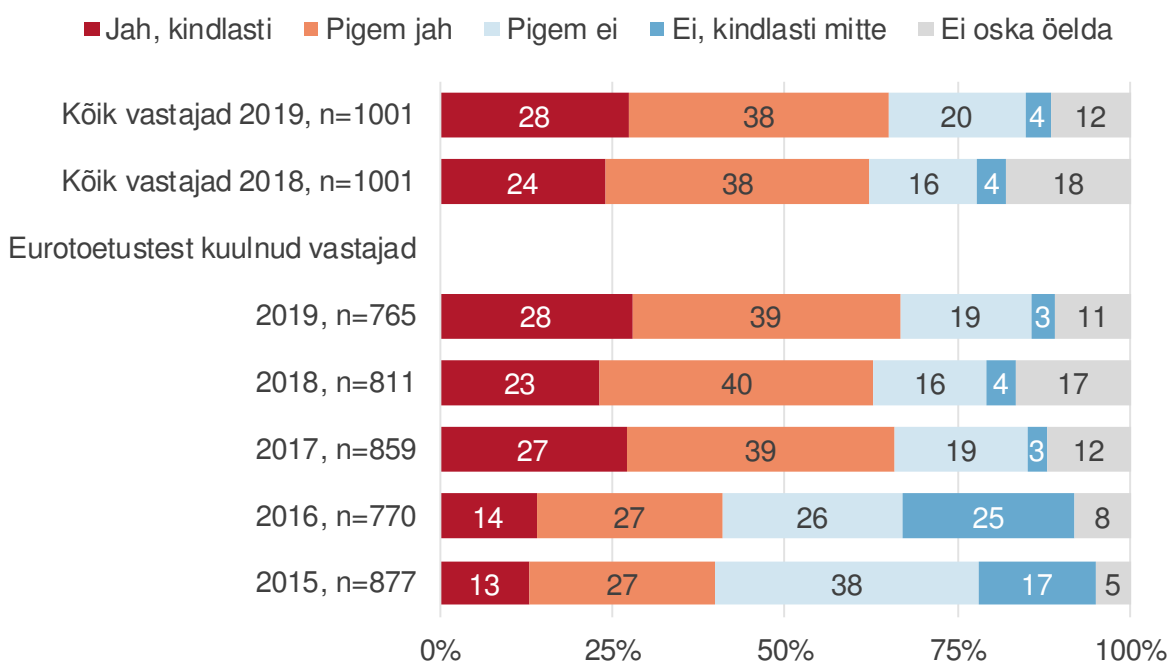
4.1. Infovajadused eurotoetuste osas

Küsimust selle kohta, kas vastaja sooviks saada senisest rohkem eurotoetuste alast infot, on viimases kahes uuringus küsitud kõigilt vastajailt. Varasemates uuringutes on see küsimus esitatud ainult neile, kes on eurotoetustest (varem) kuulnud.

Eurotoetuste-alase teabe saamisest on huvitatud 65% elanikest, 23% peab oma huvi antud teema suhtes väheseks või puuduvaks ning 12% ei oska oma huvi taset hinnata. Võrreldes 2018. aastaga on pisut kasvanud nende elanike osakaal, kes on eurotoetuste-alasest teabest kindlasti huvitatud, tõustes 24%-lt 28%-ni (Joonis 18).

Pikemad ajalised võrdlused on võimalikud ainult nende vastajate puhul, kes märkisid, et on eurotoetustest varem kuulnud. Märgatav huvi kasv eurotoetuste-alase teabe saamise suhtes toimus 2017. aastal ning on jäänud ka hiljem püsima samal (kõrgel) tasemel.⁷

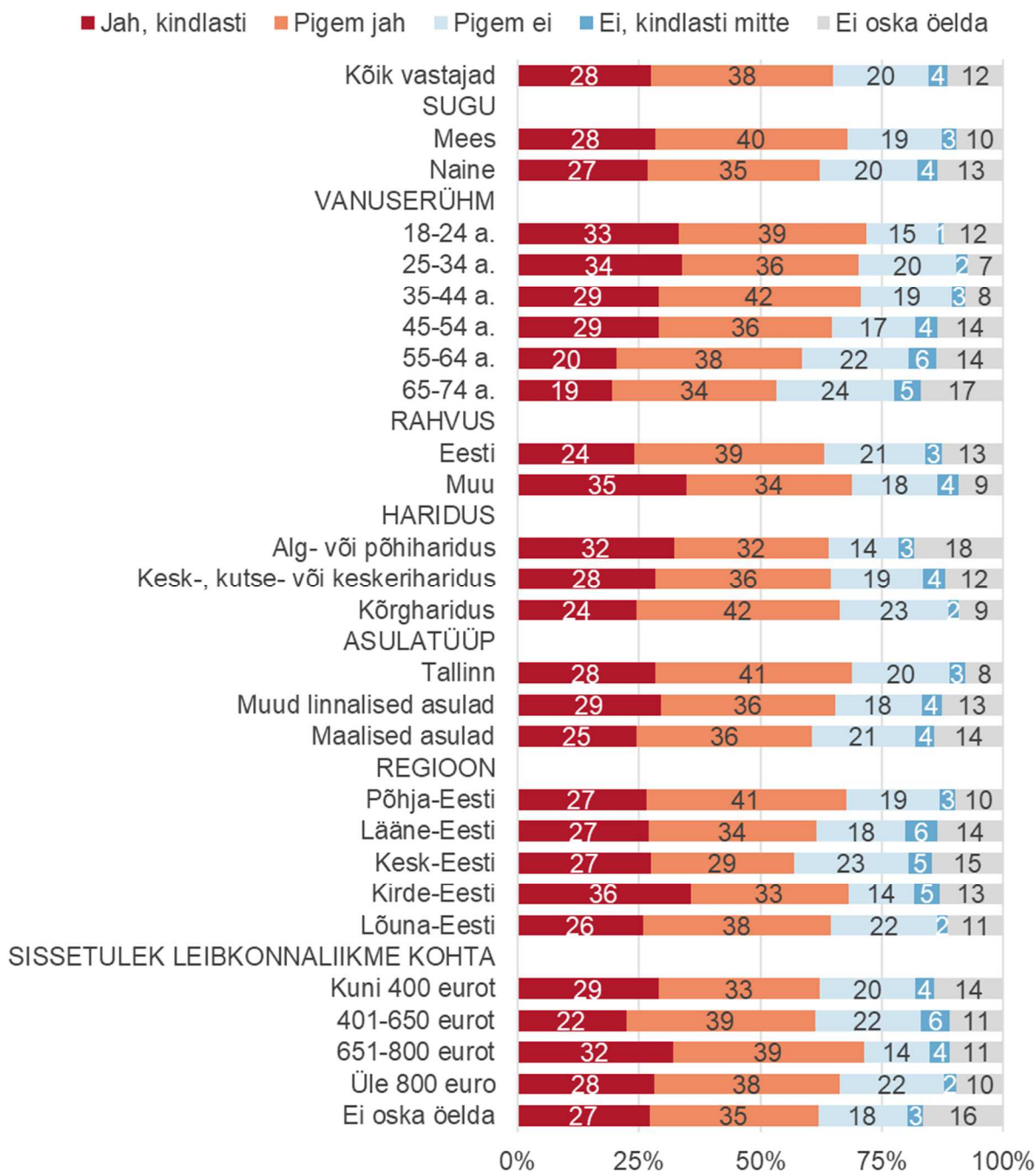
Joonis 18. Kas Te soovite, et Teil oleks senisest rohkem eurotoetuste alast infot?
(%, n=2018-2019. aastal kõik vastajad, varasematel aastatel need, kes on eurotoetustest kuulnud)

Huvi eurotoetuste-alase info suhtes väljendavad keskmisest sagedamini ettevõtjad/FIE-d (kindlasti või pigem on huvitatud 77%) ning õpilased/üliõpilased (samuti 77%), keskmisest harvemini aga 65–74-aastased (vastavalt 53%) ning pensionärid (54%). Üldine huvi eurotoetuste-alase info vastu on eestlaste ja mitte-eestlaste seas sarnasel tasemel, kuid antud teema vastu sügavat huvi tundvate inimeste osakaal on mitte-eestlaste seas kõrgem (kindlasti on eurotoetuste-alasest infost huvitatud 35% mitte-eestlastest ja 24% eestlastest) (Joonis 19).

⁷ Aastatel 2015 ja 2016 viidi küsitlustöö läbi ühe osana silmast silma Omnibuss-küsitlusest, aastatel 2017 ja 2018 aga *ad hoc* veebiküsitlusena, mis võib samuti tulemusi mõjutada. Võimalik, et veebi teel vastajad olid mõnevõrra kergekäelisemad lubama, et soovivad saada täiendavat informatsiooni, kuna *ad hoc* uuringus oli küsitlusankeet lühem ning vastajate tähelepanelikkus seega suurem.

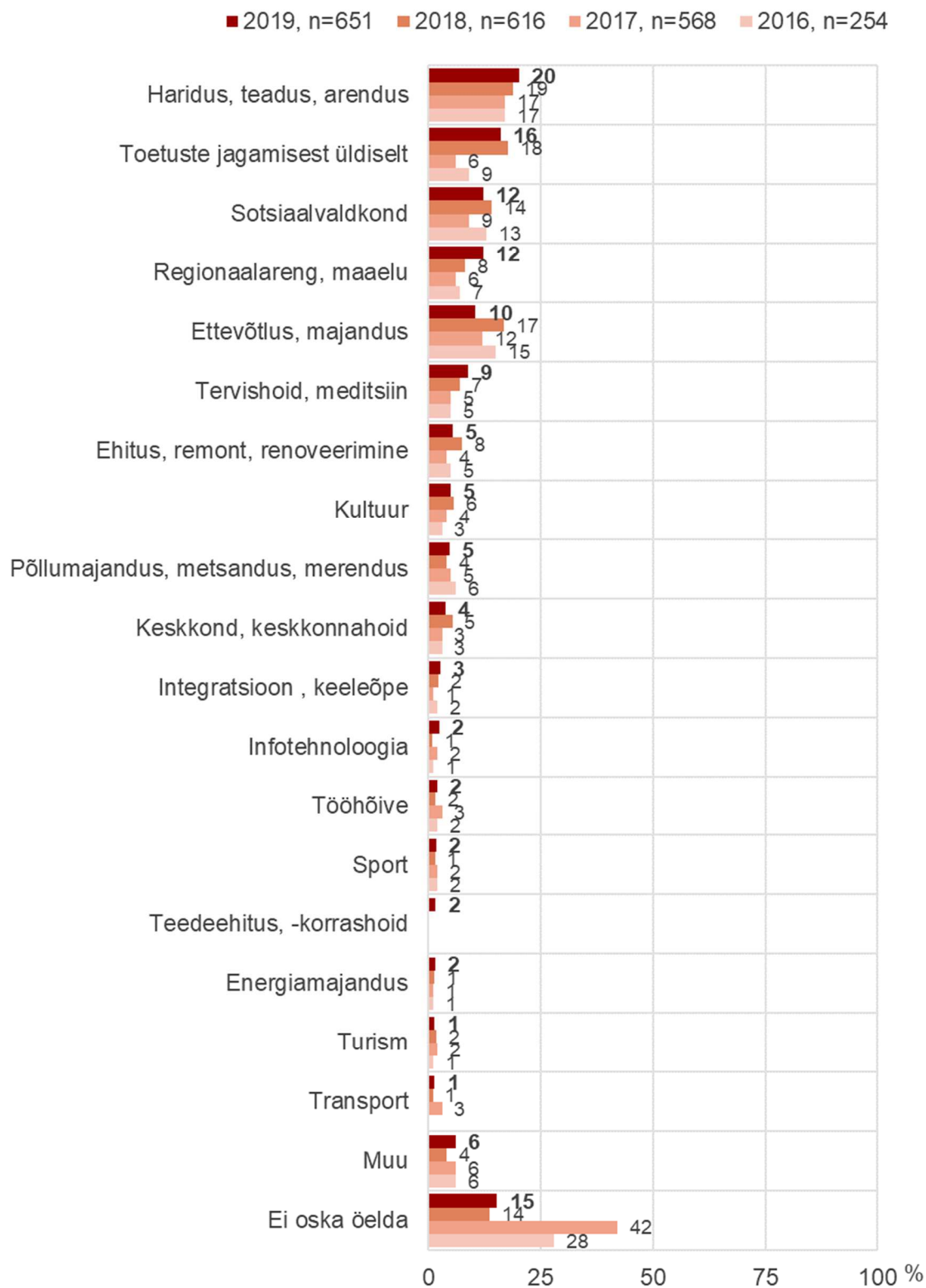
Joonis 19. Kas Te soovite, et Teil oleks senisest rohkem eurotoetuste alast infot?
(%, n=kõik vastajad (1013))

Huvipakkuvate valdkondade seas nimetasid info saamisest huvitatud vastajad spontaanselt kõige sagedamini haridust/teadust/arendust (20%) ning toetuste jagamist puudutavat üldist infot (16%). Võrreldes 2018. aastaga on pisut vähenenud huvi ettevõtlus- ja majandusvaldkonna suhtes, kasvanud aga huvi regionaalarengu- ja maaelu valdkonna suhtes. Ülejäänud valdkondade mainimissagedus pole võrreldes 2018. aastaga muutunud. Ühtegi konkreetset huvipakkuvat valdkonda ei osanud tänavu esile tuua 15% vastajatest, mida on peaaegu sama palju kui 2018. aasta uuringus (Joonis 20).

Joonis 20. Milliste eurotoetustega seotud teemade või valdkondade kohta Te sooviksite senisest rohkem infot omada? Spontaansed vastused, mitu vastust (% n=vastajad, soovivad, et neil oleks senisest rohkem eurotoetuste alast infot)

4.2. Teabekanalid eurotoetuste kohta info saamisel

Lähemalt kaardistati nii teabekanaaleid, millest elanikud on eurotoetuste alast infot saanud, kui ka elanike eelistusi teabekanalite osas eurotoetuse-alase info saamisel. Vastajail, kes said teavet või eelistasid teavet saada sotsiaalmeediast, paluti täpsustada, milliste sotsiaalmeediakanalitega on tegu. Teema lõpetuseks esitati kõigile vastajaile küsimused EL struktuuritoetuste-alast teavet koondava veebilehe struktuurifondid.ee märkamise ja külastamise kohta ning Eurotoetuse Facebooki-lehekülje märkamise kohta.

4.2.1. Kasutatud teabekanalid

Eurotoetustest kuulnud inimesed on vastavat teavet saanud eelkõige traditsioonilistest meediakanalitest: televisioonist (60%), üleriigilistest ajalehtedest (41%) või raadiost (40%). Enam kasutatud teabekanalite seas järgnevad kolleegid/sõbrad/tuttavad (36%), kohalikud ajalehed (26%) ning sotsiaalmeedia (23%). Vähem on neid, kes on saanud teavet n-ö ametlikest eurotoetuste-alase teabe jagamise allikatest – nt infotrükistest (17%), toetust vahendavatelt asutustelt (14%) või infopäevadelt/seminaridelt (12%) (Joonis 21).

Võrreldes 2018. aastaga pole erinevate teabekanalite märkimissagedus muutunud. Pikem, nelja-aastane aegrida näitab televisioonist eurotoetuste-alast teavet saanud inimeste osakaalu vähenemist.

Teabe saamine sotsiaalmeediast on jätkuvalt keskmisest levinum alla 35-aastaste seas, samas kui pensioniealiste seas on keskmisest levinum teabe saamine traditsioonilistest meediakanalitest nagu TV, radio ja ajalehed. Üldistavalt võib öelda, et kuigi eurotoetuste-alase teabe saamisel on kõigis vanuserühmades esikohal televisioon, on nooremates vanuserühmades teabekanalite seas tähtsuselt järgmised sotsiaalmeedia ning kolleegid/sõbrad/tuttavad, vanemates vanuserühmades aga üleriigilised ajalehed ja radio.

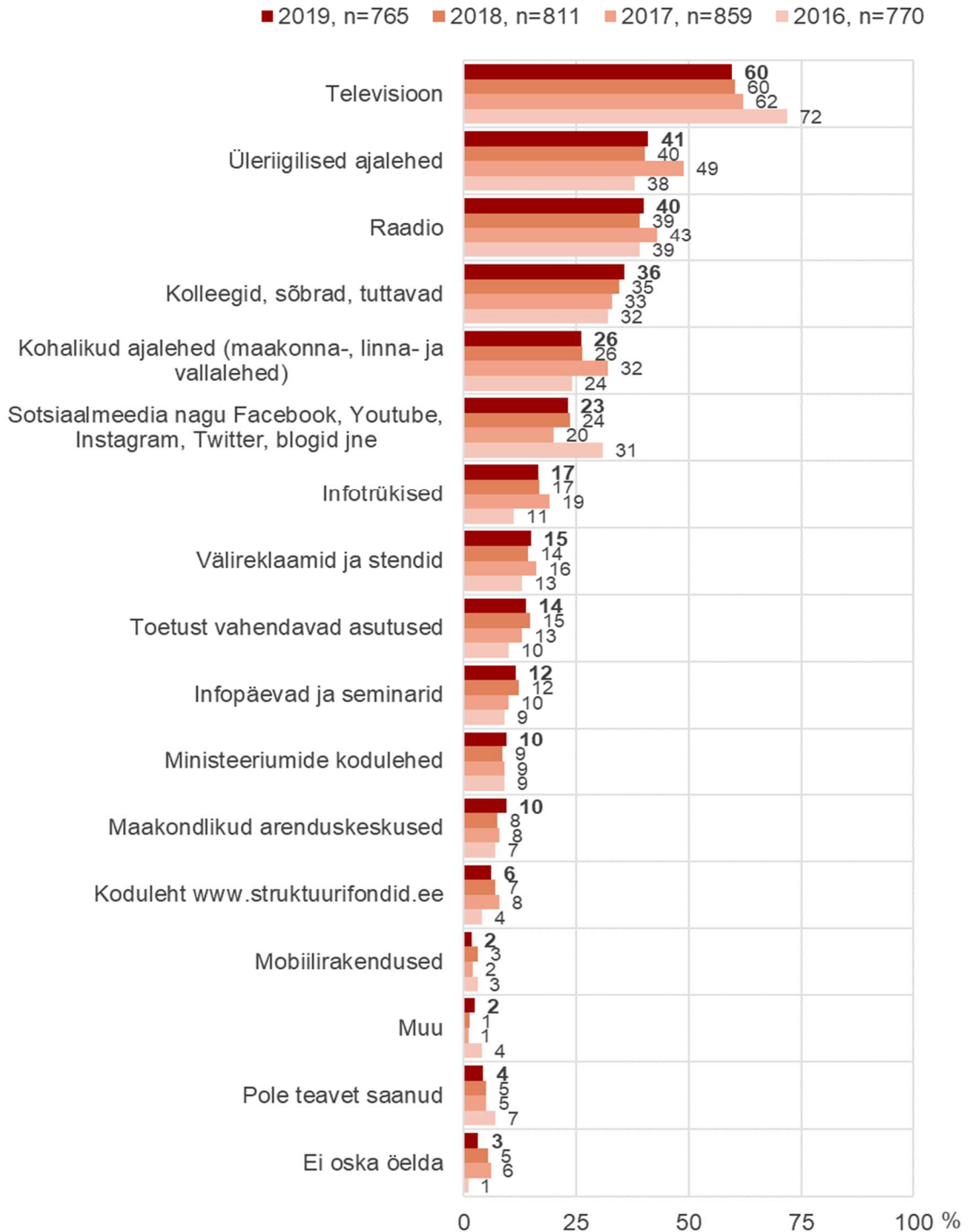
Võrreldes eestlastega nimetasid mitte-eestlastest vastajad vähem erinevaid teabekanaaleid, mis viitab sellele, et nende teabekanalite valik eurotoetuste kohta info saamisel on väiksem ning võimalused infot saada seetõttu piiratumad. Suurimad erinevused ilmnesid rahvusrühmade vahel teabe saamises üleriigilistest massimeediakanalitest, nagu TV ja üleriigilised ajalehed.

Kõrgharidusega inimeste poolt kasutatud teabekanalite valik on eurotoetuste-alase info saamisel olnud keskmisest laiem. Kõrgharidusega vastajate seas on keskmisest sagedasem teabe saamine n-ö ametlikest eurotoetuste kohta teabe jagamisele spetsialiseerunud allikatest, nagu toetust vahendavad asutused, infopäevad/seminarid, infotrükised, ministriumide kodulehed ja struktuurifondide koduleht. Samuti on nende puhul keskmisest sagedasem teabe saamine kolleegidelt, sõpradelt või tuttavatelt.

Regioonidest eristuvad keskmisest laiema kasutatud teabekanalite valikuga Lääne- ja Lõuna-Eesti, keskmisest väiksem on kasutatud teabekanalite valik olnud aga Kirde-Eesti regioonis (kus mitte-eestlaste osakaal elanikkonnas on Eesti kõrgeim). Lisaks sellele, et

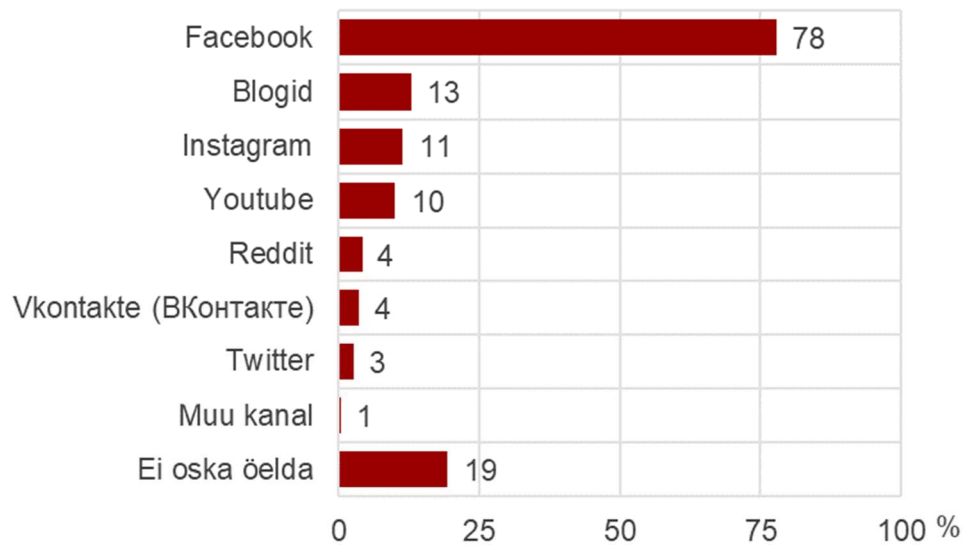
Kirde-Eesti vastajate seas on keskmisest vähem levinud teabe saamine TV-st ja üleriigilistest ajalehtedest, on seal ka maakondlikest arenduskeskustest või infopäevadelt/seminaridelt teavet saanute osakaal keskmisest väiksem.

Joonis 21. Milliste kanalite kaudu olete saanud informatsiooni eurotoetustest? Mitu vastust (% , n=vastajad, kes teavad või on vähemalt midagi kuulnud Euroopa Liidu struktuuritoetustest ehk eurotoetustest)

Vastajail, kes olid eurotoetuste-alast teavet saanud sotsiaalmeediast, paluti täpsustada, millise kanaliga oli tegu. Valdavalt märgiti selle sotsiaalmeediakanalina Facebooki (78%) (Joonis 22). Võrreldes eesti rahvusest vastajatega mainisid muudest rahvustest vastajad kasutatavate sotsiaalmeediakanalite seas sagedamini kanalit Vkontakte, kuid harvemini (kui eestlased) Facebooki ning blogisid.

Joonis 22. Millistest sotsiaalmeediakanalitest Te olete eurotoetuste kohta teavet saanud? (% , n=vastajad, kes on eurotoetuste kohta sotsiaalmeediast teavet saanud (176))

4.2.2. Eelistatud teabekanalid

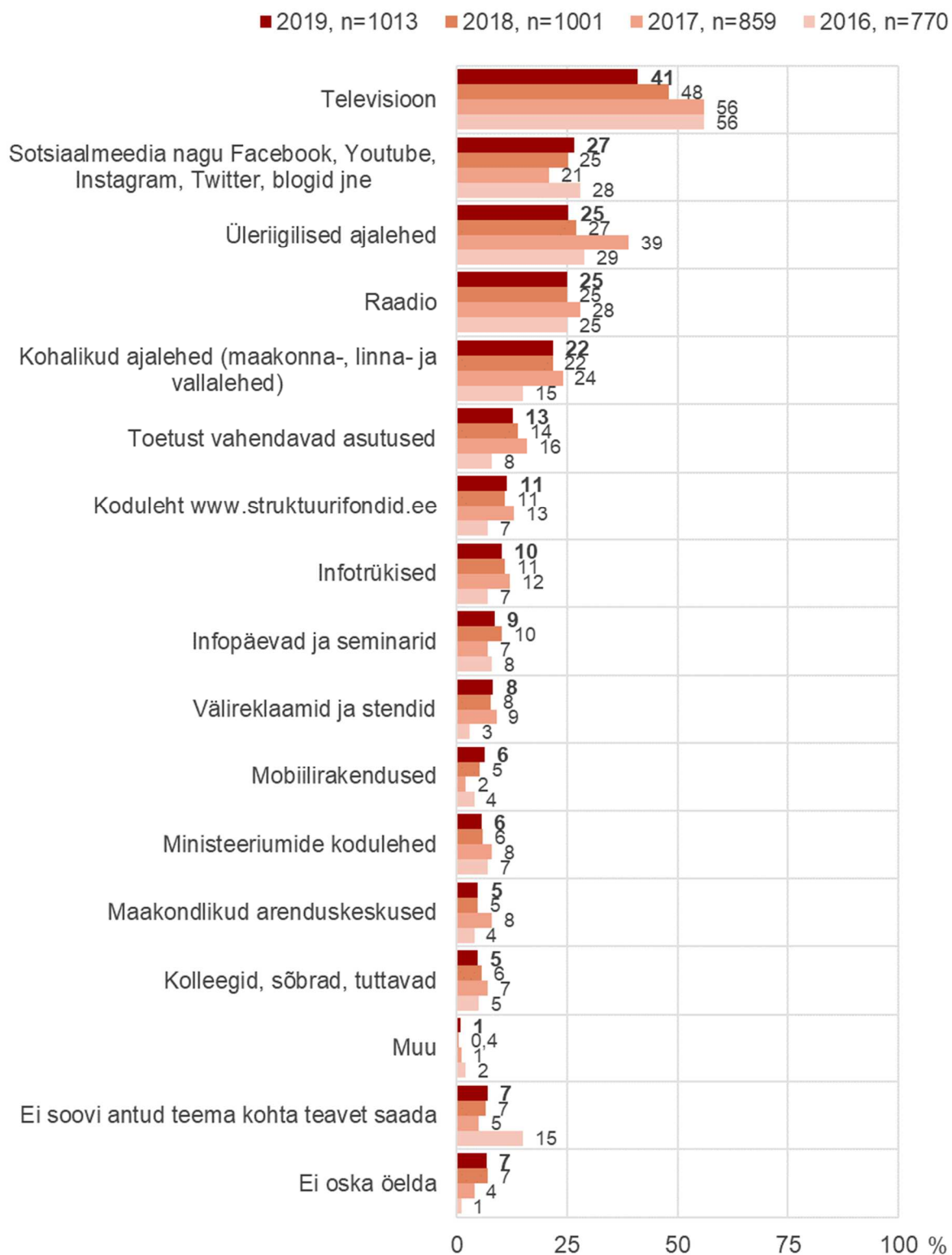
Laias laastus kattuvad inimeste poolt eurotoetuste kohta info saamiseks eelistatud teabekanalid nendega, millest ongi antud teema kohta sagedamini teavet saadud. Eurotoetuste kohta eelistatakse teavet saada eelkõige televisioonist (kolme enam eelistatud kanali seas nimetas 41% vastajaist), kuigi võrreldes varasemaga on televisiooni eelistajate osakaal vähenenud. Enam eelistatud teabekanalite seas järgnevad sotsiaalmeedia (kolme enam eelistatud kanali seas nimetas 27%), üleriigilised ajalehed (25%), raadio (25%) ning kohalikud ajalehed (22%). Ka üleriigiliste ajalehtede eelistamine näitab langustendentsi, kuid ülejäänud teabekanalite eelistamise osas märkimisväärsed muutusi toimunud pole (Joonis 23).

Ootuspäraselt on nooremates vanuserühmades keskmisest enam neid, kes eelistavad saada teavet sotsiaalmeediast, vanemates vanuserühmades aga neid, kes eelistavad traditsioonilisi meediakanaleid. TV on domineerivalt kõige enam eelistatud teabekanaliks 35-aastaste ja eakamate seas, kuid nooremates vanuserühmades on kõige eelistatumaks teabekanaliks sotsiaalmeedia. Sotsiaalmeedia kaudu eelistavad eurotoetuste-alast teavet saada keskmisest sagedamini need inimesed, kes pole eurotoetustest varem kuulnud.

Sarnaselt varasemate küsitlustega ilmnes, et võrreldes eestlastega eelistavad mitte-eestlased eurotoetuste-alase teabe allikana sagedamini sotsiaalmeediat (eelistab 36% mitte-eestlastest ja 22% eestlastest) ning välireklaame ja -stende (vastavalt 13% ja 6%). Eestlastest harvemini nimetasid mitte-eestlased eelistatud teabekanalite seas TV-d, üleriigilisi ajalehti, toetust vahendavaid asutusi ja maakondlikke arenduskeskusi. Kohalikke ajalehti toodi eelistatud teabekanalite seas keskmisest sagedamini esile Kirde- ning Lääne-Eestis, välireklaame ja -stende ning sotsiaalmeediat Tallinnas ning TV-d Kesk-Eestis.

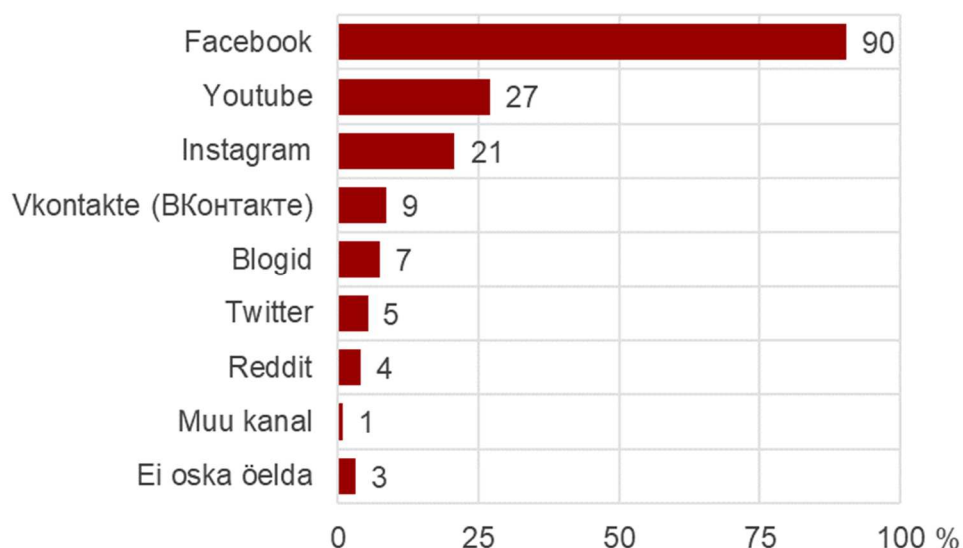
Kõrgharidusega inimeste seas on keskmisest vähem neid, kes eelistavad eurotoetuste kohta teavet saada TV-st või kohalikest ajalehtedest, keskmisest enam aga neid, kes eelistavad saada teavet infopäevadelt/seminaridelt või maakondlikest arenduskeskustest. Asjaolu, et kõrgharidusega inimesed eelistavad teabe saamisel keskmisest sagedamini spetsiifilisi teabekanaaleid, annab tunnistust nende suuremast huvist eurotoetuste teema vastu.

Joonis 23. Millistest kanalitest Te eelistaksite antud teema kohta teavet saada? Palun valige kuni kolm eelistatud kanalit. (% , n=aastatel 2019 ja 2018 kõik vastajad, varasematel aastatel vastajad, kes teavad või on vähemalt midagi kuulnud Euroopa Liidu struktuuritoetustest ehk eurotoetustest)

Ka siin paluti neil vastajail, kes mainisid eelistatud teabekanalite seas sotsiaalmeediat, täpsustada, millisest sotsiaalmeediakanalist nad teavet saada sooviksid. Taas märgiti kõige sagedamini Facebooki (90%), millele mainimissageduselt järgnevad Youtube (27%) ja Instagram (21%) (Joonis 24). Instagrami eelistamine on seda levinum, mida noorema vanuserühmaga on tegu. Võrreldes eestlastega eelistavad mitte-eestlastest vastajad sagedamini teabe saamist kanalitest Vkontakte või Youtube, harvemini (kui eestlased) aga Twitterist või blogidest.

Joonis 24. Millistest sotsiaalmeediakanalitest Te eelistate eurotoetuste kohta teavet saada? (% , n=vastajad, kes eelistavad saada eurotoetuste kohta teavet sotsiaalmeediast (271))

4.3. Struktuurifondide veebileht

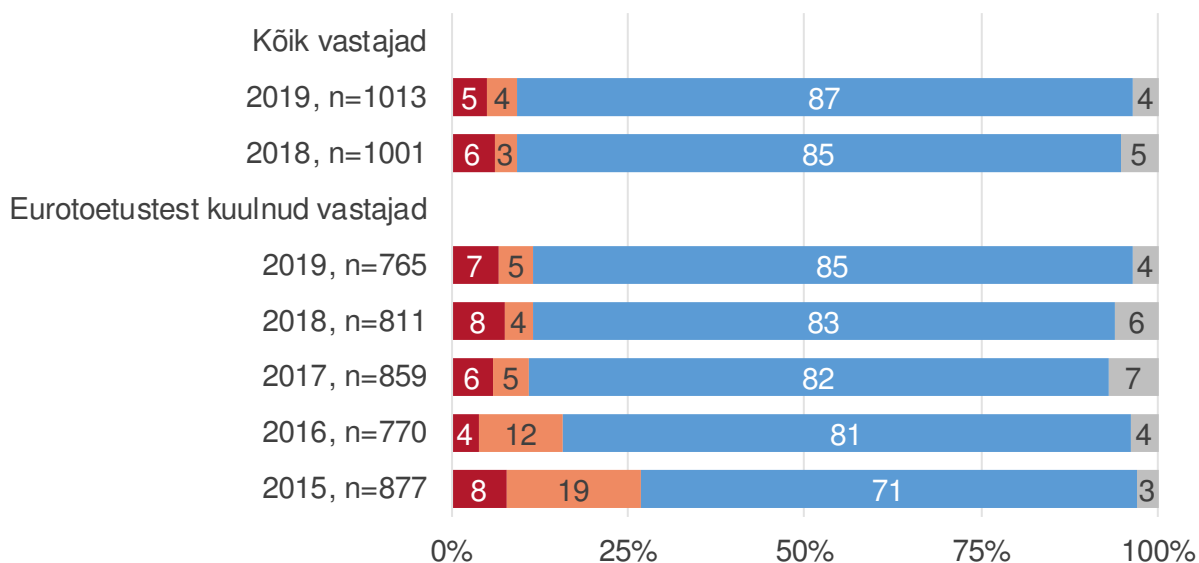
Küsimus struktuurifondide veebilehe kohta esitati kõigile vastajatele esmakordselt 2018. aasta küsitluses. Varem on seda küsimust küsitud vaid neilt vastajailt, kes on eurotoetustest kuulnud.

Struktuurifondide kodulehest www.struktuurifondid.ee on teadlik 9% elanikkonnast, sealjuures 5% on seda kodulehte ka külastanud. Võrreldes 2018. aastaga pole antud veebilehest teadlike või seda külastanud inimeste osakaal muutunud (Joonis 25).

Võttes aluseks eurotoetustest teadlikud vastajad, on teadlikkus struktuurifondide kodulehest võrreldes aastatega 2015-2016 vähenenud.

Joonis 25. Kas Te teate kodulehte www.struktuurifondid.ee? Kas olete sellel kodulehel ise käinud? (% , n=aastatel 2019 ja 2018 kõik vastajad, varasematel aastatel vastajad, kes teavad või on vähemalt midagi kuulnud Euroopa Liidu struktuuritoetustest ehk eurotoetustest)

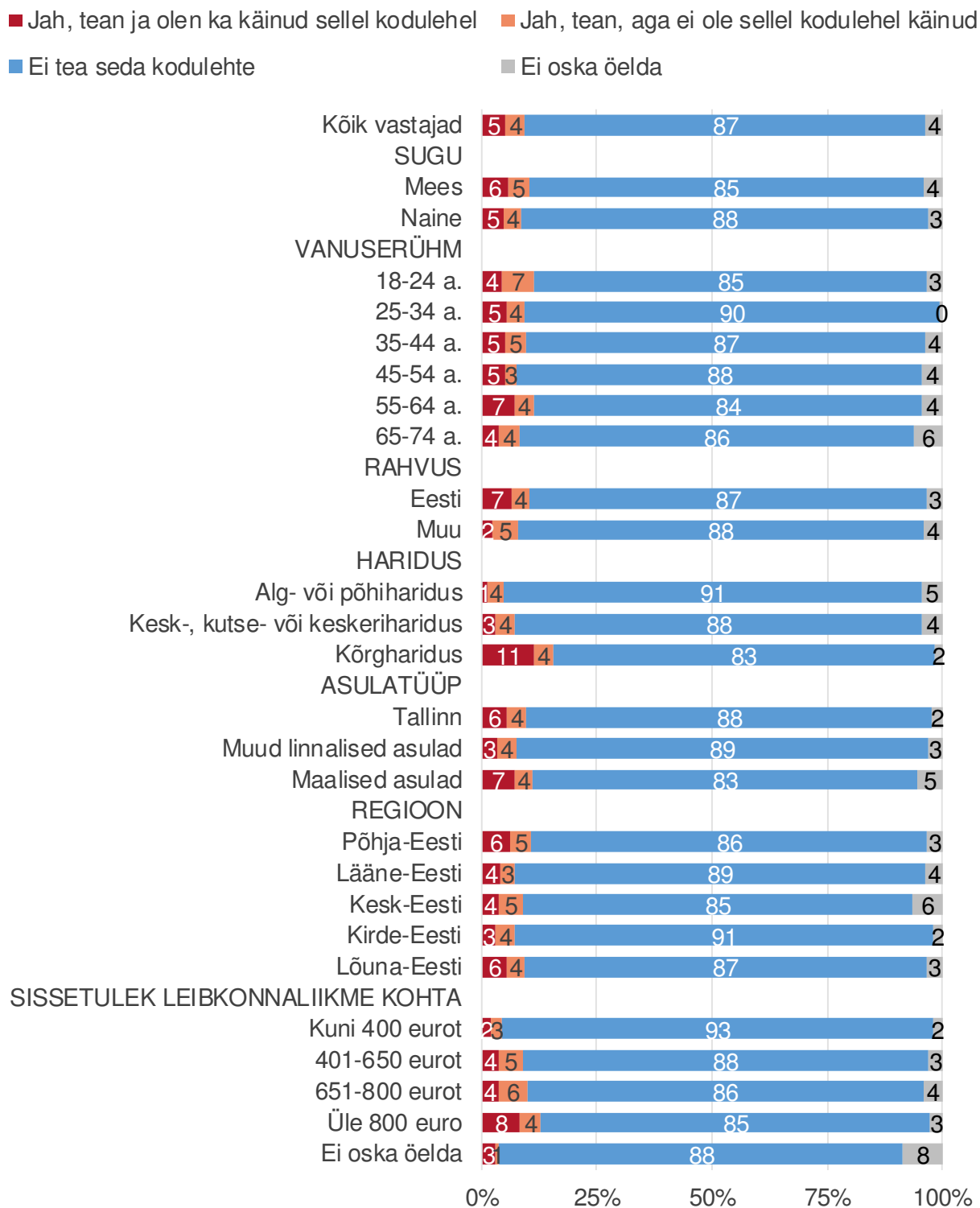
- Jah, tean ja olen ka käinud sellel kodulehel ■ Jah, tean, aga ei ole sellel kodulehel käinud
 ■ Ei tea seda kodulehte ■ Ei oska öelda

Teadlikkus struktuurifondide kodulehest ning seda külastanute osakaal on keskmisest suurem kõrgharidusega inimeste seas (antud veebilehest on kuulnud 15%, sealjuures seda külastanud 11% kõrgharidusega inimestest). Keskmisest kõrgema teadlikkuse poolest eristub ka üle 800-eurose sissetulekuga (leibkonnaliikme kohta) elanikkonnarühm (veebilehest on kuulnud 13%, sealjuures seda külastanud 8%). Keskmisest madalam on struktuurifondide kodulehe külastajate osakaal mitte-eestlaste seas (veebilehel käinud 2%), madalama (kui kõrg)haridusega elanikkonnarühmades (1-3%) ning kuni 400-eurose sissetulekuga (leibkonnaliikme kohta) inimeste seas (2%) (Joonis 26).

Joonis 26. Kas Te teate kodulehte www.struktuurifondid.ee? Kas olete sellel kodulehel ise käinud? (% , n=kõik vastajad (1013))

4.4. Facebooki lehekülj Eurotoetus

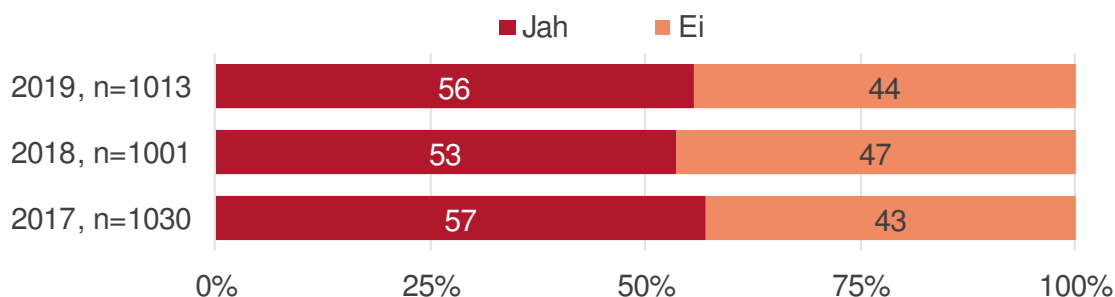
2019. aasta küsitluses kaardistati esmakordselt ka teadlikkust eurotoetuste Facebooki-lehest. Antud leheküljest on teadlik 3% elanikest, sealjuures keskmisest sagedamini 25–34-aastased (7%) või ettevõtjad/FIE-d (11%). Eesti rahvusest inimestest on antud lehest teadlik 4% ja muudest rahvustest inimestest 1%.

4.5. Infovajadused ja eelistatud teabekanalid Euroopa Majanduspiirkonna ja Norra toetuste osas

Ka Euroopa Majanduspiirkonna ja Norra toetuste osas kaardistati elanike infovajadusi: kas inimesed sooviksid antud toetusliigi kohta rohkem infot saada ning millistest allikatest.

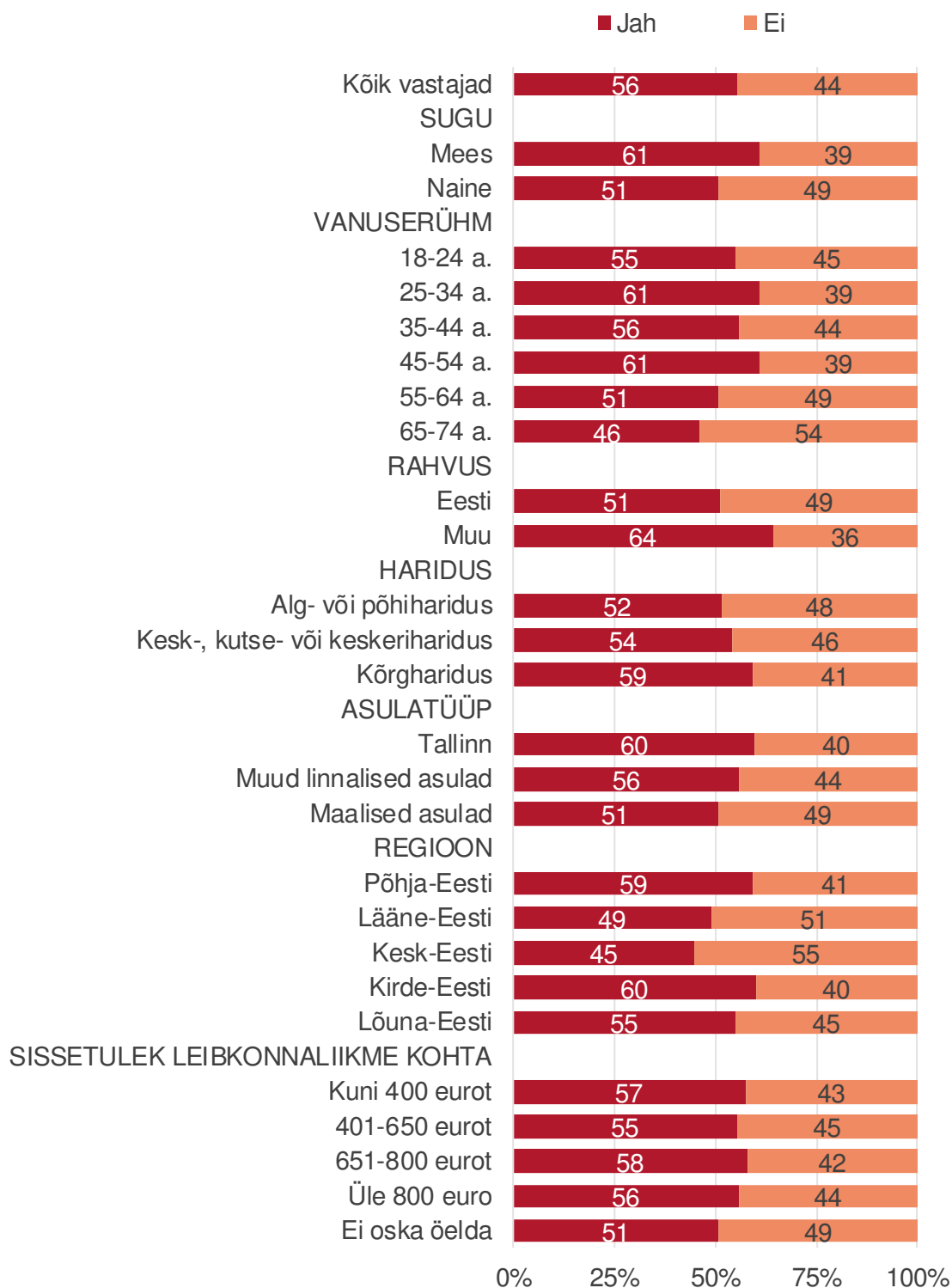
Euroopa Majanduspiirkonna ja Norra toetuste kohta soovib rohkem infot saada 56% elanikest, mida on praktiliselt sama palju kui aastatel 2017 ja 2018 (Joonis 27).

Joonis 27. Kas Te sooviksite Euroopa Majanduspiirkonna ja Norra toetuste kohta rohkem infot saada? (n= kõik vastajad)

Keskmisest kõrgem on huvi Euroopa Majanduspiirkonna ja Norra toetuste kohta teabe saamise vastu meesterahvaste (61% sooviks täiendavat teavet saada), mitte-eestlaste (64%) ning ettevõtjate/FIE-de seas (69%). Keskmisest madalam on huvi antud teemal teavet saada naisterahvaste (51% sooviks täiendavat teavet saada), 65–74-aastaste (46%), eestlaste (51%) ning Kesk-Eesti elanike (45%) seas (Joonis 28). Varasem teadlikkus antud toetusliigist huvi taset oluliselt ei mõjuta – inimestest, kes on antud toetusliigist varem kuulnud, on täiendavast teabest huvitatud 55%, ülejäänutest aga 56%.

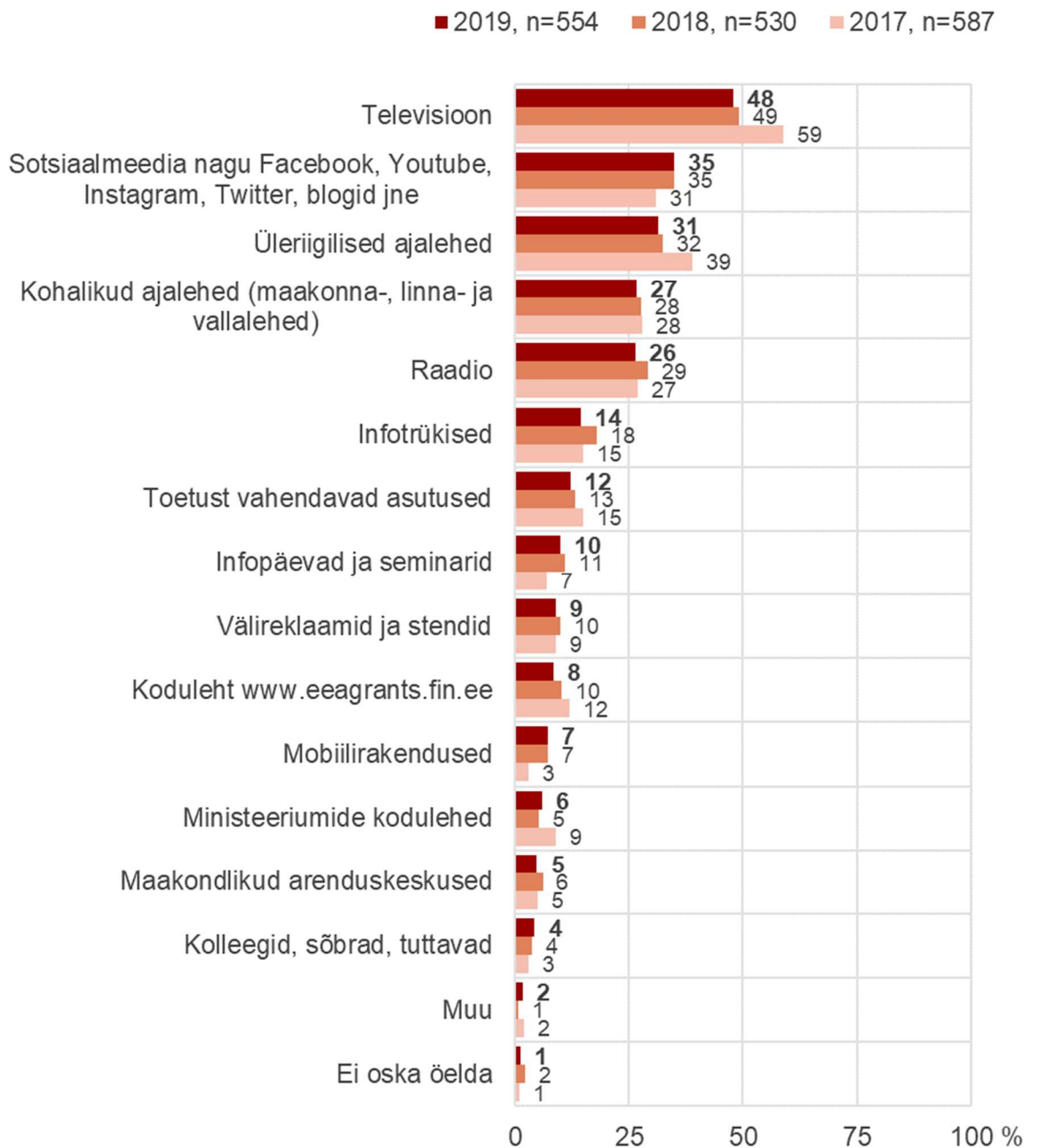
Joonis 28. Kas Te sooviksite Euroopa Majanduspiirkonna ja Norra toetuste kohta rohkem infot saada? (n= kõik vastajad (1013))

Üldjoontes sarnanevad elanike teabekanalite eelistused Euroopa Majanduspiirkonna ja Norra toetuste kohta info saamisel sellega, mida eelistati eurotoetuste kohta info saamisel.

Eelistatud teabekanaliks on ka Euroopa Majanduspiirkonna ja Norra toetuste puhul kõige sagedamini televisioon (48% neist, kes olid infost huvitatud). Järgnevad sotsiaalmeedia (35%), üleriigilised ajalehed (31%), kohalikud ajalehed (27%) ning raadio (26%). Spetsiifilisi teabekanaaleid, nagu infotrükised, toetust vahendavad asutused ning infopäevad/seminarid, märgiti harvemini (Joonis 29).

Joonis 29. Millistest kanalitest Te eelistaksite Euroopa Majanduspiirkonna ja Norra toetuste kohta teavet saada? Palun valige kuni kolm eelistatud kanalit. (%; n=vastajad, kes soovivad Euroopa Majanduspiirkonna ja Norra toetuste kohta rohkem infot saada)

Võrreldes 2017. aastaga on vähenenud nende inimeste osakaal, kes eelistavad teavet Euroopa Majanduspiirkonna ja Norra toetuste kohta saada televisioonist, üleriigilistest ajalehtedest või antud toetuste kodulehelt www.eeagrants.fin.ee. Pisut on kasvanud sotsiaalmeedia ning mobiilirakenduste eelistamine teabekanalina. Samas tasub siinkohal märkida, et ajalised võrdlusandmed on Euroopa Majanduspiirkonna ja Norra toetuste puhul antud teemal olemas alles alates 2017. aastast ning eurotoetuste puhul (kus on olemas ajalised võrdlusandmed pikema perioodi kohta) oli 2017. aastal nende inimeste osakaal, kes eelistasid saada teavet üleriigilistest ajalehtedest, tavapärasest kõrgem, sotsiaalmeedia ja mobiilirakenduste eelistajate osakaal aga tavapärasest madalam. Üldjoontes pole teabekanalite järjestus nende eelistamise alusel viimase kolme küsitluse võrdluses oluliselt muutunud.

Sotsiaal-demograafiliste rühmade võrdluses ilmnenud erinevused teabekanalite eelistustes sarnanevad üldjoontes nende erinevustega, mis ilmnesisid ka eurotoetuste kohta info saamisel eelistatud teabekanalite puhul.

5. Hinnangud eurotoetuste jagamisele ja mõjule Eestis

Elanikelt küsiti ka arvamust eurotoetuste mõjust Eesti arengule üldiselt, toetuste mõjust meie majandusarengule ning regionaalsele arengule. Samuti paluti vastajail anda hinnang eurotoetuste planeerimise ja jagamise läbipaistvusele ning selgusele.

5.1. Eurotoetuste mõju Eestis

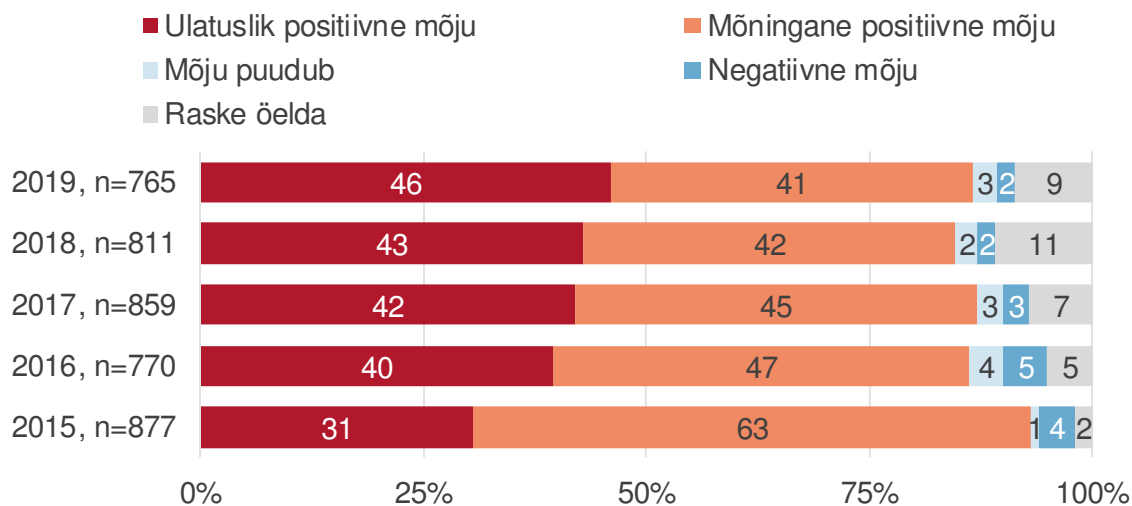
Eurotoetuste mõju kaardistati lähtuvalt kolmest aspektist – arvamus toetuste mõjust Eesti arengule üldiselt, mõjust Eesti majanduse arengule ning regionaalsete projektide mõjust.

5.1.1. Mõju Eesti arengule üldiselt

Euroopa Liidu struktuuritoetuste ehk eurotoetuste mõju Eesti arengule üldiselt peab 87% eurotoetustest kuulnud Eesti elanikest positiivseks, sealjuures 46% arvates on toetused avaldanud Eesti arengule ulatuslikku ning 41% arvates mõningat positiivset mõju. Elanikest 3%-i arvates eurotoetused Eesti arengut mõjutanud ei ole ning 2% peab mõju negatiivseks. Selge arvamus puudub 9%-l vastajaist (Joonis 30).

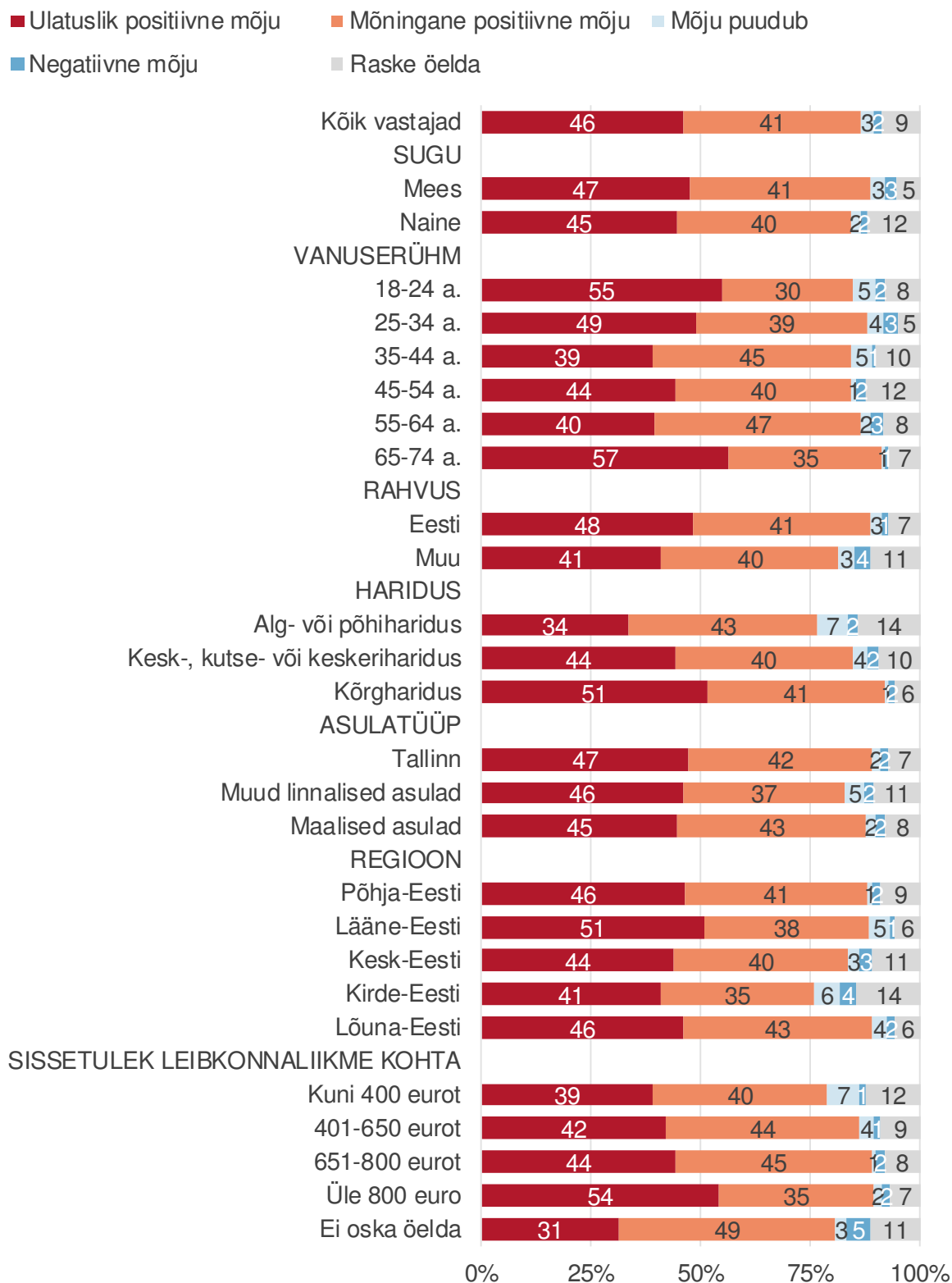
Võrreldes 2018. aastaga olulisi muutusi eurotoetustest teadlike inimeste hinnangutes toimunud ei ole. Pikemas ajalises võrdluses on kasvanud nende inimeste osakaal, kes seostavad eurotoetusi ulatusliku positiivse mõjuga Eesti arengule.

Joonis 30. Milline on Teie arvates eurotoetuste mõju Eesti arengule üldiselt? (% , n=vastajad, kes teavad või on vähemalt midagi kuulnud Euroopa Liidu struktuuritoetustest ehk eurotoetustest)

Seda, et eurotoetused on Eesti arengule avaldanud positiivset mõju, arvavad keskmisest sagedamini kõrgharidusega inimesed (92%). Võrreldes mitte-eestlastega on eurotoetuste positiivses mõjus pisut sagedamini veendunud eestlased (eestlastest 89% ja mitte-eestlastest 82%). Regioonide võrdluses on eurotoetuste positiivsesse mõjusse uskuvate inimeste osakaal madalaim Kirde-Eestis (76%) ([Joonis 31](#)).

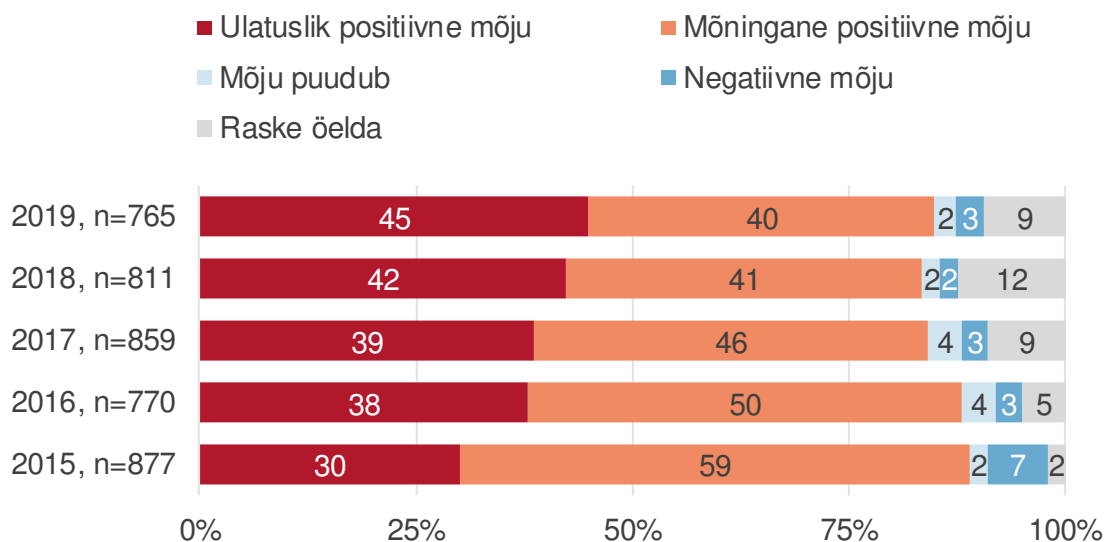
Joonis 31. Milline on Teie arvates eurotoetuste mõju Eesti arengule üldiselt? (%), n=vastajad, kes teavad või on vähemalt midagi kuulnud Euroopa Liidu struktuuritoetustest ehk eurotoetustest (765)

5.1.2. Mõju Eesti majanduse arengule

Hinnangud sellele, milline on olnud eurotoetuste mõju Eesti majanduse arengule, sarnanevad laias laastus arvamustega toetuste mõjust Eesti arengule üldiselt. Eurotoetustest kuulnud elanikest 85% peab eurotoetuste mõju Eesti majanduse arengule positiivseks (sealjuures 45% arvab, et toetustel on olnud ulatuslik positiivne mõju), 2% arvates mõju puudub ja 3% peab mõju negatiivseks. Selge arvamus puudub 9%-l vastajatest. Aastate 2015–2019 võrdluses on eurotoetuste ulatuslikku positiivsesse mõjusse uskuvate inimeste osakaal kasvanud (Joonis 32).

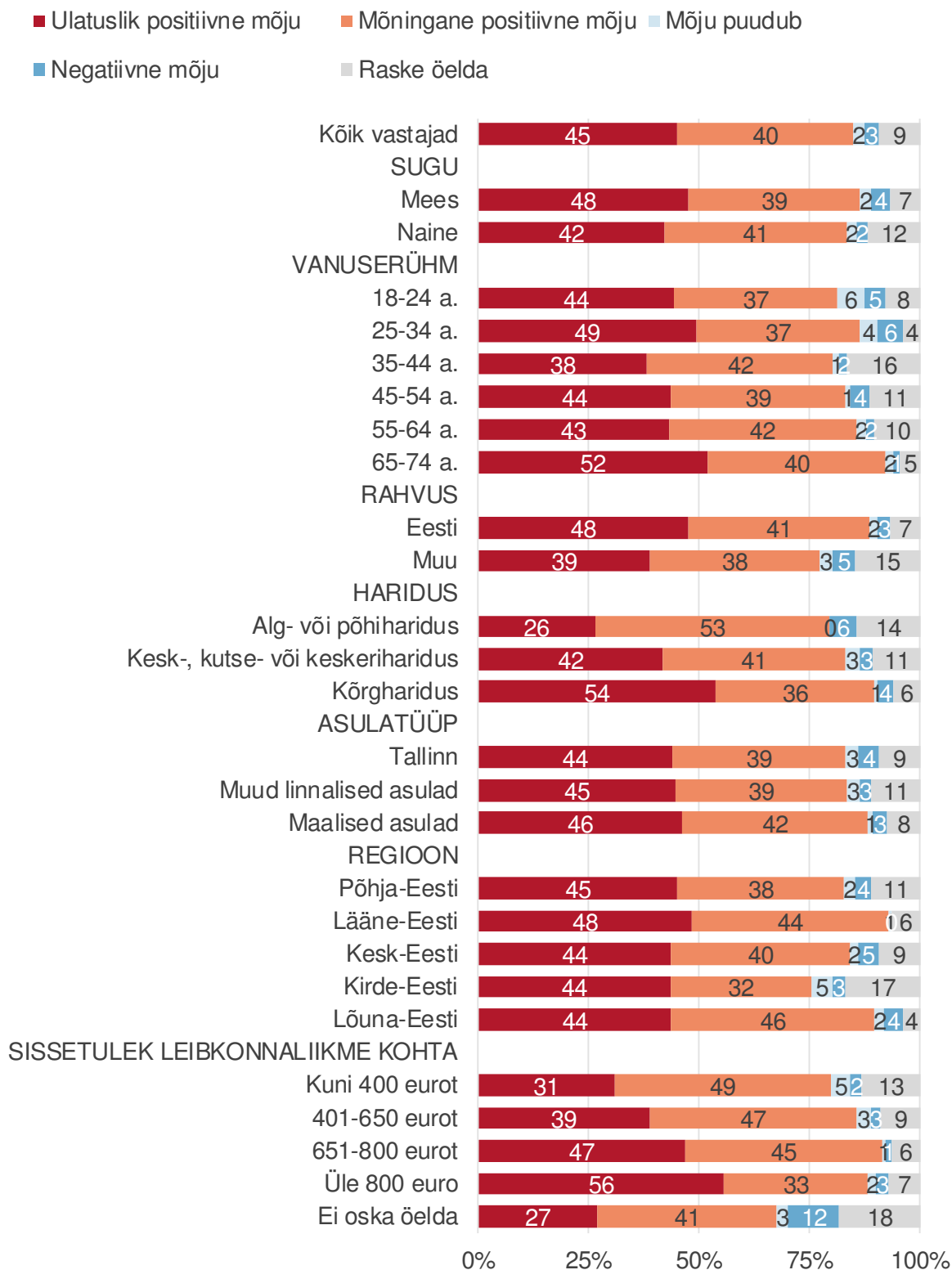
Joonis 32. Milline on Teie arvates eurotoetuste mõju Eesti majanduse arengule? (% , n=vastajad, kes teavad või on vähemalt midagi kuulnud Euroopa Liidu struktuuritoetustest ehk eurotoetustest)

Eurotoetuste positiivset mõju Eesti majanduse arengule tunnetavad keskmisest sagedamini 65–74-aastased (92%), eestlased (89%), kõrgharidusega inimesed (90%) ning Lääne- või Lõuna-Eesti elanikud (vastavalt 93% ja 90%). Selge arvamus puudub keskmisest sagedamini 35–44-aastastel või mitte-eesti rahvusest inimestel (Joonis 33).

Joonis 33. Milline on Teie arvates eurotoetuste mõju Eesti majanduse arengule? (% , n=vastajad, kes teavad või on vähemalt midagi kuulnud Euroopa Liidu struktuuritoetustest ehk eurotoetustest (765))

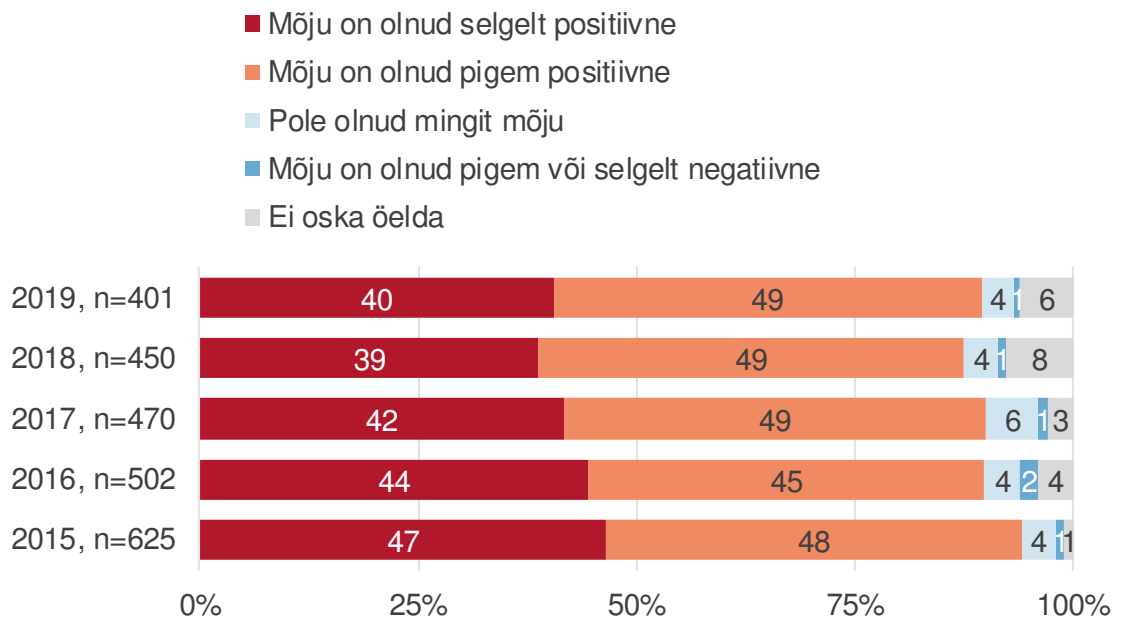

5.1.3. Regionaalsete projektide mõju

Vastajail, kes olid kuulnud mõnest Euroopa Liidu poolt kaasrahastatud projektist, mis on suunatud vastaja enda elupiirkonna arendamisele, paluti samuti anda hinnang, kas neil projektidel on vastaja linna või regiooni arengule positiivne või negatiivne mõju.

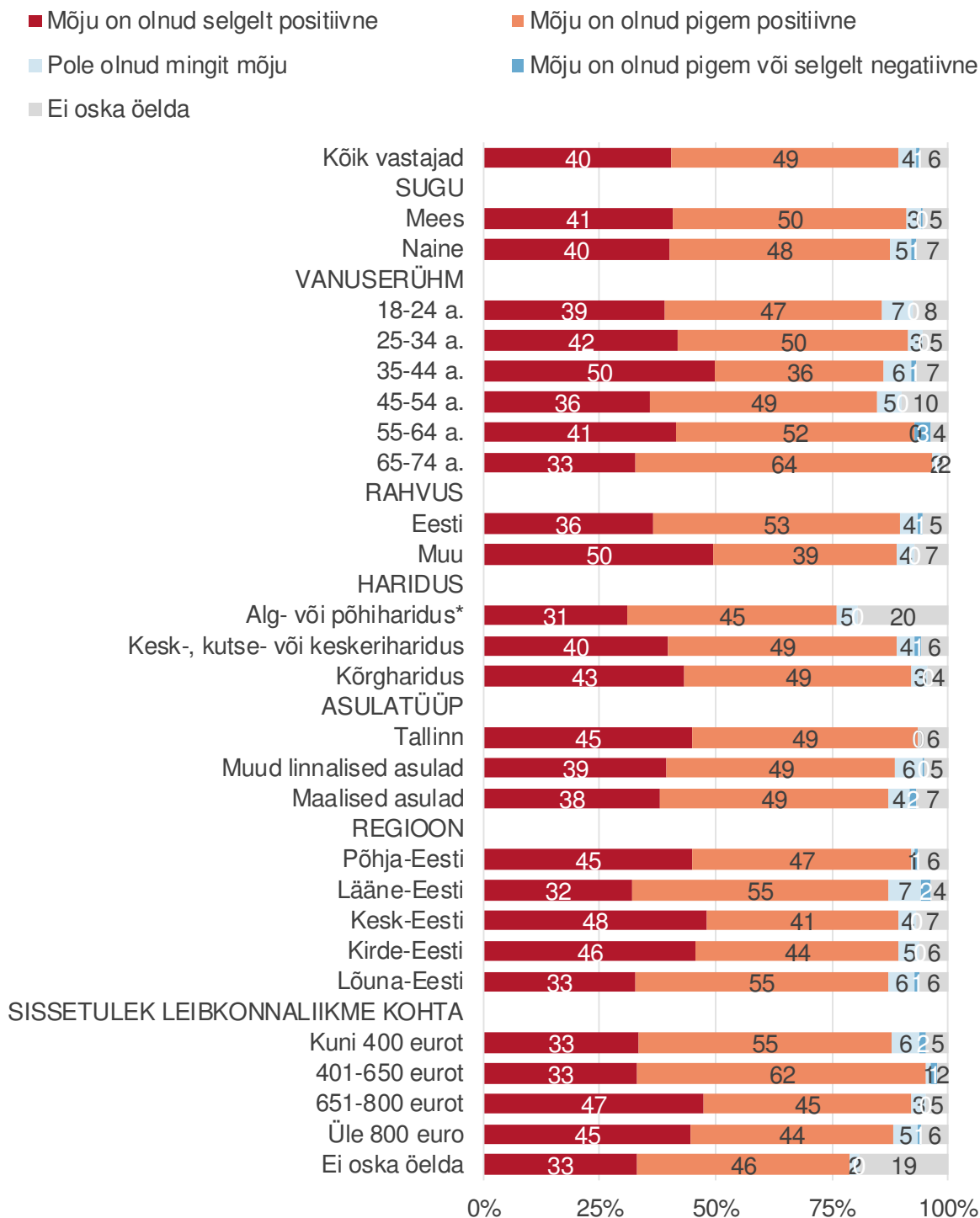
Vastajaist 89% pidas nende projektide mõju positiivseks (sealjuures 40% selgelt positiivseks), 4% arvates pole neil projektidel mõju olnud ning 1% hindab mõju negatiivseks. Selge arvamus puudub 6%-l vastajaist. Hinnangud piirkondlike projektide mõjule olid positiivseimad 2015. aastal, mil selge seisukohata vastajate osakaal oli vaatlusaluse perioodi madalaim. Negatiivsete hinnangute osakaal pole nelja-aastase perioodi vältel oluliselt muutunud (Joonis 34).

Joonis 34. Võttes arvesse neid Teie elupiirkonna projekte, mille kohta Te olete kuulnud: kas neil on olnud Teie linna või regiooni arengule positiivne või negatiivne mõju? (% , n=vastajad, kes on kuulnud mõnest Euroopa Liidu poolt kaasrahastatud projektist oma elupiirkonnas)

Inimesi, kes arvavad, et piirkondlikel projektidel on olnud positiivne mõju, on keskmisest enam 65–74-aastaste (97%) või keskmistesse sissetulekurühmadesse kuuluvate inimeste seas (Joonis 35).

Joonis 35. Võttes arvesse neid Teie elupiirkonna projekte, mille kohta Te olete kuulnud: kas neil on olnud Teie linna või regiooni arengule positiivne või negatiivne mõju? (% , n=vastajad, kes on kuulnud mõnest Euroopa Liidu poolt kaasrahastatud projektist oma elupiirkonnas (401))

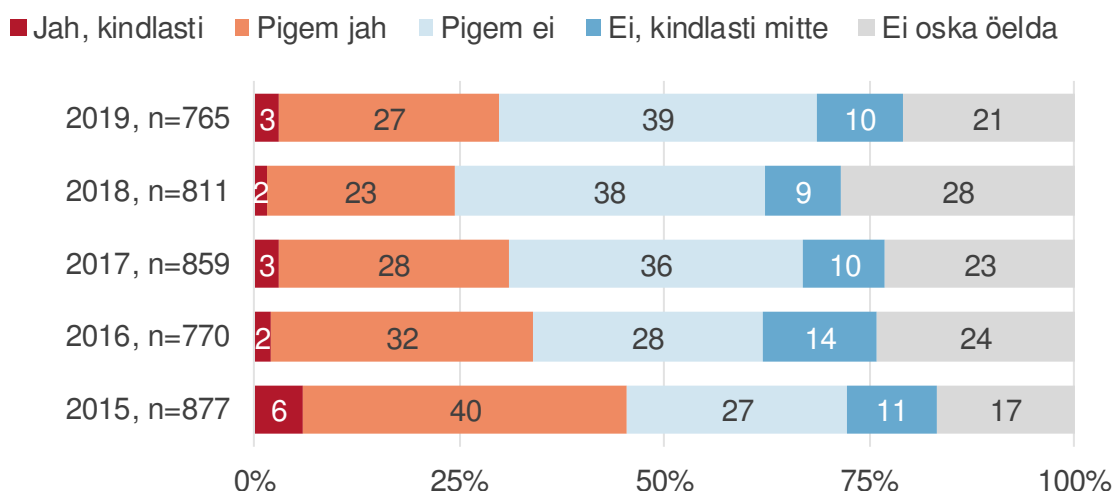
* Vastajate arv alamrühmas on üldistuste tegemiseks liiga väike.

5.2. Eurotoetuste planeerimine ja jagamine Eestis

Hinnangut sellele, kui võrd läbipaistev ja selge on Eestis eurotoetuste planeerimine ja jagamine, küsiti vastajailt, kes olid antud toetustest kuulnud.

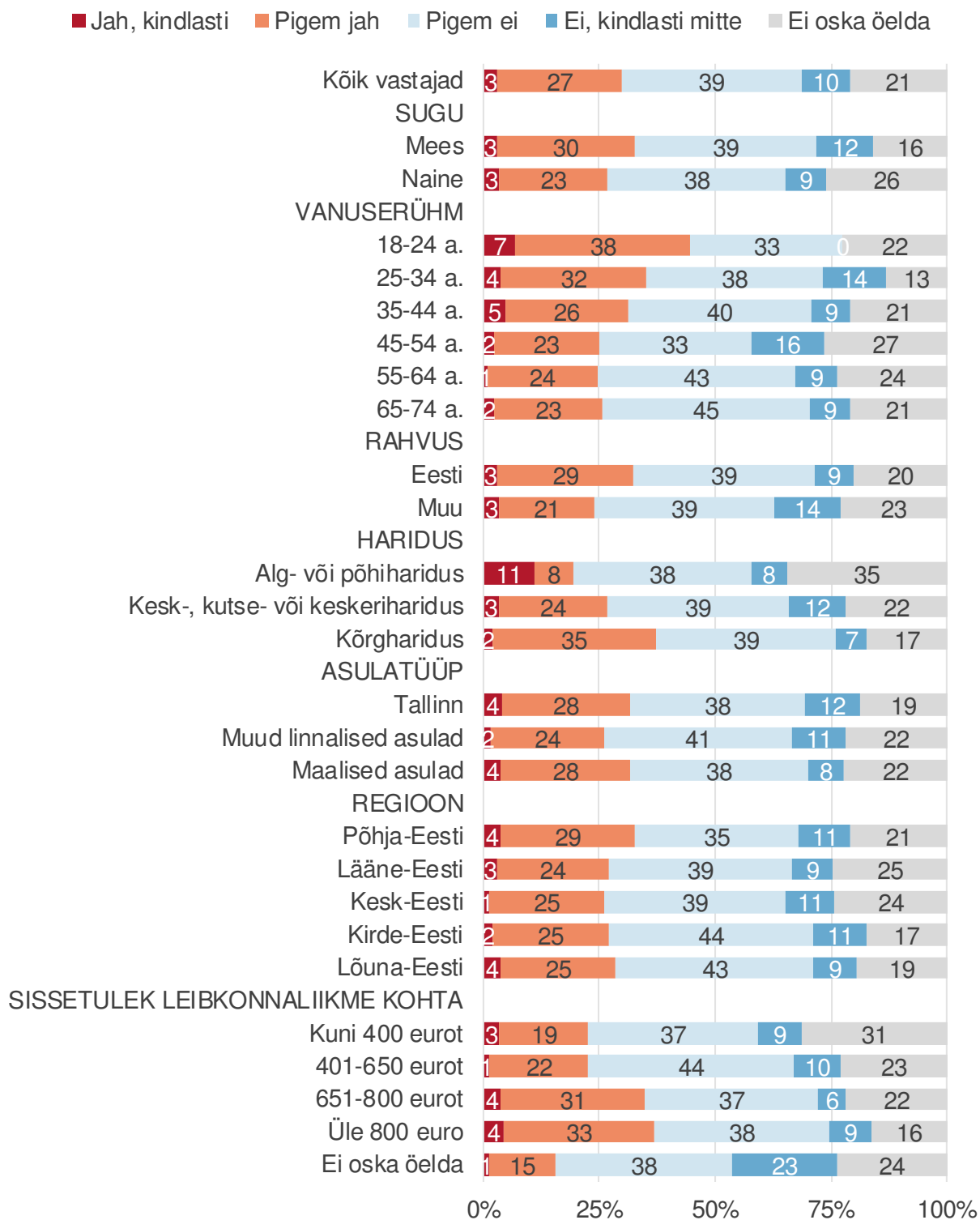
Viie aasta võrdluses on hinnangud toetuste jagamise läbipaistvusele muutunud pigem negatiivsemaks. Nende inimeste osakaal, kes arvavad, et eurotoetuste jagamine Eestis ei ole läbipaistev ja selge, on viie aastaga kasvanud 38%-lt 49%-ni. Eurotoetuste planeerimise ja jagamise protsessi selgeks ja läbipaistvaks hindavate inimeste osakaal on nelja aasta jooksul vähenenud 46%-lt 30%-ni. Madalaim oli antud näitaja 2018. aastal, mil positiivset arvamust eurotoetuste planeerimise ja jagamise selguse osas väljendas vaid 24% vastajaist (Joonis 36).

Joonis 36. Kas eurotoetuste planeerimine ja jagamine Eestis on Teie arvates läbipaistev ja selge? (% , n=vastajad, kes teavad või on vähemalt midagi kuulnud Euroopa Liidu struktuuritoetustest ehk eurotoetustest)

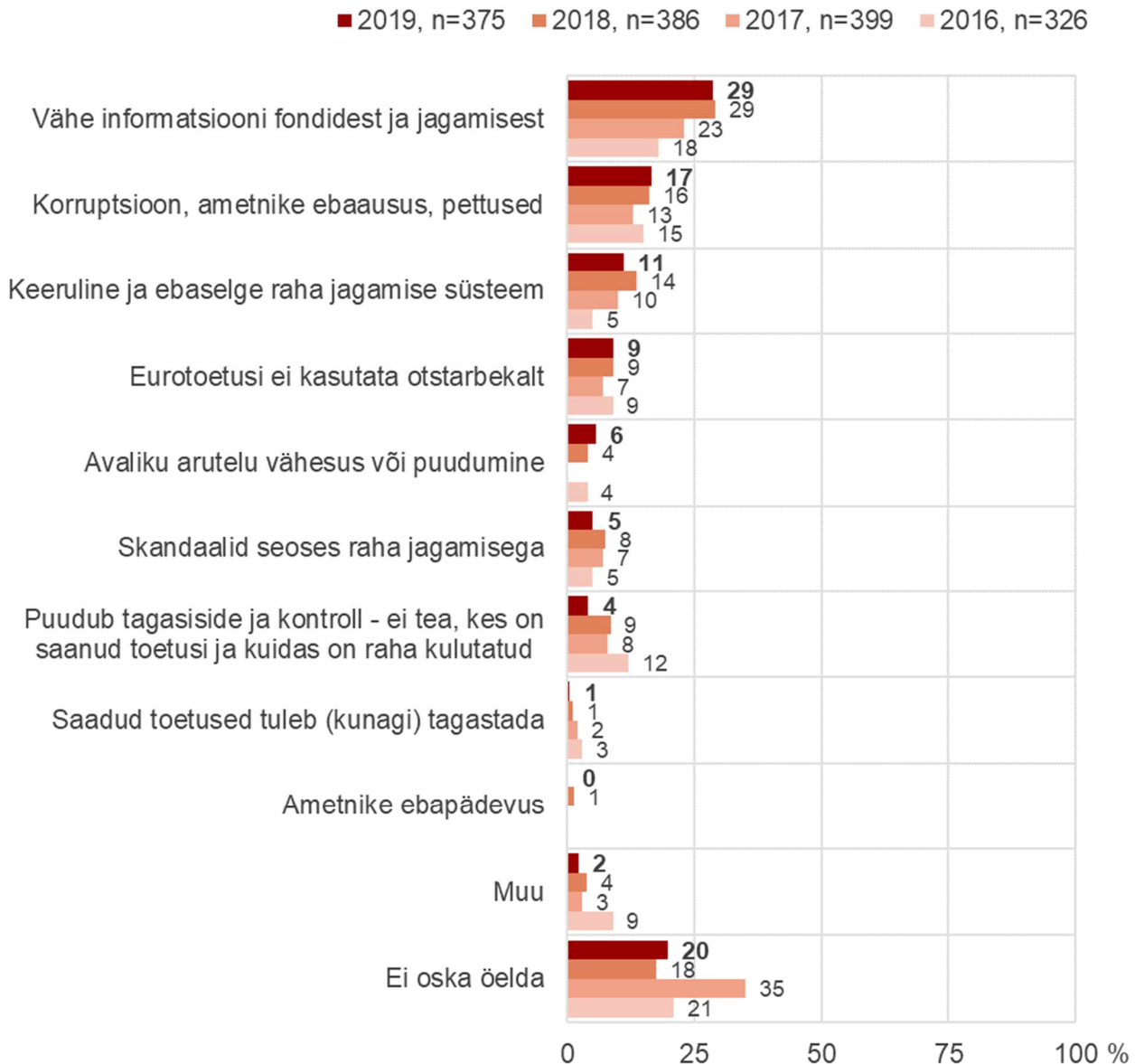
Positiivse hinnangu eurotoetuste jagamise läbipaistvusele ja selgusele andsid keskmisest sagedamini 18–24-aastased (45% pidas toetuste jagamist läbipaistvaks ja selgeks), kõrgharidusega (37%) või üle 800-eurose netosissetulekuga (pereliikme kohta) inimesed (37%). Selge arvamuse puudumine on keskmisest levinum naissoost (26%) või kuni 400-eurose netosissetulekuga (leibkonnaliikme kohta) inimeste seas (31%) (Joonis 37).

Joonis 37. Kas eurotoetuste planeerimine ja jagamine Eestis on Teie arvates läbipaistev ja selge? (% , n=vastajad, kes teavad või on vähemalt midagi kuulnud Euroopa Liidu struktuuritoetustest ehk eurotoetustest (765))

Negatiivse hinnangu andnutelt küsiti vabas vormis põhjendust, miks nad hindavad eurotoetuste planeerimist ja jagamist Eestis ebaselgeks. Sarnaselt varasemate aastatega põhjendati negatiivseid hinnanguid kõige sagedamini info vähesuse (29%), korrupsiooni (17%) ning raha jagamise süsteemi ebaselgusega (11%). Võrreldes aastatega 2016-2017 on saagenenud negatiivsete arvamuste põhjendamine info vähesusega, vähenenud aga puuduva tagasiside ja kontrolli mainimine (Joonis 38). Jätkuvalt põhjendasid mitte-eestlased oma negatiivseid hinnanguid keskmisest sagedamini info vähesusega. Korrupsioonile viitasid keskmisest sagedamini maaelanikud, raha jagamise süsteemi ebaselgusele aga 55–64-aastased.

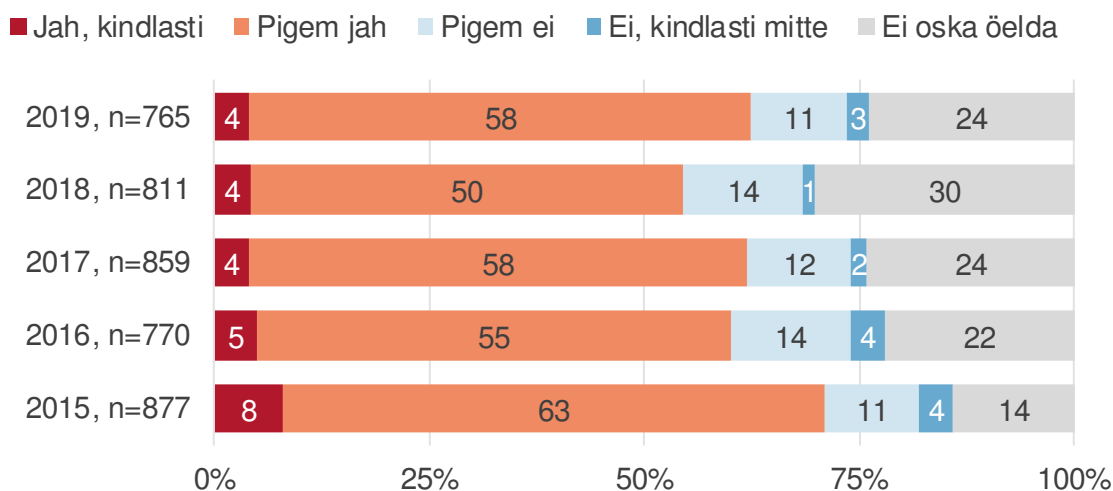
Joonis 38. Palun selgitage, miks Te hindate, et eurotoetuste planeerimine ja jagamine Eestis ei ole läbipaistev ja selge. Spontaansed vastused, mitu vastust (%), n=vastajad, kes hindavad eurotoetuste planeerimist ja jagamist ebaselgeks)

5.3. Eurotoetuste suunamine õigetesse valdkondadesse

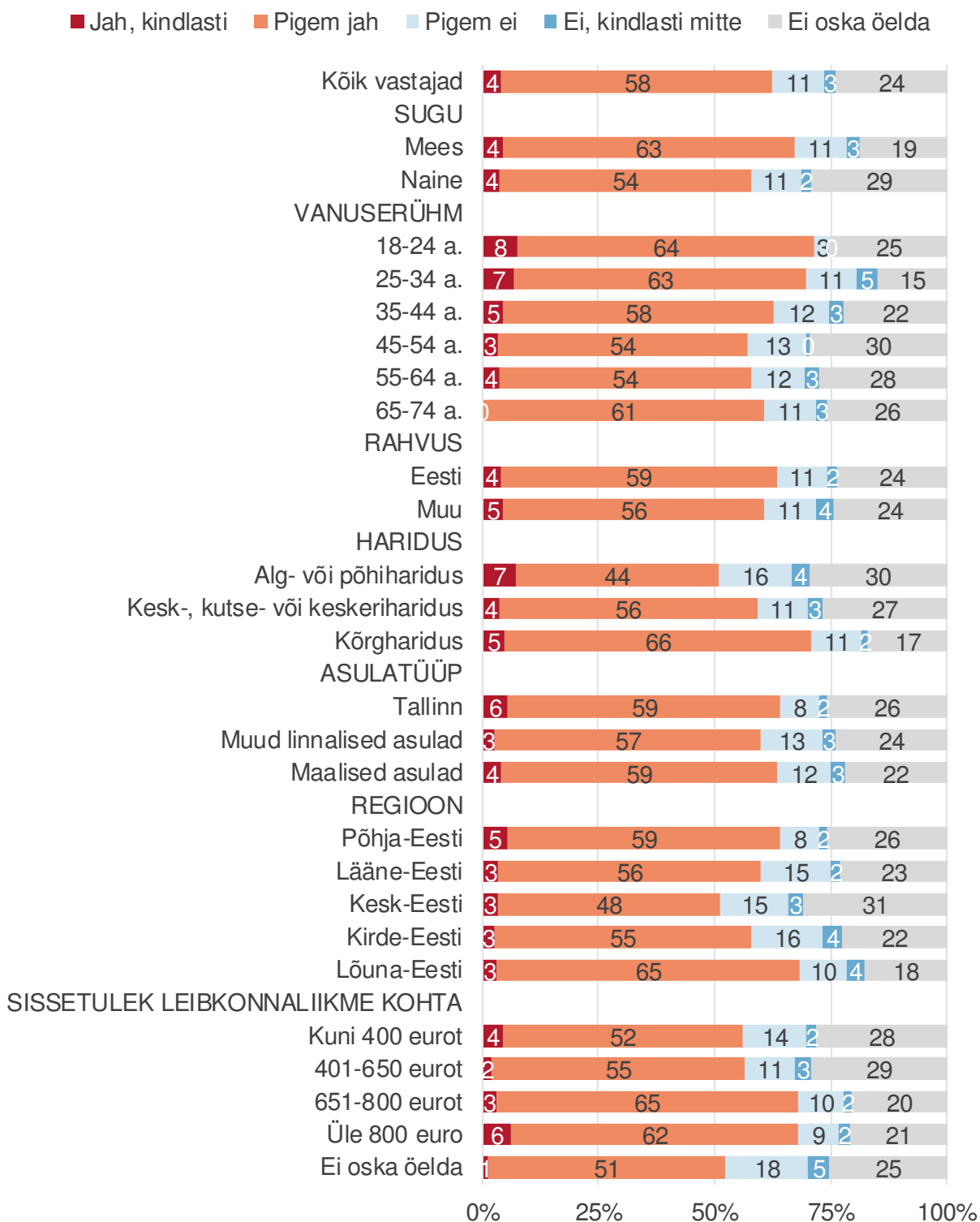
Eurotoetustest kuulnud vastajailt küsiti hinnangut ka sellele, kas eurotoetusi suunatakse õigetesse valdkondadesse. Küsitletutest 63% arvas, et toetusi suunatakse õigetesse valdkondadesse, 14% jagas vastupidist arvamust ning 24%-l puudus antud küsimuses selge seisukoht. Võrreldes 2018. aastaga on selge arvamusega inimeste osatähtsus vähenenud ning kiitva hinnangu andnute osakaal kasvanud (Joonis 39).

Joonis 39. Kas Teie arvates suunatakse eurotoetusi õigetesse valdkondadesse? (% , n=vastajad, kes teavad või on vähemalt midagi kuulnud Euroopa Liidu struktuuritoetustest ehk eurotoetustest)

Seda, et eurotoetusi suunatakse õigetesse valdkondadesse, arvavad keskmisest sagedamini õpilased/üliõpilased (76%) või üle 800-eurose netosissetulekuga (leibkonnaliikme kohta) (68%) või kõrgharidusega (71%) inimesed. Selge arvamuse puudumine on ka siin keskmisest sagedasem naissoost vastajate puhul (29%) (Joonis 40).

Joonis 40. Kas Teie arvates suunatakse eurotoetusi õigetes valdkondadesse? (% , n=vastajad, kes teavad või on vähemalt midagi kuulnud Euroopa Liidu struktuuritoetustest ehk eurotoetustest (765))

Vastajail, kelle arvates ei suunata eurotoetusi õigetesse valdkondadesse, paluti oma arvamust vabas vormis selgitada ning nimetada valdkondi, kuhu tuleks toetusi suunata. Kuna käesolevas uuringus küsimuse sõnastust pisut muudeti, pole tulemused varasemate küsitlustega otseselt võrreldavad. 2018. aastal põhjendati kriitilist suhtumist kõige sagedamini sellega, et toetusi jagatakse ebaotstarbekalt ning vajalikud valdkonnad ei saa toetust. Ka tänavu toodi toetuste ebaotstarbekat jagamist esile üsna sageli (9%). Mainiti ka korrupsiooni ning otsuste tegemise mitteobjektiivsust ning ebaausust (9%). Konkreetsetest toetamist vajavatest valdkondadest nimetati kõige sagedamini sotsiaal- ja tervishoiuvaldkonda (20%), haridust/teadust/kultuuri (14%) ning põllumajandust (10%) (Joonis 41).

Joonis 41. Palun selgitage, miks Te hindate, et eurotoetusi ei suunata õigetesse valdkondadesse. Millistesse valdkondadesse tuleks toetusi suunata? Spontaansed vastused, mitu vastust (%) (*n*=vastajad, kes arvavad, et eurotoetusi ei suunata õigetesse valdkondadesse)

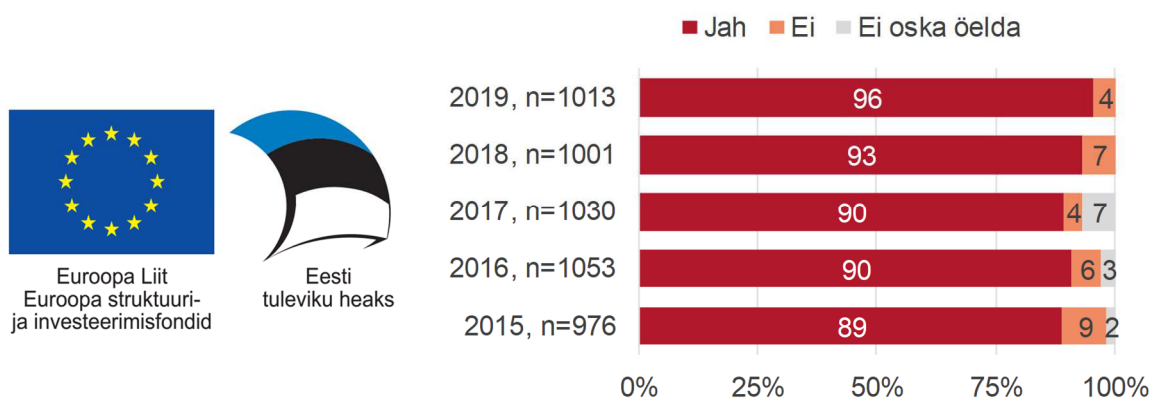
6. Logode tuntus

Logode tuntuse kaardistamiseks näidati vastajaile esmalt Euroopa Liidu struktuurifondide logosid ning seejärel Euroopa Majanduspiirkonna ja Norra toetuste logosid. Vastajail, kes logod ära tundsid, paluti kirjeldada, mida sellise logo olemasolu mõnel objektil või üritusel tähistab.

6.1. Euroopa Liidu struktuurifondide logod

Viimase viie aasta vältel on Euroopa Liidu struktuurifondide logo märganud elanike osakaal järk-järgult tõusnud, kerkides 89%-lt 2015. aastal 96%-ni 2019. aastal. Keskmisest veidi kõrgem on logode tuntus 18–24-aastaste (99%), kõrgharidusega inimeste (98%) või õpilaste/üliõpilaste seas (99%), keskmisest madalam aga kuni 400-eurose sissetulekuga (leibkonnaliikme kohta) inimeste seas (88%) (Joonis 42).

Joonis 42. Kas Te olete näinud selliseid logosid?* (% , n=kõik vastajad)

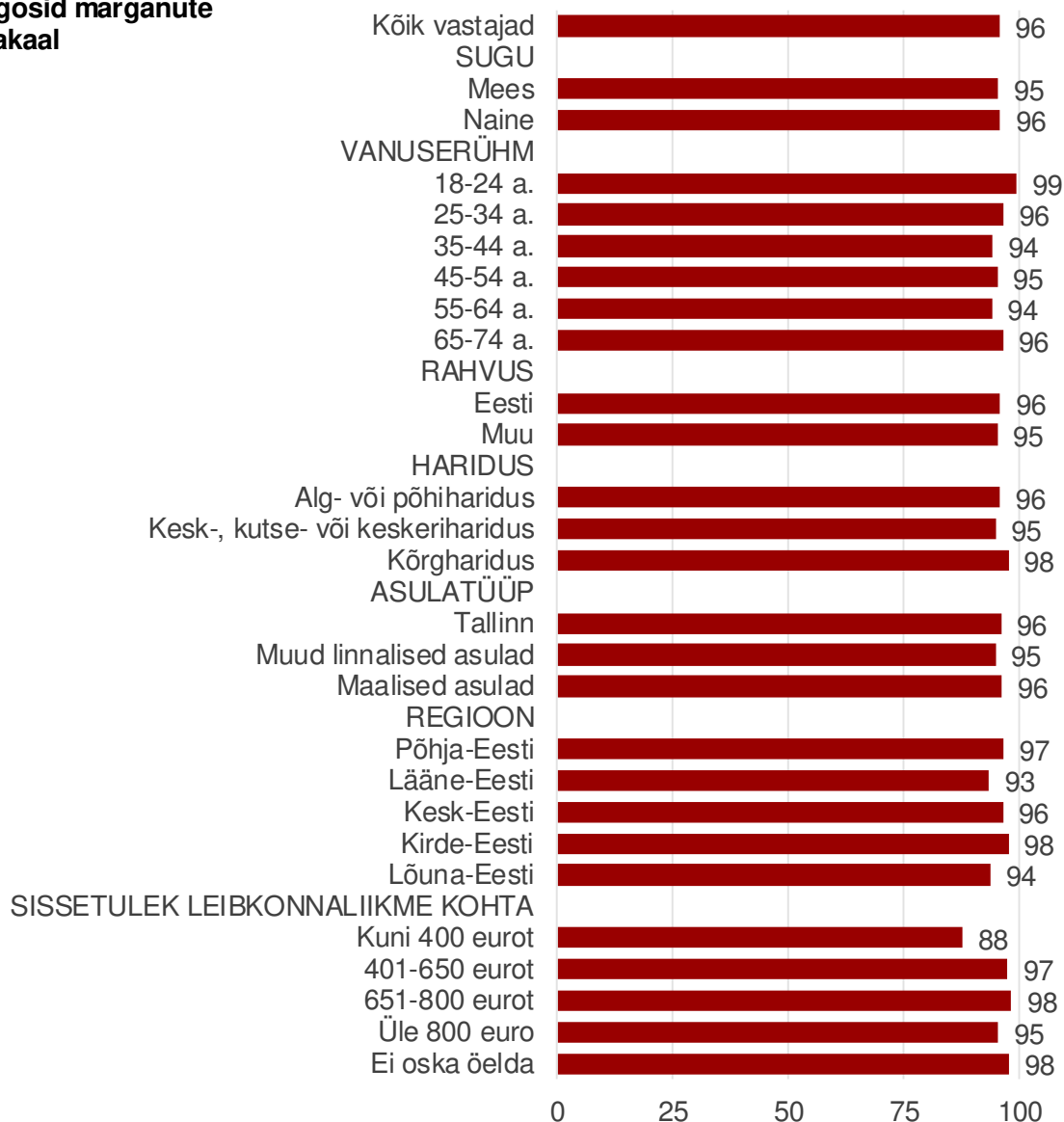

Euroopa Liit
Euroopa struktuuri-
ja investeerimisfondid

Eesti
tuleviku heaks

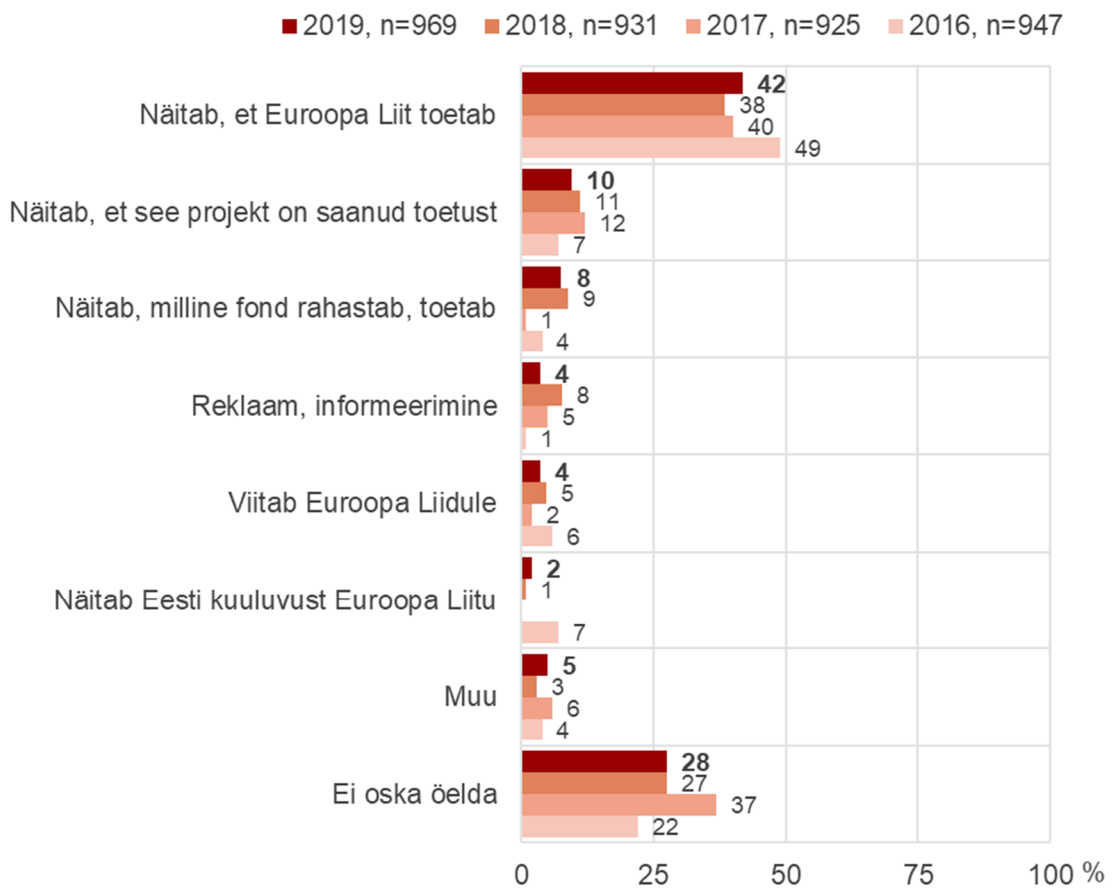
**Logosid märganute
osakaal**

* Vastajatele näidati joonisel vasakul toodud logosid.

Vastajail, kes logo ära tundsid, paluti vabas vormis kirjutada, mida sellise logo olemasolu mõnel objektil või üritusel tähistab/miks selliseid logosid kasutatakse. Tulemused näitavad, et valdav osa vastajaist on logode kasutuseesmärkidega kursis, öeldes, et need sümboliseerivad (Euroopa Liidust) saadud toetusi (Joonis 43).

Joonis 43. Palun öelge, mida Teie arvates selliste logode olemasolu mõnel objektil või üritusel tähistab. Miks neid logosid kasutatakse? Spontaansed vastused, mitu vastust (% , n=vastajad, kes on näinud eurotoetuste logosid)

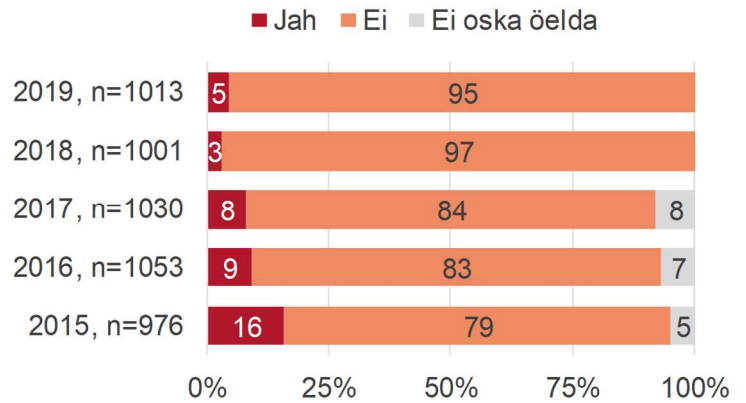

6.2. Euroopa Majanduspiirkonna ja Norra toetuste logod

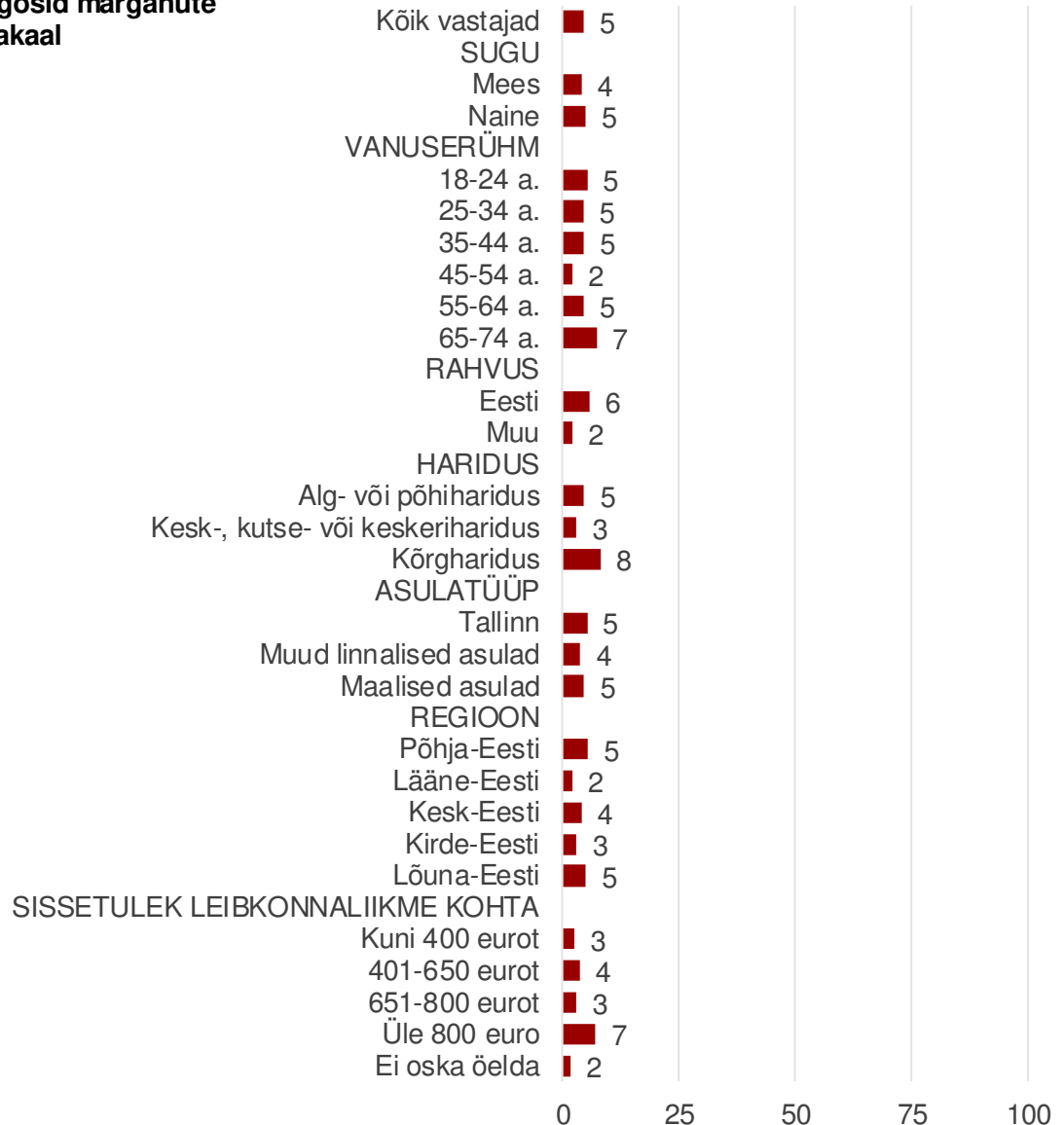
Euroopa Majanduspiirkonna ja Norra toetuste logode tuntus on oluliselt väiksem kui Euroopa Liidu struktuurifondide logode tuntus – Euroopa Majanduspiirkonna ja Norra toetuste logosid on märganud 5% elanikest. Pea samal tasemel oli logode märkajate osakaal ka 2018. aastal (3%). Varasemates küsitlustes on antud näitaja olnud kõrgem, mis on tingitud logode kujunduse muutmisest (Joonis 44).

Keskmisest pisut kõrgem on Euroopa Majanduspiirkonna ja Norra toetuste logode märkajate osakaal kõrgharidusega (8%) või üle 800-eurose sissetulekuga (leibkonnaliikme kohta) inimeste seas (7%), keskmisest pisut madalam aga 45–54-aastaste (2%) või mitte-eestlaste seas (2%).

Joonis 44. Kas Te olete näinud selliseid logosid?* (% , n=kõik vastajad)

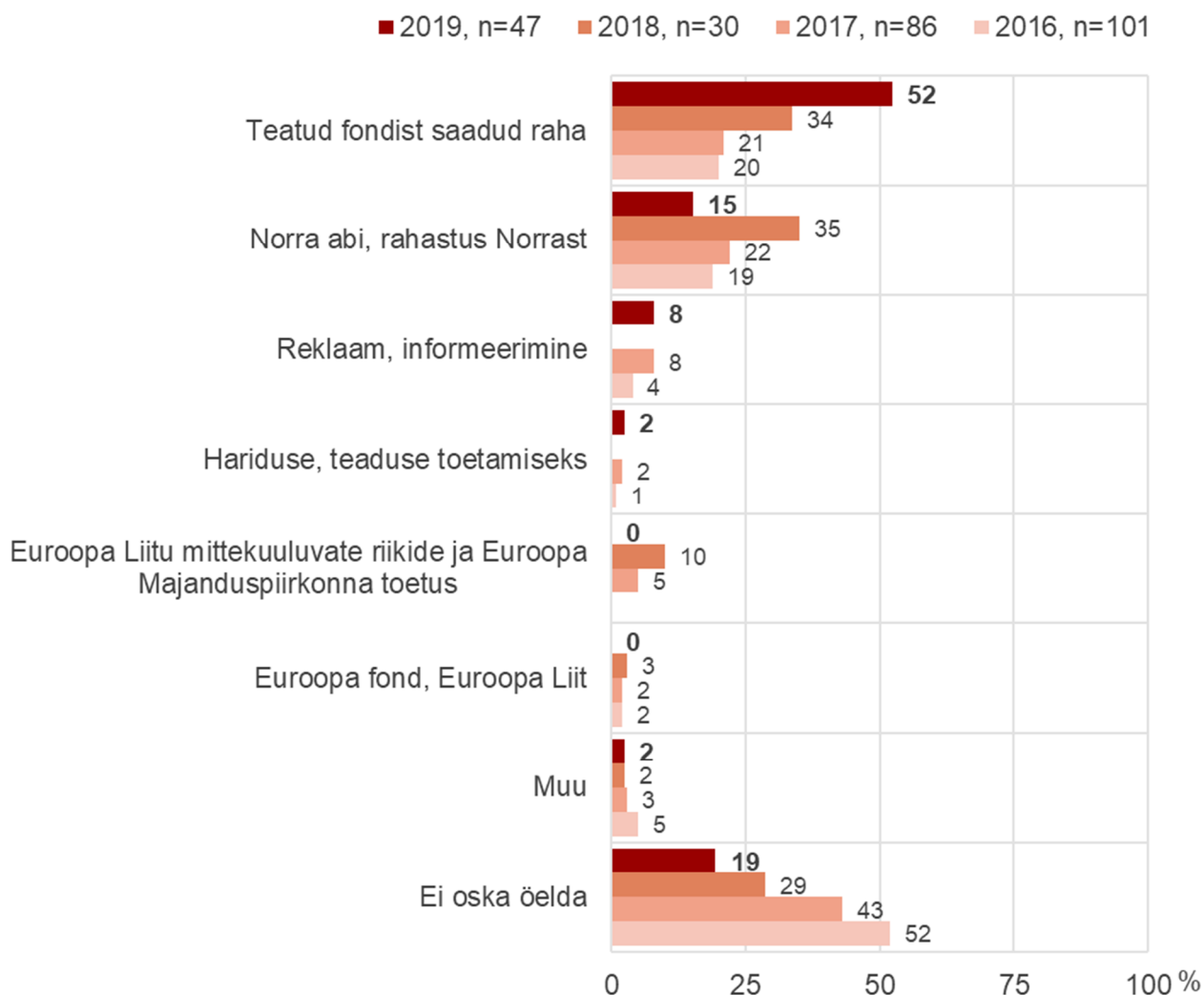
Logosid märganute osakaal

* Vastajatele näidati joonisel vasakul toodud logosid.

Ka Euroopa Majanduspiirkonna ja Norra logode puhul oli valdav osa logosid näinud inimestest teadlik, et need viitavad teatud fondist saadud rahastusele. 15% logosid märganutest seostas rahatust Norra riigiga (Joonis 45).

Joonis 45. Palun öelge, mida Teie arvates selliste logode olemasolu mõnel objektil või üritusel tähistab. Miks neid logosid kasutatakse? Spontaansed vastused, mitu vastust (% , n=vastajad, kes on näinud Euroopa Majanduspiirkonna ja Norra toetuste logosid)

Lisa 1. Küsitlusankeet

TEADLIKKUS EUROTOETUSTEST

K1. Kas Te teate või olete vähemalt midagi kuulnud Euroopa Liidu struktuuritoetusest ehk eurotoetusest?

Jah	1	→ KÜSIGE K1a
Ei	2	→ JÄTKAKE K8

KÜSIDA KUI K1=1:

K1a. Milline on olnud Teie kokkupuude Euroopa Liidu struktuuritoetustega? Vajadusel märkige mitu vastust.

- Olen osalenud mõne toetuse taotluse kirjutamisel / olen ise taotlenud toetust
- Olen osalenud / kaasa löönud mõnes projektis, mis on toetust saanud
- Olen osalenud koolitusel/ seminaril vms, kus on tutvustatud nimetatud toetusi
- Olen osalenud koolitusel/seminaril vms, mille läbiviimist on rahastatud nimetatud toetustest
- Muu kokkupuude (Palun täpsustage, milline?): _____
- Ei ole otsesid kokkupuuteid olnud

K2. Palun nimetage valdkondi, mis Teile teadaolevalt eurotoetusi saavad.

K3. Millised järgnevatest valdkondadest Teile teadaolevalt eurotoetusi saavad?

PALUN MÄRKIGE ÜKS VASTUS IGALE REALE

		Saab toetust	Ei saa toetust	Ei oska öelda
A.	Haridus	1	2	9
B.	Maanteed, raudteed, sadamad	1	2	9
C.	Keskkonnahoid (sh veemajandus, jäätmekäitlus)	1	2	9
D.	Sport	1	2	9
E.	Riigi haldussuutlikkus	1	2	9
F.	Tööhõive	1	2	
G.	Ühistransport	1	2	9
H.	Regionaalareng	1	2	9
I.	Infotehnoloogia, IT valdkond, arvutiõpe	1	2	9
J.	Teadus- ja arendustegevus	1	2	9
K.	Ettevõtlus ja innovatsioon	1	2	9
L.	Kultuur	1	2	9
M.	Tervishoid ja hoolekanne	1	2	9
N.	Energiamajandus	1	2	9
O.	Integratsioon (lõimumine)	1	2	9
P.	Turism	1	2	9
Q.	Sisejulgeolek (päästesõidukid)	1	2	9

K4. Palun nimetage asutusi Eestis, mis vahendavad või kelle kaudu saab taotleda eurotoetusi.

K5. Millised järgnevatest asutustest vahendavad Teile teadaolevalt eurotoetusi või kelle kaudu saab eurotoetusi taotleda? Palun märkige kõik sobivad vastused.

Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Amet TARBIIJAKAITSE JA TEHNILISE JÄRELEVALVE AMET	1
Sihtasutus Innove 	2
Riigi Infosüsteemi Amet (RIA) RIIGI INFOSÜSTEEMI AMET	3
Sihtasutus Archimedes 	4
Riigi Tugiteenuste Keskus 	5
Sihtasutus Keskkonnainvesteeringute Keskus (KIK) 	6
Sihtasutus KredEx 	7
Ettevõtluse Arendamise Sihtasutus (EAS) 	8
<i>Ei tea ühtegi</i>	98
<i>Ei oska öelda</i>	99

K6. Palun nimetage Euroopa Liidu toetusfonde, kust on võimalik toetusi taotleda.

K7. Milliseid järgmistest Euroopa Liidu fondidest Te teate või millistest olete kuulnud? PALUN MÄRKIGE ÜKS VASTUS IGALE REALE

	Tean või olen kuulnud	Pole kuulnud
Euroopa Regionaalarengu Fond	1	2
Ühtekuuluvusfond	1	2
Euroopa Sotsiaalfond	1	2

KÜSIDA KÕIGILT:

K8. Kas Te soovite, et Teil oleks senisest rohkem eurotoetuse alast infot?

Jah, kindlasti	1	→ K9
Pigem jah	2	
Pigem ei	3	→ K10
Ei, kindlasti mitte	4	
Ei oska öelda	9	

K9. Milliste eurotoetusega seotud teemade või valdkondade kohta Te sooviksite senisest rohkem infot omada?

KÜSIDA KUI K1=1:

K10a. Milliste kanalite kaudu olete Te saanud informatsiooni eurotoetustest? Palun märkige kõik kanalid, millest olete teavet saanud.

KÜSIDA KÕIGILT:

K10b. Millistest kanalitest Te eelistaksite eurotoetuste kohta teavet saada? Palun valige kuni kolm eelistatud kanalit.

	10a. Olen infot saanud	10b. Eelistan teabekanalina
Üleriigilised ajalehed	1	1
Kohalikud ajalehed (maakonna-, linna- ja vallalehed)	2	2
Televisioon	3	3
Raadio	4	4
Sotsiaalmeedia nagu Facebook, Youtube, Instagram, Twitter, blogid jne	5	5
Koduleht www.struktuurifondid.ee	6	6
Ministeeriumide kodulehed	7	7
Mobiilirakendused	8	8
Infotrükised	9	9
Infopäevad ja seminarid	10	10
Välireklaamid ja stendid	11	11
Maakondlikud arenduskeskused	12	12
Toetust vahendavad asutused	13	13
Kolleegid, sõbrad, tuttavad	14	14
Muu, mis? (Palun kirjutage): _____	15	15
<i>Pole teavet saanud / Ei soovi antud teema kohta teavet saada</i>	98	98
<i>Ei oska öelda</i>	99	99

JUHUL, KUI MÄRKIS, ET ON SAANUD TEAVET VÕI EELISTAKS TEAVET SAADA

SOTSIAALMEEDIAST, SIIS KÜSIGE K10C:VÕI K10D:

KUI K10A=5: K10c. Millistest sotsiaalmeediakanalitest Te olete eurotoetuste kohta teavet saanud?

KUI K10B=5: K10d. Millistest sotsiaalmeediakanalitest Te eelistate eurotoetuste kohta teavet saada?

	10c. Olen infot saanud	10d. Eelistan teabekanalina
1. Facebook	1	1
2. Youtube	2	2
3. Instagram	3	3
4. Twitter	4	4
5. Vkontakte (ВКонтакте)	5	5
6. Reddit	6	6
7. Blogid	7	7
8. Muu kanal, palun täpsustage:.....	8	8
9. <i>Ei oska öelda</i>	99	99

K11a. Kas Te teate kodulehte www.struktuurifondid.ee?

Jah	1	→ K11b
Ei	2	→ K11c
<i>Ei oska öelda</i>	9	

K11b. Kas olete sellel kodulehel ise käinud?

Olen käinud sellel kodulehel	1
Ei ole ise käinud sellel kodulehel	2
<i>Ei oska öelda</i>	9

K11c. Kas Te teate Facebooki lehekülge Eurotoetus?

Jah	1
Ei	2
<i>Ei oska öelda</i>	9

K12-K16 KÜSIDA KUI K1=1

K12. Milline on Teie arvates eurotoetuste mõju järgnevate valdkondade arengule? PALUN MÄRKIGE ÜKS VASTUS IGALE REALE

		Ulatuslik positiivne mõju	Mõningane positiivne mõju	Mõju puudub	Negatiivne mõju	<i>Ei oska öelda</i>
A.	Eesti majanduse arengule	1	2	3	4	9
B.	Eesti arengule üldiselt	1	2	3	4	9

K13. Kas eurotoetuste planeerimine ja jagamine Eestis on Teie arvates läbipaistev ja selge?

Jah, kindlasti	1	→ K15
Pigem jah	2	
Pigem ei	3	→ K14
Ei, kindlasti mitte	4	
<i>Ei oska öelda</i>	9	→ K15

K14. Palun selgitage, miks Te hindate, et eurotoetuste planeerimine ja jagamine Eestis ei ole läbipaistev ja selge.**K15. Kas Teie arvates suunatakse eurotoetusi õigetes valdkondadesse?**

Jah, kindlasti	1	→ K17
Pigem jah	2	
Pigem ei	3	→ K16
Ei, kindlasti mitte	4	
<i>Ei oska öelda</i>	9	→ K17

K16. Palun selgitage, miks Te hindate, et eurotoetusi ei suunata õigetesse valdkondadesse. Millistesse valdkondadesse tuleks toetusi suunata?

KÜSIDA KÕIGILT:

K17. Euroopa Liit annab linnadele ja regioonidele rahalist toetust. Kas Te olete kuulnud mõnest Euroopa Liidu poolt kaasrahastatud projektist, et arendada seda piirkonda, kus Teie elate?

Jah	1	→ K18
Ei	2	→ K19

K18. Võttes arvesse neid Teie elupiirkonna projekte, mille kohta Te olete kuulnud, kas neil on olnud Teie linna või regiooni arengule positiivne või negatiivne mõju?

Mõju on olnud selgelt positiivne	1
Mõju on olnud pigem positiivne	2
Pole olnud mingit mõju	3
Mõju on olnud pigem negatiivne	4
Mõju on olnud selgelt negatiivne	5
Ei oska öelda	9

EUROOPA MAJANDUSPIIRKONNA JA NORRA TOETUSED

KÜSIDA KÕIGILT.

K19. Kas Te olete midagi kuulnud Euroopa Majanduspiirkonna ja Norra toetustest?

Jah	1	→ KÜSIGE K19a
Ei	2	→ JÄTKAKE K21

KüSIDA KUI K19=1:

K19a. Milline on olnud Teie kokkupuude Euroopa Majanduspiirkonna ja Norra toetustega? Vajadusel märkige mitu vastust.

- Olen osalenud mõne toetuse taotluse kirjutamisel / olen ise taotlenud toetust
- Olen osalenud / kaasa löönud mõnes projektis, mis on toetust saanud
- Olen osalenud koolitusel/ seminaril vms, kus on tutvustatud nimetatud toetusi
- Olen osalenud koolitusel/seminaril vms, mille läbiviimist on rahastatud nimetatud toetustest
- Muu kokkupuude (Palun täpsustage, milline?): _____
- Ei ole otsesid kokkupuuteid olnud

K20. Palun nimetage valdkondi, mis Euroopa Majanduspiirkonna ja Norra toetusi saavad.

K21. Kas Te sooviksite Euroopa Majanduspiirkonna ja Norra toetuste kohta rohkem infot saada?

Jah	1	→ KÜSIGE K22
Ei	2	→ JÄTKAKE K23

K22. Millistest kanalitest Te eelistaksite Euroopa Majanduspiirkonna ja Norra toetuste kohta teavet saada? Palun valige kuni kolm eelistatud kanalit.

Üleriigilised ajalehed	1
Kohalikud ajalehed (maakonna-, linna- ja vallalehed)	2
Televiisioon	3
Raadio	4
Sotsiaalmeedia nagu Facebook, Youtube, Instagram, Twitter, blogid jne	5
Koduleht www.eeagrants.fin.ee	6
Ministeeriumide kodulehed	7
Mobiilirakendused	8
Infotrükised	9
Infopäevad ja seminarid	10
Välireklaamid ja stendid	11
Maakondlikud arenduskeskused	12
Toetust vahendavad asutused	13
Kolleegid, sõbrad, tuttavad	14
Muu, mis? (Palun kirjutage): _____	15
<i>Ei oska öelda</i>	99

LOGOD

K23. Kas Te olete näinud sellist logo?

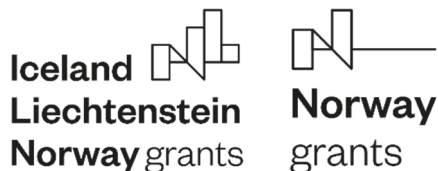
Euroopa Liit
Euroopa struktuuri-
ja investeerimisfondidEesti
tuleviku heaks

Jah	1	→ KÜSIGE K24
Ei	2	→ JÄTKAKE K25
<i>Ei oska öelda</i>	9	

K24. Mida Teie arvates sellise logo olemasolu mõnel objektil või üritusel tähistab. Miks neid logosid kasutatakse?

K25. Kas Te olete näinud selliseid logosid?

Jah (vähemalt ühte neist)	1	→ KÜSIGE K26
Ei	2	→ JÄTKAKE TAUSTAPLOKIGA
<i>Ei oska öelda</i>	9	

K26. Mida Teie arvates sellise logo olemasolu mõnel objektil või üritusel tähistab. Miks neid logosid kasutatakse?

Taust

ANKEEDI ALGUSSE:

T1. Palun märkige oma sugu:

1. Mees
2. Naine

T2. Palun märkige oma vanus (täisaastates):

T3. Palun märkige oma elukoht (maakond):

T4. Millises asulas Te elate?

Loetelu, vajalik eristada linnalisi ja maalisi

T5. Palun märkige oma rahvus:

1. Eesti
2. Vene
3. Muu rahvus

ANKEEDI LÕPPU:

T6. Palun märkige oma haridus:

1. Alg- või põhiharidus
2. Keskkharidus
3. Kutseharidus, kesk-eriharidus
4. Kõrgharidus, rakenduskõrgharidus

T7. Mis on Teie põhitegevus?

1. Iseendale tööandja või ettevõtja
2. Palgatöötaja
3. Töötu või tööotsija
4. Pensionil, töövõimetu või vähenenud töövõimega
5. Kodune või lapsehoolduspuhkusel
6. Õpilane või üliõpilane
7. Muu, palun täpsustage: _____
8. Ei soovi öelda

T8. Kui suur on Teie leibkonna keskmine netosissetulek (st kättesaadav sissetulek peale maksude mahaarvamist) ühes kuus ühe leibkonnaliikme kohta?

1. Kuni 400 eurot
2. 401-650 eurot
3. 651-800 eurot
4. Üle 800 euro
5. Ei oska öelda